

Załącznik do Uchwały nr XVI/97/2016
Rady Gminy Reńska Wieś
z dnia 24 lutego 2016 r.

Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016-2025

Gmina Reńska Wieś – Cieszyn, 2015 r.

Opracowanie:

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

Urząd Gminy Reńska Wieś

Zespół Redakcyjny SWIG Delta Partner

Gmina Reńska Wieś – Cieszyn 2015 r.

Spis treści

Wstęp	5
1. Założenia metodologiczne	6
1.1 Sposób i metody przygotowania Strategii	6
1.2 Obszar i okres realizacji programu.....	8
2. Diagnoza społeczno-gospodarcza	10
2.1 Lokalizacja i podział administracyjny	10
2.2 Budżet samorządu	13
2.3 Zagospodarowanie przestrzenne i uwarunkowania przyrodnicze	20
2.4 Demografia	26
2.5 Rolnictwo i gospodarka.....	30
2.6 Rynek pracy	37
2.7 Infrastruktura techniczna i mieszkaniowa	40
2.8 Pomoc społeczna i ochrona zdrowia.....	47
2.9 Edukacja.....	50
2.10 Wyniki egzaminów gimnazjalnych oraz egzaminów w szkołach podstawowych	54
2.11 Kultura	56
2.12 Turystyka	58
2.13 Sport.....	63
2.14 Aktywność społeczna.....	64
2.15 Mniejszość niemiecka - działalność i znaczenie	68
3. Ocena i oczekiwania mieszkańców – wyniki badań ankietowych	70
3.1 Zagadnienia metodologiczne	70
3.1.1 Charakterystyka respondentów.....	71
3.2 Ocena jakości życia mieszkańców gminy Reńska Wieś	73
4. Analiza metodą SWOT i kluczowe problemy strategiczne	82
4. 1 Analiza SWOT.....	82

4.2 Kluczowe problemy strategiczne	85
5. Gmina Reńska Wieś 2025 – wizja rozwoju i cele strategiczne.....	88
5.1 Reńska Wieś 2025 – wizja rozwoju	88
5.2 Domeny planowania strategicznego – cele strategiczne	88
6. Strategiczne kierunki działania – poziom operacyjny.....	94
6.1 Projekty kluczowe	95
7. Zintegrowany wymiar Strategii	105
8. Oddziaływanie na środowisko	107
9. System wdrażania i komunikacji Strategii	109
9.1 Projektowany system wdrażania – zarządzanie strategią	109
9.2 Komunikacja społeczna Strategii	111
9.3 Monitorowanie, ewaluacja i system aktualizacji	112
10. Uspołecznienie Strategii.....	116
Spis wykresów.....	117
Spis tabel.....	117
Spis rysunków	118
Wykaz osób biorących udział w pracach nad Strategią.....	119

Wstęp

Dokument *Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś* jest podstawową deklaracją samorządu, w której sformułowane zostały kluczowe kierunki i założenia dla zrównoważonego rozwoju gminy. Wizja rozwoju gminy Reńska Wieś zawarta w niniejszym opracowaniu jest efektem połączenia prac warsztatowych, eksperckich oraz wyników uzyskanych w ramach badań społecznych (sondażowych). Przyjęty program działania jest spójny z opracowaniami szczebla regionalnego oraz krajowego. Równocześnie w ramach Strategii uwzględniono możliwości wykorzystania zewnętrznego finansowania projektów rozwojowych, w szczególności w ramach perspektywy budżetowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020. Strategię wyróżnia również podejście do oddolnego zarządzania społecznością lokalną, oznaczającą możliwość bezpośredniego reagowania na oddolne potrzeby mieszkańców.

Podstawą prawną dla opracowania i wdrażania Strategii Gminy Reńska Wieś na lata 2016-2025 jest Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r., która w artykule 18 ust. 2, pkt. 6 wskazuje na kompetencje Rady Gminy w zakresie uchwalania planów gospodarczych. Ustawa pozostawia samorządom dowolność w kwestii metody i formy opracowania tego rodzaju dokumentu.

Działania, których celem było opracowanie Strategii podjęto w sierpniu 2015 roku. W ramach działań wykonawczych zawarto umowę ze Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER z Cieszyna, któremu powierzono koordynację prac nad opracowaniem Strategii. Istotą Strategii jest dokonanie gruntownej diagnozy aktualnego stanu samorządu (na płaszczyźnie społecznej, infrastrukturalnej i gospodarczej), jej oceny w kategoriach mocnych i słabych stron oraz wyznaczenie najważniejszych kierunków działań krótko i długofalowych wraz z opisaniem sposobu ich realizacji. Strategia jest zatem kompleksowym dokumentem wspomagającym zarządzanie gminą. Głównym elementem przygotowań Strategii były spotkania warsztatowe, w których udział wzięli Radni, przedstawiciele Urzędu Gminy i instytucji samorządowych, przedstawiciele organizacji społecznych, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy. Zawarte w niniejszym dokumencie zapisy wynikają zatem wprost z postulatów i ocen sformułowanych przez liderów społeczności lokalnej Reńskiej Wsi, a także stanowią wyraz aspiracji i dążeń samorządu jako wspólnoty mieszkańców.

1. Założenia metodologiczne

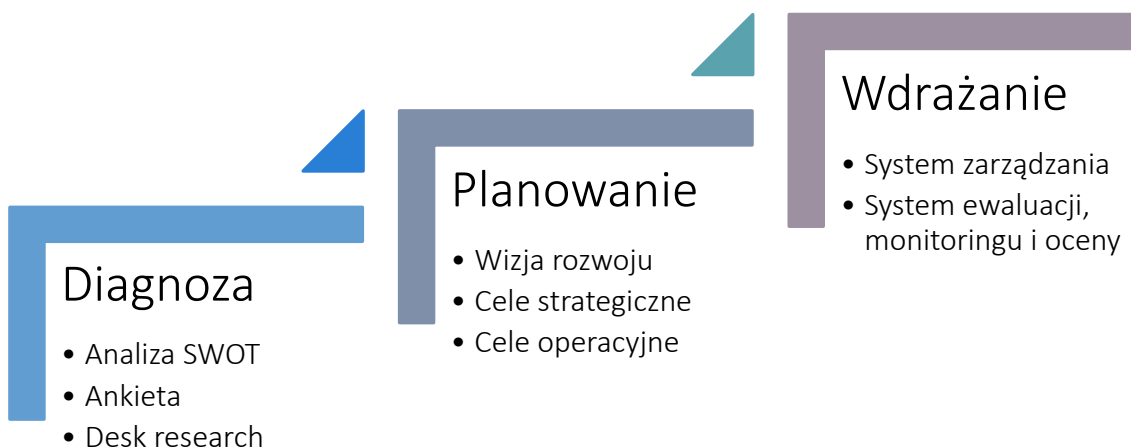
1.1 Sposób i metody przygotowania Strategii

Powszechnie przyjęte teorie planowania strategicznego na poziomie lokalnym wskazują na cztery główne funkcje programów rozwoju:

1. Wybór priorytetów rozwoju oraz głównych metod i instrumentów lokalnej polityki gospodarczej, społecznej i przestrzennej, z uwzględnieniem specyficznych lokalnych uwarunkowań,
2. Racjonalizację bieżących decyzji podejmowanych przez organy samorządu (podporządkowane ich długookresowym priorytetom),
3. Przewidywanie zjawisk krytycznych i punktów zwrotnych (w sensie szans i zagrożeń),
4. Identyfikowanie i aktywizację różnorodnych potencjałów lokalnych na rzecz rozwoju (np. inwestycje publiczne i prywatne realizowane na danym terenie, wykorzystujące kapitał zewnętrzny), kapitał ludzki, społeczny.

Strategia rozwoju jest zatem podstawowym narzędziem służącym efektywnemu zarządzaniu w jednostce samorządu terytorialnego. Strategia tworzy platformę współdziałania wszystkich zainteresowanych podmiotów, głównych aktorów życia publicznego (mieszkańców, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców oraz władz gminy) w celu wypracowania wspólnej przyszłości, odpowiadającej ich potrzebom. Poniższa grafika prezentuje klasyczne elementy strategii, jako instrumentu planowania i zarządzania:

Rysunek 1 Elementy Strategii, jako narzędzia planowania i zarządzania

Źródło: opracowanie własne

Prezentowana Strategia obejmuje zbiór kompletnych informacji dotyczących założeń dla działania gminy Reńska Wieś do 2025 roku w następującym zakresie:

1. Wizji rozwoju – głównego założenia rozwojowego gminy Reńska Wieś,
2. Kluczowych problemów strategicznych,
3. Celów strategicznych – kierunków aktywności samorządu,
4. Celów operacyjnych – programów działania na rzecz urzeczywistnienia wizji,
5. Systemu monitoringu i aktualizacji planów wdrożeniowych.

Pierwszym etapem podjętych prac było sprecyzowanie wizji rozwoju gminy Reńska Wieś, która określa horyzontalny kierunek jej rozwoju. Cele oraz poszczególne plany strategiczne stanowią narzędzia skutecznego urzeczywistniania przyjętej wizji. Następnie zidentyfikowano ograniczenia i szanse rozwojowe (analiza SWOT). Opracowano je przy wykorzystaniu dokumentów i danych z lat poprzednich (zarówno na bazie statystyk publicznych, jak i danych udostępnionych przez Urząd Gminy Reńska Wieś). Analiza zawiera dane możliwie szczegółowe, a zarazem aktualne, które zostały również wstępnie uporządkowane na potrzeby ich prezentacji. Równocześnie w ramach prac diagnostycznych przeprowadzono badania społeczne metodami sondażowymi, dzięki czemu mieszkańcy gminy mogli bezpośrednio wypowiedzieć się na temat oczekiwań, identyfikowanych problemów rozwojowych, pożądanых kierunków działania samorządu. Kolejnym krokiem było określenie celów strategicznych dla gminy Reńska Wieś, wskazujących na obszary planowania (domeny strategiczne) oraz wyznaczające ogólne ramy dla prac nad kierunkami działań. Osiągnięcie celów strategicznych stanowi podstawowy wskaźnik stopnia realizacji misji gminy. Cele te wyznaczają obszary dla formułowania planów operacyjnych i wskazywania konkretnych działań. Na etapie definiowania celów strategicznych wyodrębniła się tzw. domeny planowania strategicznego, które mają na celu wyznaczenie linii demarkacyjnej pomiędzy poszczególnymi kierunkami rozwoju.

Precyzyjne wytyczenie kierunków rozwoju zakłada możliwie szerokie wykorzystanie potencjału gminy zarówno w sensie przestrzennym, jak i społecznym czy infrastrukturalnym. Główny nacisk położono na opracowanie planów wdrożeniowych (operacyjnych), co do których można określić termin realizacji, określenie środków, które będą wykorzystywane do realizacji danego zadania oraz podmiotu realizującego konkretny plan. Plany te zostały opracowane na warsztatach metodą „burzy mózgów” i podane do weryfikacji zespołowi SWIG DELTA PARTNER, a także pracownikom Urzędu Gminy. Strukturę tego planu strategicznego przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 2 Struktura Strategii Rozwoju gminy Reńska Wieś

Źródło: opracowanie własne

Podsumowując, Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016 - 2025 została przygotowana z uwzględnieniem następujących, podstawowych założeń metodologicznych:

- Charakter wieloletni – planowanie w odniesieniu do prognoz i trendów, w okresie spójnym z dokumentami programowymi wyższego szczebla,
- Analiza SWOT – określenie zasobów i barier rozwojowych,
- Uczestnictwo (otwartość) – zaangażowanie w pracę nad Strategią różnych środowisk, mieszkańców i zainteresowanych podmiotów,
- Praca warsztatowa – organizacja spotkań gwarantujących wypracowywanie rozwiązań w toku wymiany poglądów i opinii lokalnych liderów,
- Oddolność – polegająca na uwzględnianiu postulatów, propozycji pochodzących od mieszkańców w drodze warsztatów, badań sondażowych lub propozycji projektów nadesłanych drogą elektroniczną,
- Konsultacje społeczne – poddanie zapisów Strategii ocenie mieszkańcom gminy Reńska Wieś (konsultacje bezpośrednie oraz internetowe).

1.2 Obszar i okres realizacji programu

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego jest podstawowym narzędziem służącym efektywnemu zarządzaniu na poziomie lokalnym. Celem działania samorządu gminnego jest w pierwszej kolejności zaspakajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców, a także stymulowanie rozwoju gospodarczego i społecznego gminy. Samorząd lokalny posiada narzędzia służące realizacji tych celów (zarówno w wymiarze finansowym, jak i instytucjonalnym), napotyka też różnorodne bariery i ograniczenia (wewnętrzne, jak i zewnętrzne), które obniżają skuteczność podejmowanych działań. Planowanie strategiczne w wymiarze wieloletnim daje możliwość optymalnego wykorzystania zasobów do realizacji najbardziej potrzebnych z punktu widzenia rozwoju lokalnego zadań.

Niniejsza Strategia zawiera program rozwoju społecznego oraz gospodarczego, obejmujący cele oraz plany strategiczne gminy Reńska Wieś – samorządu rozważanego jako całość, lecz przy uwzględnieniu niejednorodnego charakteru potrzeb mieszkańców. Tym samym Strategia będzie realizowana w granicach administracyjnych samorządu i winna uwzględniać specyfikę problemów, z którymi stykają się jej mieszkańcy. Głównymi podmiotami odpowiedzialnymi za realizację Strategii będą Wójt Gminy Reńska Wieś oraz Rada Gminy Reńska Wieś, której skład odpowiada także wewnętrznej strukturze terytorialnej gminy.

Za okres realizacji Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś określono lata 2016-2025. Wybór takiego przedziału czasowego pozwala na realne wdrożenie precyzyjnie zaplanowanych i określonych celów strategicznych (w tym horyzoncie czasowym możliwe jest skuteczne zarządzanie). Tym samym Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Reńska Wieś spełniać będzie inną istotną funkcję – będzie stanowić pierwotne źródło uzasadnienia w kontekście procesu pozyskiwania środków pomocowych w ramach podejmowanych projektów i zadań. Strategia ma również charakter operacyjny – oznacza to, że może stanowić narzędzie wspierające systematyczne wdrażanie zaplanowanych celów i zadań. Wraz ze skutecznym systemem monitoringu Strategia ma służyć strukturom samorządu do efektywnego zarządzania rozwojem gminy Reńska Wieś w oparciu o własny potencjał i możliwości, w bezpośredniej relacji do zidentyfikowanych w toku prac diagnostycznych potrzeb mieszkańców, a także znacząco wpływać na skuteczność sięgania po dostępne środki zewnętrzne, głównie w ramach programów pomocowych Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

2. Diagnoza społeczno-gospodarcza

2.1 Lokalizacja i podział administracyjny

Gmina Reńska Wieś jest gminą wiejską położoną w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, w województwie opolskim. Zajmuje powierzchnię 98,13 km² i tworzy ją 15 sołectw (jednostek pomocniczych samorządu Reńskiej Wsi). Ponad 81% gminy (8 032 ha) stanowią użytki rolne, spośród których największą powierzchnię 6 695 ha stanowią dobrej jakości grunty orne. Ponad 10% powierzchni gminy to grunty leśne (948 ha stanowią lasy). Środowisko przyrodnicze Reńskiej Wsi jest stosunkowo mało zróżnicowane. Przeważa krajobraz rolniczy z niewielkimi kompleksami leśnymi stanowiącymi strefę ochronną dla doliny Odry oraz pobliskiego przemysłu chemicznego. Szczegółowe zestawienie powierzchni geodezyjnej gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Powierzchnia geodezyjna Reńskiej Wsi według kierunków wykorzystania

Powierzchnia geodezyjna gminy według kierunków wykorzystania	Powierzchnia w hektarach	Odsetek [%]
Użytki rolne	8 032	81,85
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	1 023	10,42
Grunty zabudowane i zurbanizowane	582	5,93
Tereny różne	77	0,79
Grunty pod wodami	52	0,53
Nieużytki	44	0,45
Użytki ekologiczne	3	0,03
Razem	9 813 ha	100 %

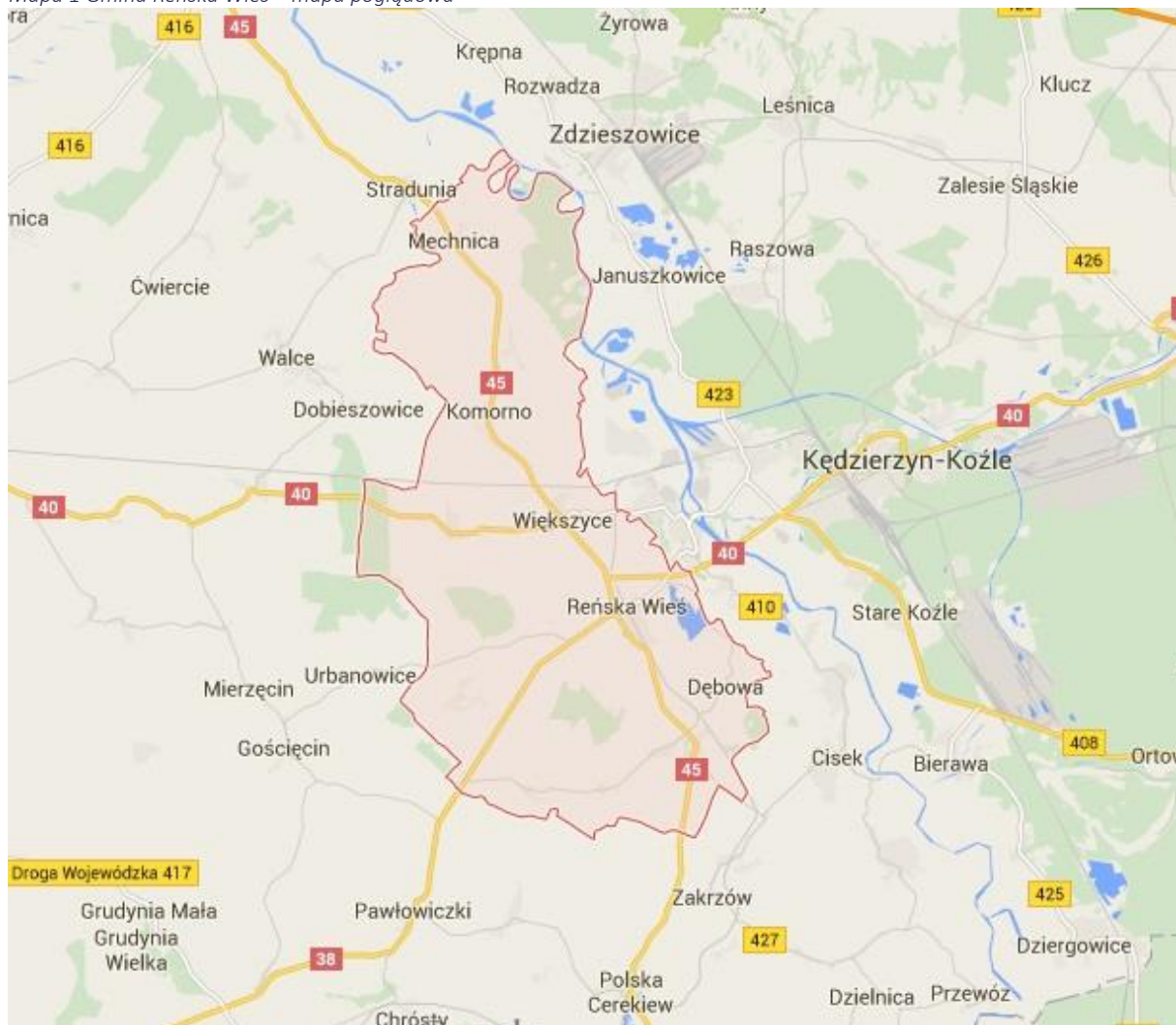
Źródło: dane GUS

Gmina Reńska Wieś została utworzona 1 stycznia 1973 roku. Jest jedną z pięciu gmin wiejskich wchodzących w skład powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego. Gmina położona jest w południowo-wschodniej części województwa opolskiego i graniczy z następującymi gminami: Walce, Głogówek, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Cisek, Kędzierzyn-Koźle i Zdieszowice. Od miasta wojewódzkiego Opola dzieli ją odległość około 50 km. Powierzchnia gminy stanowi 15,68 % powierzchni powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego i 1,06 % pow. województwa opolskiego.

Ze względu na rolniczy charakter gminy i dobrą jakość gleb, przemysł jest słabo rozwinięty. Gmina posiada jeden z wyższych w województwie opolskim wskaźników jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynoszący ponad 80 punktów (83,5) wg Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – co predestynuje gminę do jej rolniczego charakteru. Kluczowe znaczenie dla rozwoju społeczno-gospodarczego gminy ma sąsiedztwo z miastem Kędzierzyn-Koźle – jednym z ważniejszych ośrodków przemysłowych w Polsce oraz przynależność do Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego, grupującego 11 samorządów powiatu strzeleckiego i kędzierzyńsko-kozielskiego, powołanego w celu

wspólnych działań związanych z gospodarką, turystyką i infrastrukturą. Podstawą dla jego powstania i funkcjonowania są istniejące więzi społeczno-gospodarcze pomiędzy Kędzierzyna-Koźlem a Strzelcami Opolskimi, a także wspólna historia i uwarunkowania społeczno-środowiskowe. Subregion powołano dla efektywniejszego wykorzystania środków europejskich.

Mapa 1 Gmina Reńska Wieś – mapa poglądowa

Źródło: www.google/maps

Gmina Reńska Wieś położona jest bezpośrednio przy drogach o charakterze tranzytowym (międzyregionalnym) i trasie ruchu turystyczno-rekreacyjnego (drogi krajowe nr 40 i 45). Program Ochrony Środowiska dla Gminy Reńska Wieś wskazuje, że strukturę przestrzenną gminy charakteryzują:

- stosunkowo duże obszary użytków czysto rolnych,
- niski stopień zalesienia,
- równomiernie rozmieszczona sieć osadnicza,
- wyodrębniająca się w krajobrazie gminy dolina rzeki Odry,
- przebieg dróg kolejowych i drogowych o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym.

Rysunek 3 Mapa Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego

Źródło: opracowanie własne

Herbem gminy jest odpowiednik kolorystyki herbów – godeł dynastycznych Piastów górnośląskich. Na herbie wprowadzono cyfry w kolorze błękitnym (kolorze tła) – datę 1286, datę lokalizacji miejscowości Villa Rynensis – datę lokalizacji na prawie niemieckim. Nad kapitelem kostkowym kolumny, wznoszą się ku górze dwa ramiona wieńca pszenicznego w barwie złota a w środku wieńca został umieszczony złoty orzeł, formą nieco nawiązujący do wibrującego i mieniącego się wieńca zbożowego. Barwy gminy określa jej flaga. Podstawową barwą od dolnej płachty jest złoto a następnie błękit i srebro.

Organami Gminy Reńska Wieś z mocy ustawy są Wójt i Rada Gminy, a siedzibą jest Reńska Wieś (Urząd Gminy Reńska Wieś, ul. Pawłowicka 1). Jednostkami organizacyjnymi Gminy Reńska Wieś są:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminny Ośrodek Kultury,

- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Zespół Szkół w Komornie,
- Zespół Gimnazjalno-Szkolny w Długomiłowicach,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Reńskiej Wsi,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pokrzywnicy,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Więszycach,
- Przedszkole Publiczne w Mechnicy.

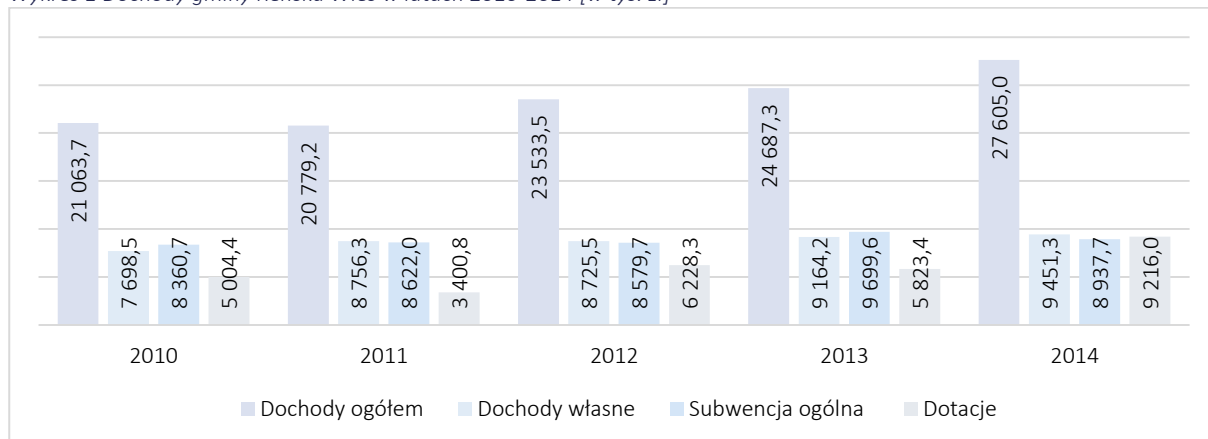
Gmina Reńska Wieś współtworzy również formalne partnerstwo publiczno-gospodarczo-społeczne, jako członek Lokalnej Grupy Działania „Euro Country”, której przedmiotem działania jest wdrażanie Osi 4 Leader Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich dla obszaru gmin: Bierawa, Cisek, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś. Fundacja Euro – Country - Partnerstwo Dla Zrównoważonego Rozwoju Obszarów Wiejskich”, jest lokalną grupą działania stanowiącą formę współpracy partnerów z sektora administracji publicznej, organizacji pozarządowych i przedsiębiorców. Celem Fundacji jest

1. Wspieranie społeczno-gospodarczego rozwoju Gmin: Polska Cerekiew, Cisek, Pawłowiczki, Bierawa, Reńska Wieś,
2. Zrównoważony, zintegrowany i innowacyjny rozwój obszarów wiejskich gmin Polska Cerekiew, Cisek, Pawłowiczki, Bierawa, Reńska Wieś, oparty na oddolnym działaniu mieszkańców gmin, wykorzystujących nowe technologie, potencjał produktów lokalnych oraz zasoby ludzkie do rozwoju swoich miejscowości,
3. Wykorzystanie potencjału rozwojowego terenów wiejskich, poprawa ich konkurencyjności jako miejsca zamieszkania i prowadzenia działalności gospodarczej, a także aktywizacja oraz współpraca lokalnych środowisk,
4. Działalność naukowa, oświatowa, kulturalna, w zakresie kultury fizycznej i sportu, ochrony środowiska.

2.2 Budżet samorządu

Gospodarka finansowa gminy ma bardzo duże znaczenie dla samorządu z dwóch powodów. Po pierwsze, determinuje ona rozwój gminy, po drugie, stan finansów jest syntetycznym wyrazem potencjału rozwoju gospodarczego każdego podmiotu prowadzącego działalność prorozwojową. Na poniższym wykresie zestawiono dochody gminy Reńska Wieś w latach 2010-2014. Dochody w analizowanym okresie rosną, z 21 063,7 tys. zł w 2010 roku do 27 605 tys. zł w 2014 roku (co daje wzrost o 6,5 mln zł).

Wykres 1 Dochody gminy Reńska Wieś w latach 2010-2014 [w tys. zł]

Źródło: dane GUS

Poziom dochodów własnych w roku 2014, w stosunku do roku 2010 był wyższy o 18,5%. Niewątpliwie mają na to wpływ wzrost kwot udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa (podatek dochody od osób fizycznych) oraz wpływy z podatku od nieruchomości, które systematycznie wzrastają w analizowanym okresie. W 2014 roku wysokość dotacji wyniosła 9,2 mln zł i była znacznie wyższa niż w latach poprzednich. Wysokości kwot subwencji dla Reńskiej Wsi w ostatnich pięciu latach utrzymuje się na ustabilizowanym poziomie.

Tabela 2 Dochody na mieszkańca – porównanie Reńskiej Wsi i średniej dla gmin wiejskich powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego [zł]

	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina Reńska Wieś					
Ogółem	2 547,61	2 519,91	2 856,71	2 991,67	3 348,08
Dochody własne	931,12	1 061,89	1 059,18	1 110,55	1 146,31
Średnia dla gmin wiejskich powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (Gminy wiejskie: Bierawa, Cisek, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Reńska Wieś)					
Ogółem	3 325,14	3 078,17	3 424,23	3 305,43	3 315,32
Dochody własne	1 208,30	1 262,69	1 367,27	1 419,64	1 450,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując wartość dochodów *per capita* należy również wziąć pod uwagę ich wysokość wyprowadzaną z dochodów własnych. Wartość dochodów własnych na 1 mieszkańca w gminie Reńska Wieś od roku 2011 systematycznie wzrasta. Największy wzrost odnotowano w 2014 roku, kiedy wartość dochodów własnych *per capita* wzrosła o 10,6 % w stosunku do roku poprzedniego. Dochody własne jakie generuje budżet gminy Reńska Wieś w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2014 mają niższą wartość niż średnia dla gmin wiejskich powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, wynosząca 1 450,7 zł. Niższe wpływy do budżetu kwalifikowane jako dochody własne w przeliczeniu na mieszkańca wynikać mogą z rolniczego charakteru gminy, braku większych zakładów przemysłowych, niższej dynamiki przyrostu liczby mieszkańców.

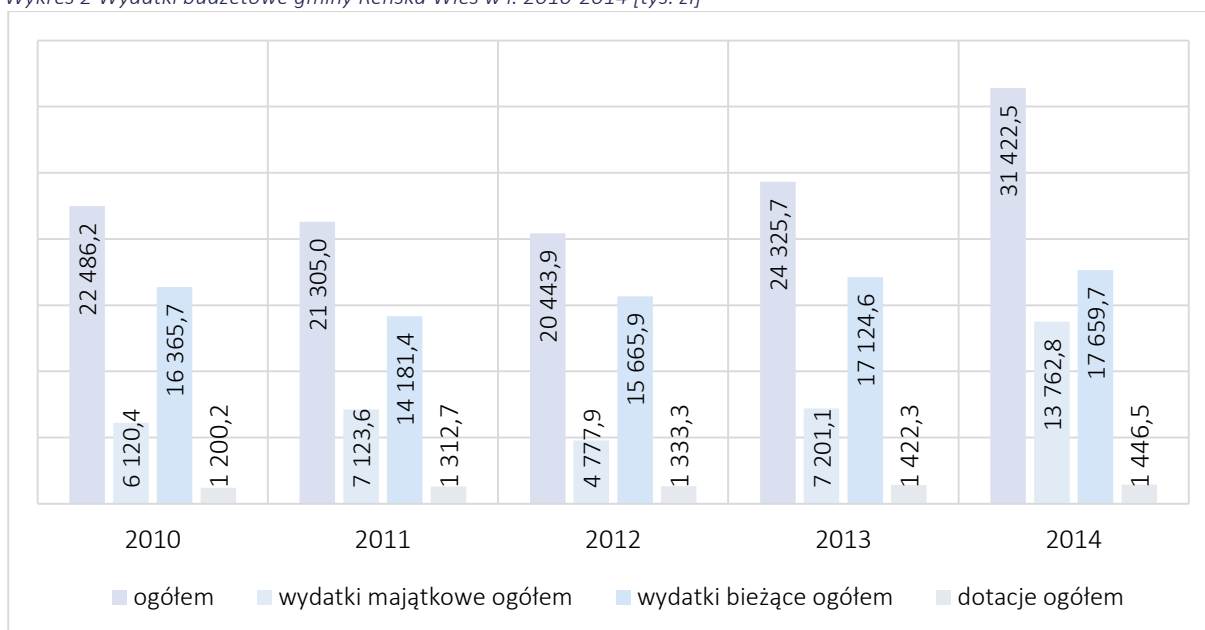
Tabela 3 Wydatki na inwestycje w podziale na sołectwa gminy Reńska Wieś w latach 1991-2014

Lp.	Sołectwo	Ogółem w latach 1991-2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Ogółem w latach 1991-2014
1.	Bytków	15 461,84	49 898,00	---	5 313,55	250 849,62	387 652,87	6 872,75	716 048,63
2.	Dębowa	1 261 293,05	7 529,00	792 743,79	410 678,51	338 382,18	124 409,45	259 513,31	3 194 549,29
3.	Długomiłowice	11 712 838,99	465 795,52	192 645,81	355 128,91	92 118,15	404 866,44	1 538 033,94	14 761 427,76
4.	Gierałtowice	2 131 289,85	55 392,69	158 640,81	170 059,39	18 716,75	96 586,95	101 937,20	2 732 623,64
5.	Kamionka	395 145,78	39 986,01	61 147,35	8 271,30	33 044,32	381 069,26	54 367,04	973 031,06
6.	Komorno	1 265 922,48	149 635,27	47 583,93	42 859,60	323 247,59	463 297,08	2 444 560,81	4 737 106,76
7.	Łężce	2 376 824,82	---	1 022,00	24 798,84	63 207,79	13 443,90	94 853,31	2 574 150,66
8.	Mechnica	3 277 783,68	107 179,77	159 479,27	2 647 648,94	582 563,40	68 866,53	836 909,23	7 680 430,82
9.	Naczysławki	1 306 229,75	---	1 200,00	10 314,38	23 227,08	23 831,62	8 403,80	1 373 206,63
10.	Poborszów	2 181 399,59	15 256,44	7 402,37	29 153,47	95 930,24	61 795,56	80 631,96	2 471 569,63
11.	Pociękarb	301 796,68	240 554,00	85 227,00	90 567,95	418 306,77	3 373 078,43	4 876 562,62	9 386 093,45
12.	Pokrzywnica	4 213 247,68	18 855,28	2 469 348,44	2 851 409,21	166 617,92	641 607,39	1 217 710,08	11 578 796,00
13.	Radziejów	1 210 072,17	1 132 150,05	---	30 013,99	379 566,13	1 020,90	12 497,03	2 765 320,27
14.	Reńska Wieś	16 358 292,07	1 962 768,28	2 058 495,08	648 748,43	1 922 961,50	1 282 698,86	1 576 352,10	25 810 953,32
15.	Większyce	10 583 123,26	2 947 600,70	964 082,93	234 318,13	553 165,50	129 169,73	1 080 905,51	16 492 365,76
16.	Teren Gminy	284 954,27	148 559,37	130 176,76	20 833,08	188 794,37	54 109,59	61 748,33	889 175,77
	Razem	58 876 312,96	7 341 160,38	7 129 195,54	7 580 117,68	5 450 699,31	7 507 504,56	14 251 859,02	108 136 849,45

Źródło: dane Urzędu Gminy Reńska Wieś

Wraz ze wzrostem dochodów budżetowych w gminie Reńska Wieś notuje się wzrost wydatków budżetowych. Łączne wydatki budżetowe w 2014 roku zamknęły się kwotą 31 422,5 tys. zł i były najwyższe od 2010 roku. Gminę Reńska Wieś charakteryzuje wysoka aktywność inwestycyjna. Odsetek wydatków na inwestycje w 2014 roku wyniósł aż 43,8%. W 2013 roku było to 29,6%. Na uwagę zasługuje stały poziom wydatków bieżących, które w zdecydowanej większości składają się na wynagrodzenia pracowników samorządowych.

Wykres 2 Wydatki budżetowe gminy Reńska Wieś w l. 2010-2014 [tys. zł]

Źródło: dane GUS

Poniżej zestawiono wydatki, jakie poniosła gmina Reńska Wieś w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2010-2014. Podając za GUS w 2014 roku wydatki budżetowe na mieszkańca wyniosły 3 811,10 zł i były najwyższe w analizowanym okresie. Wydatki na oświatę i wychowanie wykazują stałą tendencję wzrostową.

Tabela 4 Wydatki na jednego mieszkańca w l. 2010-2014 [zł]

Wydatki	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	2 719,66	2 583,67	2 481,66	2 947,85	3 811,10
Na oświatę i wychowanie	922,34	1 105,56	1 045,83	1 274,44	1 314,96
Na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego	40,09	48,72	62,52	48,42	44,88

Źródło: dane GUS

W strukturze wydatków, budżetu Gminy Reńska Wieś, za 2014 roku dominują wydatki na oświatę i wychowanie (dział 801 budżetu). W 2014 roku na ten cel wydano 10,8 mln zł, co stanowiło 34,8% ogółu wydatków. W drugiej kolejności są to wydatki na transport i łączność – 24,9% ogółu wydatków budżetowych, następnie na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska – 10,5%. Wydatki na pomoc społeczną w kwocie 2,2 mln zł stanowią 7% wydatków budżetu w 2014 roku.

Tabela 5 Wydatki ogółem wg działów klasyfikacji budżetowej Reńskiej Wsi w 2014 roku

Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej	w PLN	%
Dział 801 – Oświata i wychowanie	10 841 886,25	34,5%
Dział 600 – Transport i łączność	7 837 420,11	24,9%
Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3 292 097,00	10,5%
Dział 852 – Pomoc społeczna	2 212 566,00	7,0%
Dział 750 – Administracja publiczna	2 370 001,11	7,5%
Dział 926 – Kultura fizyczna	1 709 667,20	5,4%
Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo	1 583 322,89	5,0%
Dział 700 – Gospodarka mieszkaniowa	552 175,13	1,8%
Dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	370 011,59	1,2%
Dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	284 527,36	0,9%
Dział 630 – Turystyka	98 187,95	0,3 %

Źródło: dane GUS

Wskaźniki wydatków budżetowych

Opracowanie pt. „Wskaźniki do oceny sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego w latach 2010-2012” opublikowane przez Departament Finansów Samorządu Terytorialnego Ministerstwa Finansów (www.finance.mf.gov.pl/), rekomenduje obrazowanie budżetów samorządów w ujęciu wskaźnikowym, dając możliwość obiektywnego i mierzalnego zobrazowania budżetu gminy.

Do analiz przyjmowane są następujące wskaźniki:

- udział dochodów bieżących w dochodach ogółem (W_{B1}), który wskazuje, jaką część dochodów ogółem stanowią dochody bieżące,
- udział dochodów własnych w dochodach ogółem (W_{B2}), który wskazuje, jaką część dochodów ogółem stanowią dochody własne,
- udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem (W_{B3}), który pokazuje udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem (W_{B3}) określa stopień, w jakim jednostka mogłaby zaciągnąć nowe zobowiązania, w stosunku do osiągniętych dochodów. Im wyższa jest wartość tego wskaźnika tym większe są możliwości inwestycyjne lub większa możliwość zwiększenia wydatków bieżących. Ujemna wartość wskaźnika wskazuje na to, że jednostka samorządu terytorialnego nie wypracowuje nadwyżki operacyjnej,
- udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (W_{B4}), który wskazuje, jaką część wydatków ogółem stanowią wydatki majątkowe,
- obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (W_{B5}), który wskazuje, jaką część wydatków bieżących stanowią wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń,
- udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem (W_{B6}), który wskazuje udział nadwyżki operacyjnej powiększonej o dochody ze sprzedaży majątku

w dochodach ogółem. Ujemna wartość wskaźnika wskazuje, że jednostka samorządu terytorialnego nie wypracowuje nadwyżki operacyjnej, a osiągnięte dochody ze sprzedaży majątku nie wystarczają na pokrycie deficytu operacyjnego,

- wskaźnik samofinansowania (W_{B7}), który wskazuje stopień, w jakim jednostka samorządu terytorialnego finansuje inwestycje środkami własnymi, czyli zdolność do samofinansowania. Im wyższa jest ta relacja tym mniejsze ryzyko utraty płynności finansowej w związku z nadmiernymi kosztami obsługi zadłużenia, jednak jego wysoka wartość może również świadczyć o niskim poziomie realizowanych inwestycji w stosunku do własnych możliwości.

Udział dochodów bieżących w dochodach ogółem ($WB1$), to iloczyn dochodów ogółem i dochodów bieżących (dochody niebędące dochodami majątkowymi). W 2013 roku w Reńskiej Wsi wyniósł 84,7% i był niższy od tego zanotowanego w 2011 roku (90%). Oznacza to, że 15,3% budżetu gminy w 2013 roku stanowiły dotacje i środki przeznaczone na inwestycje, dochody ze sprzedaży majątku lub dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Im niższy wskaźnik dochodów bieżących tym większa aktywność gminy w obszarze inwestycji majątkowych. Udział dochodów własnych w ogółu dochodów (W_{B2}) dla Reńskiej Wsi w 2013 roku wyniósł 37,1%, i był jednym z niższych spośród gmin wiejskich powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (najniższy był w gminie Cisek). Oznacza to, że zdecydowana większość dochodów gminy pochodzi z subwencji i dotacji, a nie jest generowana przez podatki.

Udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem (W_{B3}) wyniósł 15,3% i był jednym z wyższych spośród gmin powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (wyższy był jedynie w Pawłowiczkach – 18,2%). Im wyższa wartość tego wskaźnika tym większe są możliwości inwestycyjne lub większa możliwość zwiększenia wydatków bieżących. Obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń W_{B5} przybiera we wszystkich gminach wiejskich powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego wartości zbliżone – od 49,5% do 53,9%. W Reńskiej Wsi wynosi 53,5%. Udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem W_{B6} w Reńskiej Wsi ma wartość dodatnią i wynosi 16,1%. Wskaźnik ten pokazuje udział nadwyżki operacyjnej powiększonej o dochody ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem. Wskaźnik samofinansowania W_{B7} wskazuje stopień, w jakim jednostka samorządu terytorialnego finansuje inwestycje środkami własnymi. Dla Reńskiej Wsi wynosi on 105,0%. Najniższy spośród gmin wiejskich powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego dla gminy Pawłowiczki – 56,3%. Oznacza to, że gmina Reńska Wieś posiada bardzo niskie prawdopodobieństwo stracenia płynności finansowej, i w znacznym stopniu finansuje inwestycje ze swoich środków.

Tabela 6 Wartości wskaźników w gminach wiejskich powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego za lata 2011-2013

Nazwa JST	W_{B1}			W_{B2}			W_{B3}			W_{B4}		
	Udział dochodów bieżących w dochodach ogółem ($W_{B1} = Do/Db$, gdzie: Do – dochody ogółem, Db – dochody bieżące (dochody niebędące dochodami majątkowymi))			Udział dochodów własnych w dochodach ogółem: $W_{B2} = Do/Dw$, gdzie: Do – dochody ogółem, Dw – dochody własne			Udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem $W_{B3} = Do/No$ gdzie: No – nadwyżka operacyjna (dodatnia wartość wyniku bieżącego będącego różnicą dochodów bieżących i wydatków bieżących), Do – dochody ogółem			Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem $W_{B4} = Wo/Wm$, gdzie: Wm – wydatki majątkowe, Wo – wydatki ogółem		
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Reńska Wieś	90,0%	85,0%	84,7%	42,1%	37,1%	37,1%	21,7%	18,5%	15,3%	33,4%	23,4%	29,6%
Bierawa	83,0%	96,7%	95,3%	46,6%	50,7%	53,4%	5,2%	8,3%	11,2%	19,4%	21,3%	24,4%
Cisek	85,1%	82,7%	91,5%	27,5%	29,6%	36,3%	6,7%	6,9%	8,0%	30,9%	16,1%	19,0%
Pawłowiczki	89,9%	94,2%	95,8%	33,3%	37,5%	45,1%	6,9%	19,4%	18,2%	12,9%	23,4%	33,9%
Polska Cerekiew	80,9%	66,8%	68,3%	52,2%	43,5%	42,6%	19,1%	19,2%	12,0%	49,3%	50,3%	38,6%
Nazwa JST	W_{B5}			W_{B6}			W_{B7}					
	Obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń $W_{B5} = Wb/Ww$, gdzie: Ww – wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, Wb – wydatki bieżące (wydatki niebędące wydatkami majątkowymi)			Udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem $W_{B6} = Do/No + Sm$ gdzie: Do – dochody ogółem, Sm – dochody ze sprzedaży majątku, No – nadwyżka operacyjna			Obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń $W_{B7} = Wb/Ww$, gdzie: Ww – wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń, Wb – wydatki bieżące (wydatki niebędące wydatkami majątkowymi)					
	2011	2012	2013	2011	2012	2013	2011	2012	2013			
Reńska Wieś	48,9%	50,5%	53,5%	25,1%	18,8%	16,1%	92,6%	164,7%	105,0%			
Bierawa	48,0%	50,4%	51,9%	5,8%	8,9%	12,2%	118,2%	48,3%	58,8%			
Cisek	46,5%	47,7%	53,9%	6,8%	6,9%	8,1%	61,5%	166,5%	84,4%			
Pawłowiczki	49,1%	52,6%	49,5%	8,4%	19,7%	20,1%	139,2%	111,0%	56,3%			
Polska Cerekiew	50,2%	52,6%	50,7%	19,2%	19,3%	12,1%	63,4%	108,5%	123,4%			

Źródło: wskaźniki do oceny sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego w latach 2011-2013

2.3 Zagospodarowanie przestrzenne i uwarunkowania przyrodnicze

Podstawowym dokumentem kreującym politykę przestrzenną gminy i ukazującym gospodarcze i przestrzenne perspektywy rozwoju samorządu jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które jest wiążące przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i służy koordynacji ustaleń tych planów. Głównym celem rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy Reńska Wieś wskazanym w *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Reńska Wieś* (Uchwała Nr V/23/11 Rady Gminy Reńska Wieś z dnia 11 lutego 2011 r.) jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców gminy z zachowaniem rolniczo-mieszkaniowej funkcji gminy, utrzymanie funkcji usługowej wsi Reńska Wieś z siedzibą samorządu terytorialnego oraz utrzymanie rangi w sieci osadniczej przy wykorzystaniu pozytywnych uwarunkowań lokalnych i regionalnych. Na osiągnięcie celu głównego składają się cele strategiczne, do których należą:

- bezpieczeństwo ekologiczne i ład przestrzenny,
- bezpieczeństwo społeczno-ekonomiczne, aktywizacja gospodarcza,
- nowoczesne i niezawodne urządzenia infrastruktury technicznej.

Część gminy Reńska Wieś w zagrożona jest powodzią (przykładowo w roku 1997 - 23 % powierzchni gminy zostało zalane wodami Odry). Sytuację tą powoduje brak wystarczającego postępu w budowie obwałowań oraz kłopoty z realizacją zbiornika retencyjnego Racibórz. Z drugiej strony po powodzi w 1997 roku gmina stała się stosunkowo atrakcyjnym terenem do osiedlania się. Mieszkańcy Kędzierzyn– Koźła w znacznej części zagrożeni rzeką Odrą chętnie swoje inwestycje mieszkaniowe przenoszą na teren szczególnie sołectwa Większyce i Reńska Wieś.

Studium wskazuje, że głównymi celami rozwoju gminy w kolejności winny być:

- tworzenie i usprawnienie systemu powiązań komunikacyjnych,
- rozbudowa infrastruktury technicznej,
- rozwój mieszkalnictwa i usług dla ludności,
- przygotowanie terenów dla rozwoju strefy aktywności gospodarczej gminy,
- rozwój rolnictwa w zakresie produkcji zdrowej żywności,
- restauracja zabudowy zabytkowej dla celów turystycznych,
- przygotowanie warunków formalnych i prawnych dla rozwoju agroturystyki,
- rozwój bazy rekreacyjno-sportowej,
- zwiększenie lesistości na obszarze gminy.

Na terenie gminy Reńska Wieś planami zagospodarowania przestrzennego objętych jest łącznie 3 073,68 ha. Stanowi to 31,3% powierzchni gminy.

Tabela 7 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Reńska Wieś

Lp.	Nazwa	Podstawowe przeznaczenie terenu w planie	Data i nr uchwały Rady Miejskiej zatwierdzającej MPZP	Data i nr Dziennika Urzędowego Woj. Opolskiego	Obszar objęty MPZP [w ha]
1	Zmiana w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Reńska Wieś	Zabudowa mieszkaniowa i usługi	Nr XXVI/1 69/97 z dnia 9 lipca 1997 r.	Dz.Urz.Woj.Op. Nr 28/97 poz. 172	5,4 ha
2	Zmiana w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Reńska Wieś	Zabudowa mieszkaniowa i usługi	Nr II/8/98 z dnia 12 listopada 1998 r.	Dz.Urz.Woj.Op. Nr 33/98 poz. 310	10,81 ha
3	Zmiana w miejscowym planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Reńska Wieś w zakresie ustalenia nowego przeznaczenia terenów we wsiach: Większyce, Pokrzywnica, Długomiłowice, Reńska Wieś i Dębowa	Zabudowa mieszkaniowa i usługi	Nr VII/59/99 z dnia 10 maja 1999 r.	Dz.Urz.Woj.Op. Nr 20/99 poz. 72	22,55 ha
4	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów budownictwa letniskowego i towarzyszącego nad zbiornikiem „Dębowa”, gmina Reńska Wieś.	Budownictwo letniskowe i towarzyszące nad zbiornikiem „Dębowa”	Nr XVIII/149/2000 z dnia 9 maja 2000r.	Dz.Urz.Woj.Op. Nr 43/00 poz. 235	-
5	Zmiana w planie ogólnym zagospodarowania przestrzennego gminy Reńska Wieś w zakresie ustalenia nowego przeznaczenia terenu we wsi Reńska Wieś	Przemysł, budownictwo, składy i magazyny, usługi oświaty i kultury	Nr XIX/1 52/2000 z dnia 31 maja 2000 r.	Dz.Urz.Woj.Op. Nr 50/00 poz. 279	1,12 ha
6	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Reńska Wieś w zakresie ustalenia nowego przeznaczenia terenu we wsi Pociękarb	Zabudowa mieszkaniowa i usługi	XXIV/1 71/2000 z dnia 4 października 2000 r.	Dz.Urz.Woj.Op. Nr 63 poz. 345	0,27 ha
7	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Reńska Wieś dot. Wsi Większyce	Rozbudowa stacji paliw – obsługa komunikacji i podróży	Nr XXIX/217/2001 z dnia 18 kwietnia 2001 r.	Dz.Urz.Woj.Op. Nr 46 poz. 316	0,096 ha
8	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Reńska Wieś w części dotyczącej wsi Pociękarb (dla terenów byłego poligonu wojskowego)	Działalność gospodarcza o funkcji usługowo-produkcyjnej	Nr XXIX/218/2001 z dnia 18 kwietnia 2001 r.	Dz.Urz.Woj.Op. Nr 46 poz. 317	62, 10 ha
9	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Reńska Wieś	Zmiana trasy przebiegu i osi napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Dobrzeń-Wielopole	Nr XXXII/228/2001 z dnia 25 lipca 2001r.	Dz.Urz.Woj.Op. Nr 73 poz. 602	-
10	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyznaczonego obszaru gminy Reńska Wieś, sołectwo Większyce	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	Nr XLIV/306/2002 z dnia 25 września 2002 r.	Dz.Urz.Woj.Op. Nr 112 poz. 1447	8,5338 ha

Lp.	Nazwa	Podstawowe przeznaczenie terenu w planie	Data i nr uchwały Rady Miejskiej zatwierdzającej MPZP	Data i nr Dziennika Urzędowego Woj. Opolskiego	Obszar objęty MPZP [w ha]
11	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Reńska Wieś (sołectwo Bytków, Gierałtowice, Łężce, Naczysławki, Pociękarb, część Długomiłowic, Radziejowa, Reńskiej Wsi i Większyc)	Elektrownie wiatrowe oraz MN, MN/U, MW, U, R, RZ i inne	Nr XXXV/224/13 z dnia 23 października 2013 r.	Dz.Urz.Woj.Op. z 22 listopada 2013 r. poz. 2542	2.946,8 ha
12	Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Reńska Wieś (sołectwo Radziejów)	MN, MN/U, MW/U, ZP, IW, KD	Nr IX/40/15 z dnia 25 czerwca 2015 r.	Dz.Urz.Woj.Op. z 17 lipca 2015 r. poz. 1735	ok. 16 ha
Razem powierzchnia [ha]					3 073,68

Źródło: dane Urzędu Gminy Reńska Wieś

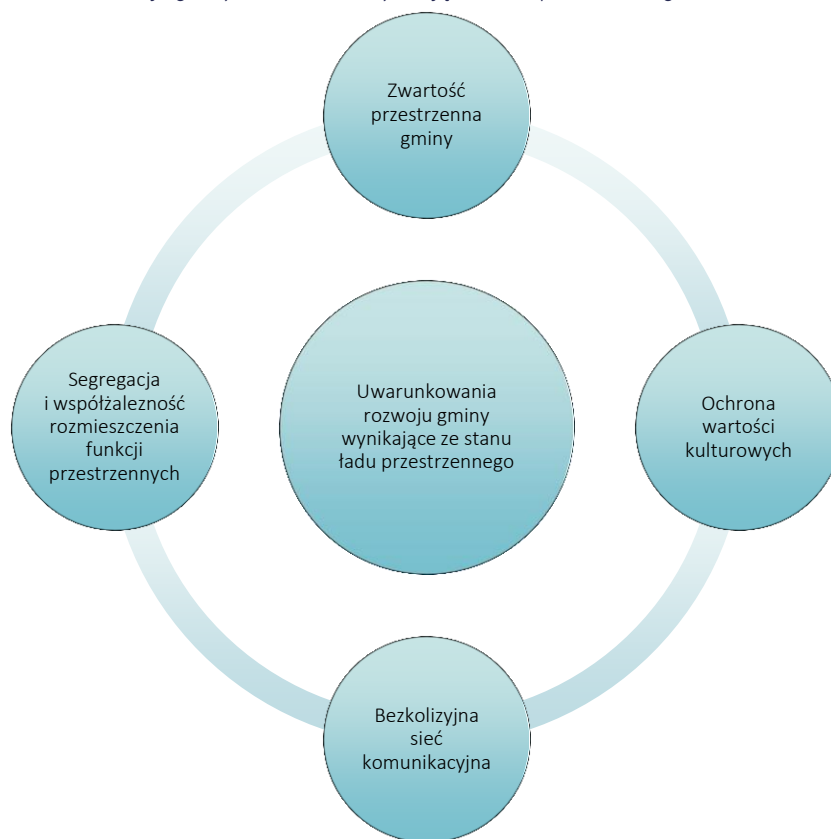
Gmina Reńska Wieś położona jest na styku dwóch form krajobrazowych:

- równin i dolin rzecznych w północnej i wschodniej części obszaru gminy,
- wysoczyzny morenowej na południu i zachodzie.

Elementy przyrody naturalnie wykształcone przenikają się tutaj ze składnikami sztucznymi, ukształtowanymi przez człowieka. Charakterystyczna w krajobrazie gminy jest duża ilość śródpolnych i śródłąkowych zadrzewień i zakrzewień oraz naturalne i sztuczne ciek wodne odwadniające tereny podmokłe.

W skład gminy wchodzi 15 jednostek osadniczych wiejskich. Siedzibą samorządu lokalnego – ośrodkiem gminnym jest Reńska Wieś. Charakter sieci osadniczej jest czytelny – poszczególne wsie są wyraźnie wyodrębnione w strukturze przestrzennej gminy. Zabudowa wsi to w przewadze zabudowa zagrodowa pochodząca z przełomu XIX i XX wieku, w znacznej części przekształcona na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. W wielu gospodarstwach prowadzona jest – poza działalnością rolniczą – inna działalność gospodarcza. Przy dawnej państwowej rolniczej jednostce gospodarczej (PGR) w Gierałtowicach zrealizowany został niewielki zespół zabudowy wielorodzinnej dla obsługi gospodarstwa. W Reńskiej Wsi, Mechnicy, Większycach, Radziejowie, Długomiłowicach realizowana jest nowa zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w formie małych osiedli mieszkaniowych zabudowy jednorodzinnej. Głównymi nowymi osadnikami w gminie są mieszkańcy aglomeracji kędzierzyńsko-kozielskiej. Powódź w lipcu 1997 roku, jaka nawiedziła Opolszczyznę, w tym miasto Kędzierzyn-Koźle spowodowała znaczny wzrost zainteresowania budownictwem mieszkaniowym, a także prowadzeniem działalności gospodarczej na terenie gminy. Większe tereny produkcyjne i usługowe, składowe i magazynowe położone są na obrzeżach istniejącej zabudowy zagrodowo-mieszkaniowej, co sprawia, że nie stanowią uciążliwości dla zabudowy mieszkaniowej. Ważniejsze obiekty infrastruktury społecznej i użyteczności publicznej położone są w większości w Reńskiej Wsi, siedzibie samorządu gminy, ale także we wsiach ją wspomagających, jak Długomiłowice i Większyce. Na terenie gminy dominującą zabudową mieszkaniową jest zabudowa mieszkaniowa w ramach zabudowy zagrodowej, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i w mniejszym zakresie, zabudowa wielorodzinna.

Rysunek 4 Uwarunkowania rozwoju gminy Reńska Wieś wynikające z ładu przestrzennego

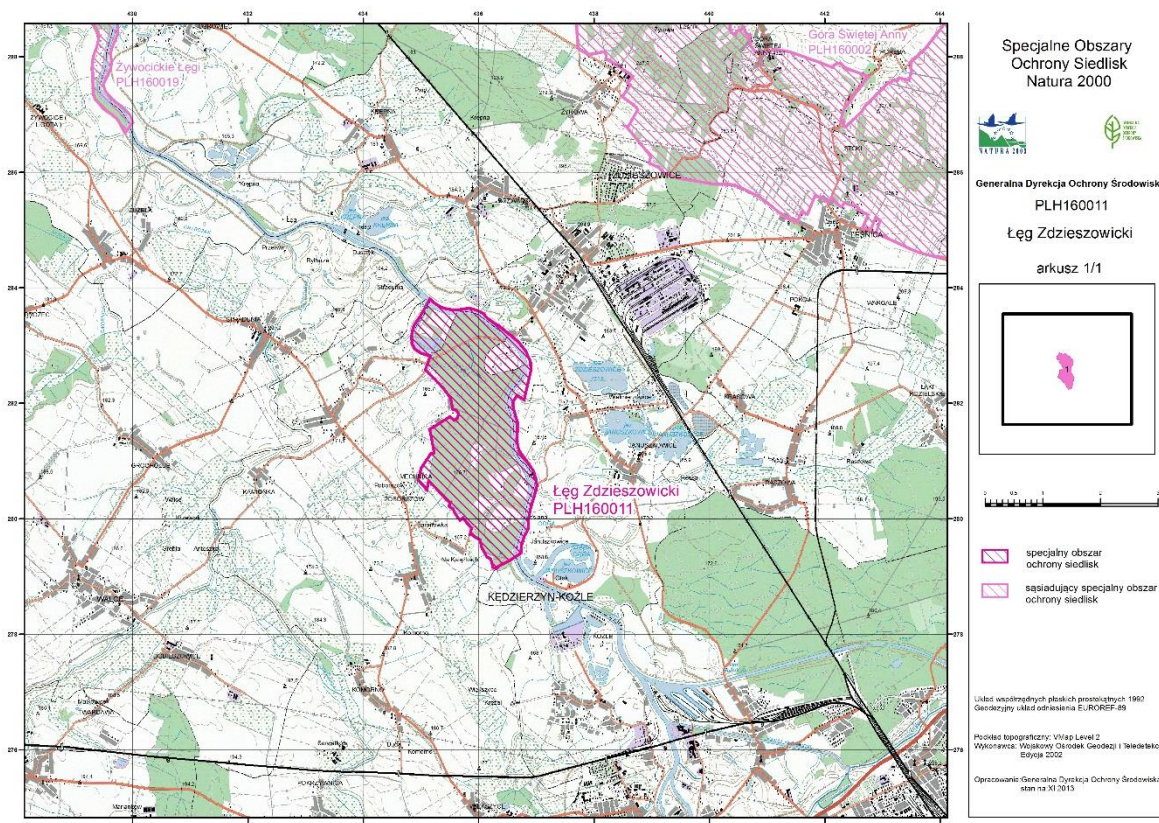
Źródło: opracowanie własne

Główne kompleksy leśne położone na terenie gminy to:

- kompleks łągu Zdieszowickiego,
- kompleks leśny położony wzdłuż zachodniej granicy gminy,
- kompleks leśny na północ od wsi Naczysławki.

Na najcenniejszym przyrodniczo obszarze leśnym gminy, łągu Zdieszowickim, rozporządzeniem Wojewody opolskiego został utworzony obszar chronionego krajobrazu. Łąg Zdieszowicki to jednocześnie obszar Natura 2000. Jest to kompleks dobrze zachowanych, lecz nieco grądowiejących łągów jesionowo-wiązowych nad Odrą. Jedyne taki zachowany kompleks w tej części doliny Odry. Ostoja zlokalizowana jest na terenach zalewowej doliny Odry na najniższych terasach holocenijskich. W pokrywie geologicznej i glebowej dominują ciężkie mady. Lokalnie występują namuły. W obrębie ostoi zlokalizowane są starorzecza Odry, znajdujące się w różnych stadiach rozwoju geomorfologicznego i sukcesji ekologicznej. Łąg Zdieszowicki to ważna ostoja lasów łągowych i grądów potęgowych, charakterystyczny krajobraz doliny Odry, największy płat lasu łągowego na południe od Opola.

Rysunek 5 Łęg Zdieszowicki – mapa poglądowa

Źródło: www.natura2000.gdos.gov.pl/

Teren gminy Reńska Wieś położony jest w dorzeczu Odry. Istniejąca sieć hydrograficzna jest stosunkowo bogata. Wschodnia część gminy leży w obrębie bezpośredniej zlewni Odry, a z pozostałego obszaru wody odprowadzane są do zlewni Olchy, Kanału Sukowickiego, Potoku Ligockiego i Potoku Gościęcina, które mają także wiele bezimiennych dopływów. Oprócz tego w dolinie Odry są jeszcze drobne i krótkie cieki, dopływy Odry, a także gęsta sieć rowów melioracyjnych.

Gmina jest uboga w surowce mineralne. Na terenie gminy nie ma dużych zakładów przemysłowych. Działalność produkcyjna pozarolnicza w niewielkim zakresie prowadzona jest przez małe zakłady zatrudniające poniżej 100 pracowników. Gmina ma korzystne warunki głównie dla rozwoju usług i produkcji pozarolniczej. Na terenie gminy istnieją trzy parki zabytkowe:

- park podworski w Komornie,
- park przypałacowy w Długomiłowicach,
- park przypałacowy w Więszycach.

Ogólnie warunki życia mieszkańców gminy należy ocenić jako lepsze niż średnie. Rynek usług na terenie gminy jest wprawdzie niewielki, ale zaspokaja bieżące potrzeby mieszkańców gminy w tym zakresie. Bliskość Kędzierzyna-Koźla powoduje, że znaczna część mieszkańców gminy korzysta z usług w tym mieście. W gminie przeważa sektor usług małego handlu i napraw. Ze względu na rosnącą liczbę turystów rozwija się sektor usług gastronomicznych i hotelarskich.

2.4 Demografia

Podając za danymi GUS na koniec 2014 roku gminę Reńska Wieś zamieszkiwało 8 241 mieszkańców, w tym 3 988 (48,4%) to mężczyźni, a 4 253 (51,6%) to kobiety. W 1995 roku gminę zamieszkiwało 9 869 mieszkańców. Wynika z tego, że liczba mieszkańców w latach 1995-2014 spadła o 1 680, co stanowi 16,9% ludności w 1995 rok. Spadek liczby mieszkańców w gminie Reńska Wieś dokonuje się w sposób systematyczny. Jednakże Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Reńska Wieś (przyjęte w 2011 roku) wskazuje, że liczba mieszkańców gminy w roku 2020 będzie wyższa i wynosić będzie 8 600. Wobec niskiego przyrostu naturalnego podstawą prognozy był korzystny bilans migracji.

Tabela 8 Liczba mieszkańców Reńskiej Wsi w latach 1995-2014 – faktyczne miejsce zamieszkania [os.]

Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Ogółem	9869	9786	9777	9780	8907	8854	8800	8791	8764	8732
Mężczyźni	4832	4800	4797	4804	4340	4319	4303	4284	4244	4242
Kobiety	5037	4986	4980	4976	4567	4535	4497	4507	4520	4490
Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	8692	8680	8623	8561	8519	8271	8244	8243	8248	8241
Mężczyźni	4239	4213	4177	4146	4117	4008	3989	3997	4002	3988
Kobiety	4453	4467	4446	4415	4402	4263	4255	4246	4246	4253

Źródło: dane GUS

Liczbę mieszkańców Reńskiej Wsi należy rozpatrywać w kontekście powiązań funkcjonalnych, a raczej zjawiska suburbanizacji miasta Kędzierzyn-Koźle. Na koniec 2014 roku liczba mieszkańców Reńskiej Wsi stanowiła 8,52% ogółu zamieszkałych na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, których liczba wyniosła 96 715 osób (dla porównania w 1995 r. stanowiła 8,87%). Liczba mieszkańców Reńskiej Wsi w 2014 roku jest mniejsza o 16,5% (1 628 osób), w porównaniu do 1995 roku. Od 2000 roku liczba mieszkańców gminy systematycznie spadała. W strukturze demograficznej gminy widoczna jest nieznaczna przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn. Współczynnik feminizacji w gminie wynosi 107 (czyli na 100 mężczyzn na 107 kobiet). Taka nieznaczna przewaga nie stanowi jednak zagrożenia dla zachowania równowagi w proporcji pomiędzy liczbą kobiet a liczbą mężczyzn na tym terenie.

Tabela 9 Wskaźnik gęstości zaludnienia w l. 2005-2014 [osoby na km²] – porównanie samorządów

Jednostka terytorialna	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Woj. opolskie	111	111	110	110	110	108	108	107	107	106
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	164	163	162	161	160	158	157	157	155	155
Kędzierzyn-Koźle	533	529	527	525	522	520	517	514	511	508
Bierawa	68	68	67	67	67	65	66	66	66	66

Jednostka terytorialna	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Cisek	96	95	93	93	92	85	84	83	82	81
Pawłowiczki	55	55	54	54	53	53	52	52	51	51
Polska Cerekiew	78	78	77	75	75	74	73	72	71	70
Reńska Wieś	89	88	88	87	87	84	84	84	84	84

Źródło: dane GUS

Podając za GUS wskaźnik gęstości zaludnienia (liczba mieszkańców na km²) dla Gminy Reńska Wieś w 2014 roku wynosi 84 os./km². Jest on najwyższy spośród gmin wiejskich powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego. Zauważyć można, że w skali całego województwa opolskiego gęstość zaludnienia wykazuje tendencję malejącą. Wszystkie badania oraz długookresowe opracowania prognostyczne zgodne są co do oceny tendencji zmian demograficznych w województwie opolskim. Obserwowany i przewidywany spadek liczby ludności, przy jednoczesnym postępującym procesie starzenia się populacji, nowych wzorcach postaw i zachowań prokreacyjnych, tworzą nową sytuację na rynku pracy i w innych obszarach rzeczywistości społeczno-gospodarczej.

Tabela 10 Sołectwa i liczba ludności w gminie Reńska Wieś, 2015 r.

Sołectwo	Liczba ludności	Sołectwo	Liczba ludności
Bytków	85	Naczystawki	150
Dębowa	181	Poborszów	492
Długomiłowice	1 271	Pociękarb	142
Gierałtowice	347	Pokrzywnica	799
Kamionka	190	Reńska Wieś	1 531
Komorno	394	Radziejów	128
Łężce	606	Większyce	964
Mechnica	772	Razem (gmina)	8 052

Źródło: dane Urzędu Gminy Reńska Wieś

Zaludnienie poszczególnych sołectw jest zróżnicowane. Najwięcej osób zamieszkuje sołectwa: Reńska Wieś i Długomiłowice. Najmniej liczne są Bytków, Radziejów i Pociękarb. Przyrost naturalny w gminie Reńska Wieś wykazuje stałą ujemną tendencję. Analizując dane GUS w latach 2005-2014, liczba urodzeń wyniosła 630, w analogicznym okresie liczba zgonów wyniosła 850.

Tabela 11 Zameldowania i wymeldowania na terenie gminy Reńska Wieś w l. 2005-2014 [os.]

Jednostka terytorialna	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zameldowania w ruchu wewnętrznym	81	89	102	81	69	88	85	114	123	84
Wymeldowania	61	44	72	56	55	57	66	65	63	59
Saldo migracji wewnętrzných	20	45	30	25	14	31	19	49	60	25

Jednostka terytorialna	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zameldowania z zagranicy	21	8	5	11	12	10	6	4	4	10
Wymeldowania za granicę	50	82	96	75	28	28	28	31	38	18
Saldo migracji zagranicznych	-29	-74	-91	-64	-16	-18	-22	-27	-34	-8
Saldo migracji	-9	-29	-61	-39	-2	13	-3	22	26	17

Źródło: dane GUS

Jedną z ważnych przyczyn spadku liczby mieszkańców jest stały ujemny przyrost naturalny. Dla pełnego przedstawienia sytuacji demograficznej w gminie Reńska Wieś istotne jest zagadnienie migracji mieszkańców. Bilans migracji to różnica między osobami meldującymi się i dokonującymi wymeldowania w biurze ewidencji mieszkańców. Bilans migracji w latach 2005-2014 w gminie Reńska Wieś wykazuje wskaźniki dodatnie w przypadku migracji wewnętrznych (więcej osób melduje się niż wymeldowuje), ujemne w przypadku migracji zagranicznych. Całkowite saldo migracji w latach 2005-2014 wynosi – (minus) 7 mieszkańców, co świadczy o jego całkowitej stagnacji. Wynika z tego, że malejąca liczba mieszkańców wynika z ujemnego przyrostu naturalnego, nie z migracji. Jednakże statystki gminne nie pokazują rzeczywistej skali migracji, która odbywa się bez oficjalnego informowania władz samorządowych.

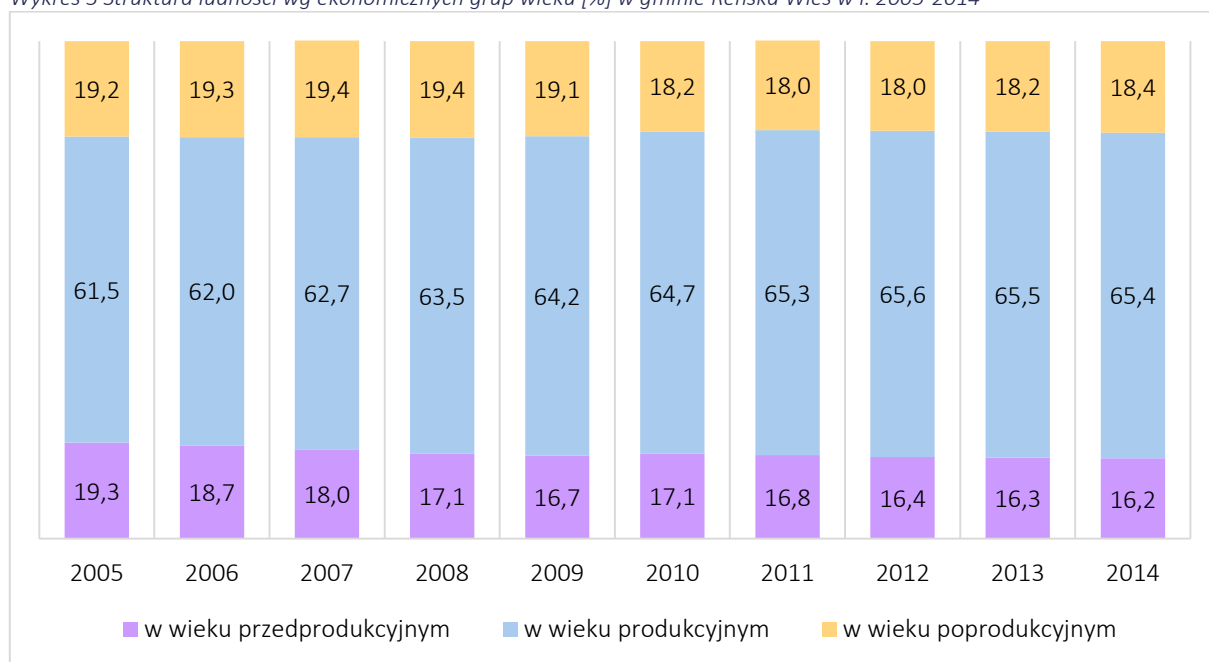
Tabela 12 Liczba urodzeń w podziale na sołectwa Gminy Reńska Wieś w latach 2008-2014 [osoby]

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bytków	0	0	0	0	0	3	0
Dębowa	1	4	4	3	3	1	1
Długomiłowice	11	14	10	9	10	12	11
Gierałtowiec	3	2	2	1	3	4	4
Kamionka	4	3	1	1	2	1	1
Komorno	6	7	6	5	4	4	1
Łężce	6	5	8	2	2	4	4
Mechnica	8	4	5	7	3	9	6
Naczystawki	0	1	0	0	0	2	3
Poborszów	5	2	5	3	3	4	6
Pociękarb	0	5	1	2	2	0	0
Pokrzywnica	2	7	11	4	7	2	7
Radziejów	0	1	0	1	0	1	1
Reńska Wieś	15	8	14	18	11	15	14
Więszczyce	6	6	4	6	5	7	11
Razem	62	69	71	62	55	69	70

Źródło: dane Urzędu Gminy Reńska Wieś

Wiedza dotycząca struktury ludności według ekonomicznych grup wieku pozwala na bardziej szczegółową analizę potencjału demograficznego obszaru. W przypadku danych GUS w oparciu o które powstała niniejsza analiza, grupę dzieci i młodzieży do 17 roku życia klasyfikuje się jako grupę osób w wieku przedprodukcyjnym. Wiek produkcyjny dla mężczyzn przypada na okres między 18 a 64 r. ż. natomiast kobiet 18 a 59 r. ż. Wiek poprodukcyjny dla populacji mężczyźni określono powyżej 65 r. ż., a kobiet powyżej 60 r. ż. Dookreślenie tego podziału jest istotne ze względu na poprawną interpretację danych w podziale na płeć i przynależność do grupy ekonomicznej. Poniższy wykres przedstawia strukturę ludności gminy Reńska Wieś pod względem ekonomicznych grup wieku.

Wykres 3 Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku [%] w gminie Reńska Wieś w l. 2005-2014

Źródło: dane GUS

Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w ostatniej dekadzie obniżył się o ponad 3 punkty procentowe. Udział osób w wieku produkcyjnym w strukturze ludności Reńskiej Wsi systematycznie wzrasta w analizowanym okresie (z 61,5% do 65,4%). Natomiast o blisko 1 punkt procentowy zmalał w ostatnich dziesięciu latach udział osób w wieku poprodukcyjnym i pozostaje on wyższy od udziału osób w wieku przedprodukcyjnym. Spadek odsetki mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym jest wynikiem ujemnego przyrostu naturalnego.

Tabela 13 Wskaźniki obciążenia demograficznego w 2014 r. – porównanie

Wskaźniki obciążenia demograficznego	Polska	Woj. opolskie	Opole	Powiat kędzierzyńsko-kozielski	Reńska Wieś
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	58,8	55,6	58,4	57,1	53,0
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	105,2	121,1	149,2	133,9	113,9
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	30,2	30,4	35,0	32,7	28,2

Źródło: dane GUS

Wskaźniki obciążenia demograficznego są miarą struktury wiekowej populacji – wskazują na stosunek liczby osób w wieku, gdy są one nieaktywne lub bierne zawodowo, czyli w wieku nieprodukcyjnym (liczba dzieci w wieku 0-14 lat, liczba osób w wieku 60 lub 65 lat i więcej) do liczby osób będących w wieku produkcyjnym (liczba osób w wieku 15-59 lub 64 lata). Wysokie wartości tego wskaźnika, z jednej strony świadczą o zamożności i zdrowotności danego społeczeństwa (wydłużenie średniej długości życia), z drugiej strony są niekorzystne z punktu widzenia finansów publicznych (mała liczba osób płacących podatki przy dużej liczbie osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, ochrony zdrowia itp.). Wskaźniki odnoszą się do liczby jednostek, które mogą być uzależnione od wsparcia innych w codziennym życiu (młodzież i osoby starsze) w liczbie osób, które są zdolne do zapewniania takiego wsparcia.

W gminie Reńska Wieś wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym, na 100 osób w wieku produkcyjnym, jest najniższy spośród rozpatrywanych samorządów. Oznacza to, że relacja mieszkańców w wieku emerytalnym do pracujących jest korzystna. Duży odsetek osób w wieku produkcyjnym należy uznać za pozytywny element w strukturze społecznej mieszkańców. Negatywnym zjawiskiem jest spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym.

2.5 Rolnictwo i gospodarka

Gmina Reńska Wieś jest gminą rolniczą. Dane ze Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2010 roku wskazują, że w gminie łączna liczba gospodarstw rolnych wynosi 848, z czego 73% (tj. 619) prowadzi działalność rolniczą. GUS definiuje gospodarstwo rolne jako jednostkę wyodrębnioną pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadającą odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i prowadzącą działalność rolniczą. Rolnictwo to ważna branża gospodarki w gminie Reńska Wieś. Dochód podatkowy gminy z tytułu podatku rolnego w 2014 roku wyniósł 1,495 mln zł, co stanowiło 15,8% całkowitych przychodów budżetowych. Łączna powierzchnia gospodarstw prowadzących działalność rolniczą w gminie Reńska Wieś wynosi 7 tys. hektarów.

Tabela 14 Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytkowników rolnych

Gospodarstwo rolne	Liczba ogółem	Odsetek	Liczba prowadzących działalność rolniczą	Odsetek
Ogółem	848	100	619	73,0
Do 1 ha włącznie	505	59,6	277	54,9
1 - 5 ha	144	17,0	143	99,3
5 - 10 ha	52	6,1	52	100,0
10 -15 ha	37	4,3	37	100,0
15 ha i więcej	110	13,0	110	100,0

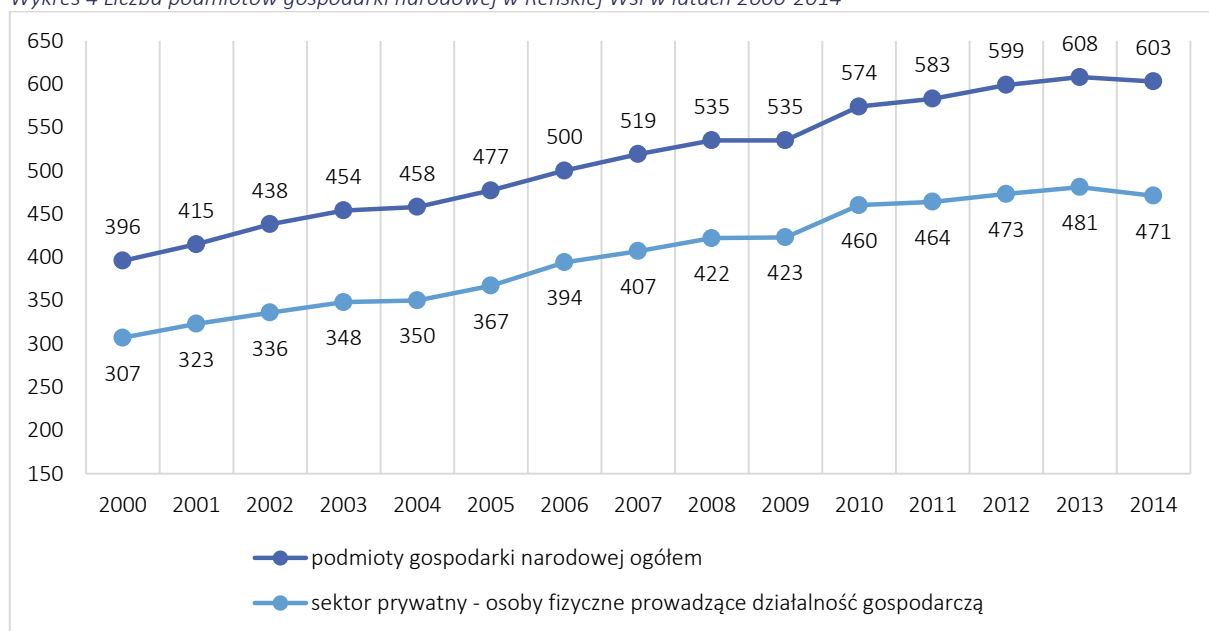
Źródło: GUS (Powszechny Spis Rolny 2010 r.)

W gminie Reńska Wieś zdecydowana większość – 846 to indywidualne gospodarstwa rolne. Blisko 60% gospodarstw rolnych ma powierzchnię mniejszą niż 1 ha. Spośród gospodarstw rolnych do 1 ha powierzchni, jedynie 54,9% prowadzi działalność rolniczą. W gminie prowadzi działalność 110 gospodarstw powyżej 15 ha. Łączna powierzchnia tych gospodarstw wynosi 5 541 ha, co daje średnią 50 ha na gospodarstwo.

Na obszarze gminy występują typy gleb: biellicowe, gleby brunatne, czarne ziemie, mady, rędziny i gleby pochodzenia organicznego. W strukturze zasiewów dominują zboża, rzepak ozimy, kukurydza. W strukturze hodowli zwierząt dominuje trzoda chlewna, w mniejszych rozmiarach bydło. Prowadzenie gospodarki rolnej w gminie cechuje wysoki poziom – gospodarstwa rolne są zmechanizowane, część budynków inwentarskich zostało zmodernizowanych i unowocześnionych oraz dostosowanych do wymogów ochrony środowiska. Zmodernizowano budynki gospodarsko-inwentarskie, są nowoczesne spełniające wymogi dla tego typu budowli oraz ochrony środowiska.

Lokalna gospodarka kształtowana jest w głównej mierze przez podmioty gospodarcze z sektora prywatnego, a zwłaszcza osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Dane GUS wskazują, że liczba podmiotów gospodarczych wyniosła 603, spośród których 71,8% (471) to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Jak pokazuje poniższy wykres, liczba podmiotów gospodarczych od 2000 roku stale rośnie, choć w 2014 roku nieznacznie spadła. W ocenie wzrostu lub spadku liczby podmiotów gospodarczych należy wziąć pod uwagę coraz liczniejsze przypadki przechodzenia etatowych pracowników na własną działalność gospodarczą, jako element polityki oszczędnościowej dużych przedsiębiorstw.

Wykres 4 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Reńskiej Wsi w latach 2000-2014

Źródło: dane GUS

Stały wzrost liczby podmiotów gospodarczych, kształtowany głównie przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą należy uznać za zjawisko pozytywne. W 2014 roku na 603 podmioty gospodarcze, jedynie 24 należą do sektora publicznego (prowadzące działalność w zakresie użyteczności publicznej). Na uwagę zasługuje prowadzenie działalności przez 3 podmioty na podstawie prawa spółdzielczego. 10 podmiotów prowadzi działalność w formie spółki handlowej z udziałem kapitału zagranicznego.

Tabela 15 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w 2014 roku w gminie Reńska Wieś

Podmioty wg sektorów własnościowych	Liczba podmiotów
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	603
Sektor publiczny – ogółem	24
w tym państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	22
Sektor prywatny – ogółem	579
w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	471
w tym spółki handlowe	36
w tym spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	10
w tym spółdzielnie	3
w tym stowarzyszenia i organizacje społeczne	25

Źródło: dane GUS

Na kształt i wielkość lokalnego rynku pracy ma wpływ liczba podmiotów gospodarczych i osób w nich zatrudnionych. W Reńskiej Wsi dominują podmioty gospodarcze zatrudniające do 9 pracowników (czyli mikroprzedsiębiorstwa). Jedno przedsiębiorstwo zatrudnia powyżej 50 pracowników, 26 od 10 do 49 pracowników. Reńska Wieś nie jest miejscem lokalizacji dużych przedsiębiorstw.

Tabela 16 Podmioty gospodarki narodowej, według klas wielkości, działające na terenie gminy Reńska Wieś, w latach 2010-2014 [szt.]

Podmioty wg klas wielkości	2010	2011	2012	2013	2014
0 - 9	545	555	572	582	576
10 - 49	28	27	26	25	26
50 - 249	1	1	1	1	1
Ogółem	574	583	599	608	603

Źródło: dane GUS

Poniższy wykres przedstawia szczegółowo strukturę sektora gospodarki w Gminie Reńska Wieś, według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007, która została opracowana na podstawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej, wprowadzonej rozporządzeniem (WE) Nr 1893/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie statystycznej klasyfikacji działalności gospodarczej NACE Rev 2 i zmieniającym rozporządzenie Rady (EWG) Nr 3037/90 oraz niektóre rozporządzenia WE w sprawie określonych dziedzin statystycznych. W związku z powyższym zachowuje pełną spójność i porównywalność metodologiczną, pojęciową, zakresową i kodową

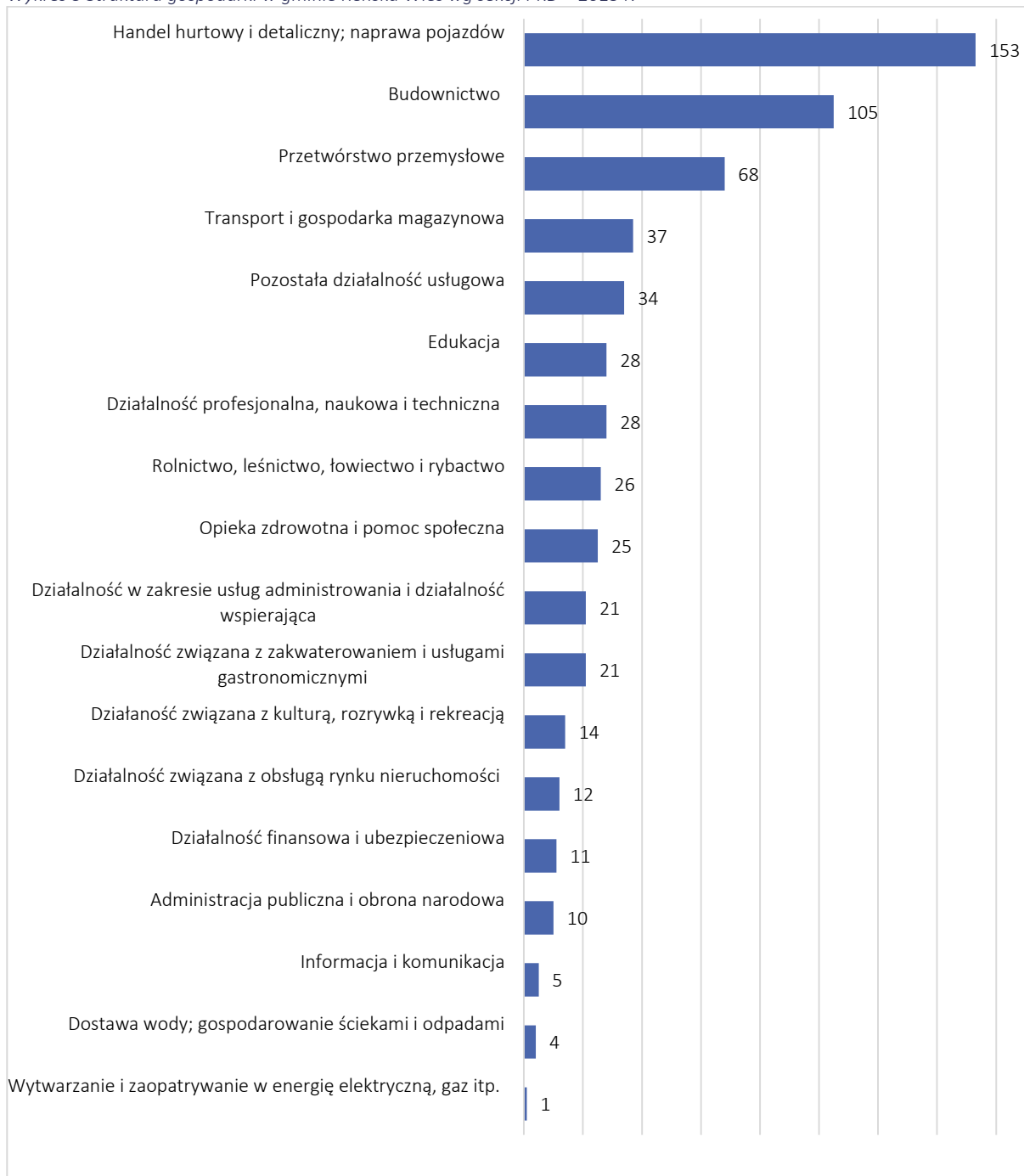
z klasyfikacją NACE Rev.2. Klasyfikacja ta jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem zbioru rodzajów działalności społeczno-gospodarczej jakie realizują jednostki (podmioty gospodarcze). PKD jest podstawą systemu klasyfikacji gospodarczych i społecznych, do której nawiązują inne klasyfikacje, a zwłaszcza Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług.

W Reńskiej Wsi najwięcej podmiotów gospodarczych, jako dominujący obszar działalności podało handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów – 25% ogółu firm (153 podmiotów gospodarczych na 603). Drugą, co do wielkości branżą jest budownictwo (105 podmiotów). 68 przedsiębiorstw prowadzi działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego. Wśród podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego, dominujące to:

- produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania,
- naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń,
- produkcja metalowych wyrobów gotowych.

Największym pracodawcą w gminie Reńska Wieś jest firma Kamet S.A., zatrudniająca ponad 100 osób. Jest to firma produkcyjna, oferująca gotowe wyroby metalowe (ze stali czarnej, stali nierdzewnej i aluminium) dla przemysłu motoryzacyjnego oraz innych odbiorców branży metalowej.

Wykres 5 Struktura gospodarki w gminie Reńska Wieś wg sekcji PKD – 2013 r.

Źródło: dane GUS

Poniżej przedstawiono kondycję lokalnej gospodarki w ujęciu wskaźnikowym w odniesieniu do stanu gospodarki w powiecie i województwie. Wskaźnik przedsiębiorczości (podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności) dla Reńskiej Wsi wyniósł 732 i jest niższy niż średnia dla powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (939) oraz województwa opolskiego (1 000). Niski wskaźnik wynika w głównej mierze z rolniczego charakteru gminy. Analogicznie, wskaźnik osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, na 1 000 mieszkańców, jest również niższy niż w otoczeniu. Jednocześnie liczba organizacji pozarządowych, na 10 tys. mieszkańców, wynosząca 30 jest większa niż w powiecie (27). Wskazuje to na dobrze rozwinięty poziom społeczeństwa obywatelskiego.

Tabela 17 Wskaźniki przedsiębiorczości w l. 2010-2014

Jednostka terytorialna	Wskaźniki									
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności					Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności				
Woj. opolskie	974	962	977	996	1 000	73	71	71	72	72
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	909	901	919	929	939	65	63	64	64	64
Gmina Reńska Wieś	694	707	727	737	732	56	56	57	58	57
	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców					Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym				
Woj. opolskie	27	28	29	30	32	128	104	105	114	107
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	22	23	24	26	27	128	100	103	93	90
Gmina Reńska Wieś	28	28	30	30	30	103	91	83	63	69

Źródło: dane GUS

Głównymi miejscami pracy na terenie gminy są indywidualne gospodarstwa rolne, co związane jest z typowo rolniczą funkcją gminy. Gmina Reńska Wieś (jako gmina wiejska) dysponuje potencjałem rolnictwa i przemysłu spożywczego. Ze względu na sektor gospodarki opartej na rolnictwie, istotna jest ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej przed uszczupleniem na nieuzasadnione cele nierolnicze oraz poprawa jej jakości w zakresie proekologicznej regulacji, stosunków wodnych, zalesień gruntów porolnych i struktury własnościowej. Jednocześnie istotne jest działanie na rzecz rolnictwa ekologicznego i produkcji żywności wysokiej jakości.

Duże znaczenie dla kreowania potencjału gospodarczego Gminy Reńska Wieś ma sąsiedztwo Kędzierzyna-Koźła oraz innych ośrodków miejskich: Opole, Gliwice, Krapkowice. W tym kontekście najważniejsze wydają się wytworzone powiązania funkcjonalne z Kędzierzyna-Koźłem. Miasto oferuje dużo miejsc pracy (jako ośrodek przemysłowy) oraz jest ośrodkiem świadczenia wysokiej jakości usług publicznych (zwłaszcza z dziedziny kultury, pomocy społecznej oraz edukacji). Ważnym aspektem budowania powiązań z miastem Kędzierzyna-Koźle jest współpraca w ramach Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego. Poprzez Subregion Kędzierzyńsko-Kozielski należy rozumieć teren obejmujący swoim zasięgiem następujące gminy położone w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim: gminę Kędzierzyna-Koźle, gminę Reńska Wieś, gminę Cisek, gminę Bierawa, gminę Pawłowiczki i gminę Polska Cerekiew oraz następujące gminy położone w powiecie strzeleckim: gminę Ujazd, gminę Leśnica, gminę Strzelce Opolskie, gminę Zawadzkie i gminę Jemielnica. Partnerami Subregionu są także powiat kędzierzyńsko-kozielski i powiat strzelecki.

Ostateczny kształt obszaru Subregionu został ustalony w wyniku złożonego procesu delimitacji, a także przy uwzględnieniu akcesu gmin i powiatów zainteresowanych współpracą i podejmowaniem wspólnych działań rozwojowych o charakterze zintegrowanym. Subregion jest rozumiany jako specyficzny obszar funkcjonalny – oparty o dwa główne ośrodki miejskie – Kędzierzyn-Koźle i Strzelce Opolskie. Jako główne cele współpracy w ramach Subregionu porozumienie wskazuje:

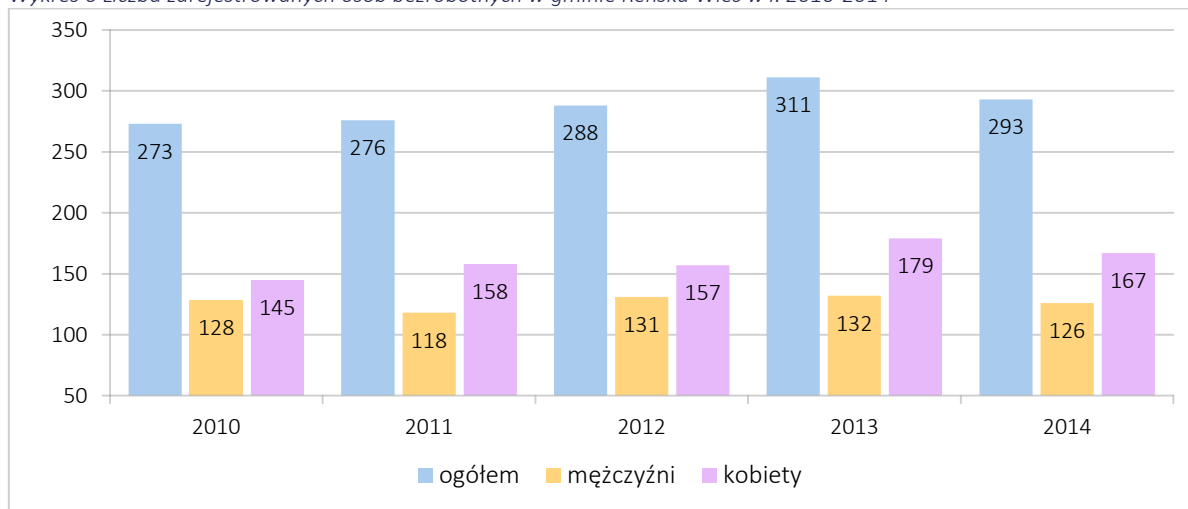
1. Wzmocnienie funkcji miejskich oraz rozbudowę powiązań funkcjonalnych między Kędzierzynom-Koźlem a jego otoczeniem dla równomiernego i zrównoważonego rozwoju województwa opolskiego,
2. Wypracowanie spójnego modelu planowania przestrzennego angażującego podmioty wewnątrz Subregionu,
3. Przygotowanie wspólnych projektów rozwojowych,
4. Wspieranie działań służących rozwiązaniu problemów demograficznych występujących na terenie Subregionu oraz przeciwdziałanie zjawiskom bezrobocia,
5. Wdrożenie założeń dotyczących planowania na obszarach funkcjonalnych wnikających z regulacji prawnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz wytycznych Unii Europejskiej,
6. Wzmocnienie współpracy gmin miejskich i wiejskich, koniecznej dla realizacji wspólnych działań na rzecz rozwoju Subregionu,
7. Wsparcie społeczności w kreowaniu rozwoju Subregionu,
8. Rozwój współpracy z otoczeniem Subregionu,
9. Rozwój współpracy na linii nauka-biznes-administracja.

Ośrodki subregionalne mają szczególne znaczenie dla rozwoju obszarów wiejskich, głównie jako katalizatory tworzenia funkcji pozarolniczych oraz jako inkubatory przedsięwzięć aktywizujących otaczające je tereny. Obok wsparcia rozwoju funkcji usługowych, średniego rzędu, ośrodki te, w sferze przestrzennej, będą wzmocniane dzięki poprawie dostępności transportowej ośrodków subregionalnych i lokalnych, do największych ośrodków miejskich. Stworzy to mieszkańcom otaczających obszarów wiejskich warunki do bardziej intensywnej mobilności przestrzennej i zawodowej, przekładającej się na wyższą jakość życia, bazując na lepszym dostępie do usług publicznych wyższego rzędu, czy do bardziej atrakcyjnych miejsc pracy.

2.6 Rynek pracy

W kontekście analizy rynku pracy należy wziąć pod uwagę, że gmina Reńska Wieś ma charakter rolniczy. Wynika z tego niski wskaźnik przedsiębiorczości (liczba przedsiębiorstw w odniesieniu do liczby mieszkańców). To z kolei przekłada się na uwarunkowania dotyczące rynku pracy. Na koniec 2014 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych w gminie Reńska wyniosła 293, spośród których 167 (57%) to kobiety. Poniższy wykres prezentuje dynamikę w liczbie osób bezrobotnych na terenie gminy w latach 2010-2014. Liczba bezrobotnych od roku 2010 wzrosła o 7,3 punktów procentowych. Niewielki wzrost bezrobocia w 2013 roku można odnieść jedynie do kobiet, ponieważ liczba bezrobotnych mężczyzn nie podniosła się w ogóle. Może wynikać to z przyjętego modelu kulturowego, w którym tylko mężczyzna podejmuje pracę zarobkową, a kobieta zajmuje się gospodarstwem domowym. Ponadto w gminie występuje silne zjawisko emigracji zarobkowej. W wielu przypadkach mężczyzna podejmuje zatrudnienie za granicą, a rodzina zamieszkuje stale w Polsce. Biorąc pod uwagę współczesne możliwości komunikacyjne model ten może być podtrzymywany w dłuższym okresie czasowym.

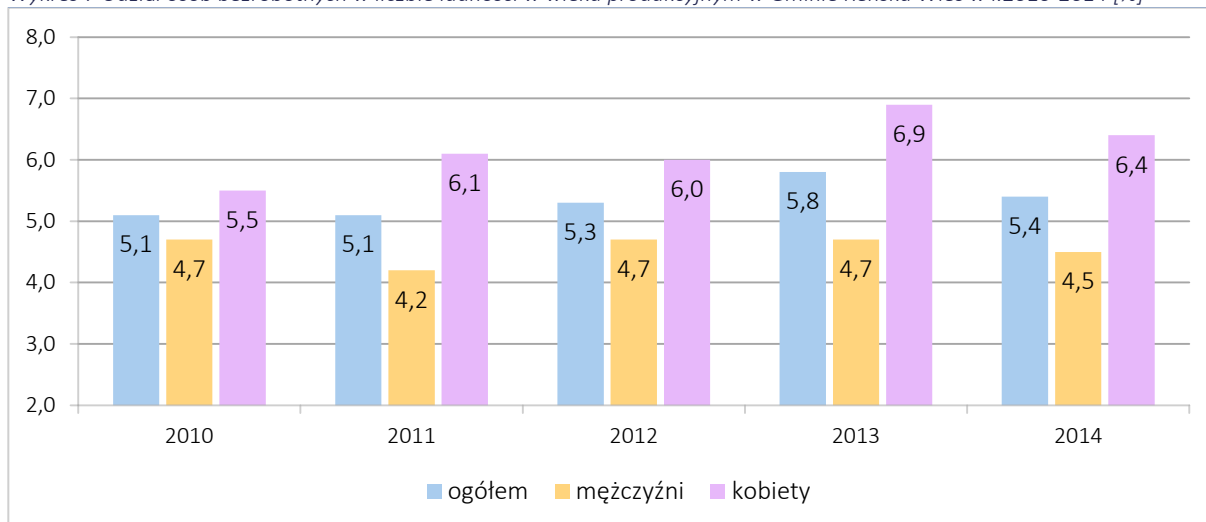
Wykres 6 Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Reńska Wieś w l. 2010-2014

Źródło: dane GUS

Poniższy wykres przedstawia udział osób bezrobotnych w liczbie ludności, w wieku produkcyjnym, gminy Reńska Wieś. W analizowanym okresie udział ogółem zwiększył się o 0,3 punktu procentowego, natomiast udział bezrobotnych kobiet o 0,9 punktu procentowego. Udział bezrobotnych mężczyzn w liczbie ludności, w wieku produkcyjnym, oprócz niewielkiego spadku w roku 2011 i 2014 utrzymuje się na stałym poziomie. Niestety Powiatowy Urząd Pracy w Kędzierzynie-Koźlu nie prowadzi danych statystycznych dotyczących stopy bezrobocia w rozbiciu na poszczególne gminy wchodzące w skład powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego. Z tego względu opisując bezrobocie w gminie w opracowaniu posłużyliśmy się danymi prezentowanymi z poziomu powiatu.

Wykres 7 Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Reńska Wieś w l. 2010-2014 [%]

Źródło: dane GUS

Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim jest niższy niż w całym województwie opolskim, co obrazują poniższe tabele. Udział osób bezrobotnych systematycznie wzrastał, od 2010 aż do roku 2013, w którym osiągnął swoją największą wartość w powiecie i województwie, zarówno w odniesieniu do mężczyzn jak i do kobiet. Pozytywnym zjawiskiem jest spadek procentowy, w 2014 roku, o 1,3 punktu procentowego w odniesieniu do powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego oraz województwa opolskiego.

Tabela 18 Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w województwie opolskim i powiecie kędzierzyńsko-kozielskim w l. 2010-2014.

	rok	2010	2011	2012	2013	2014
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	Ogółem [%]	7,0	7,1	7,8	8,0	6,7
	Mężczyźni [%]	6,1	5,8	7,0	7,0	5,8
	Kobiety [%]	8,1	8,4	8,7	9,1	7,6
Województwo opolskie	Ogółem [%]	7,3	7,2	7,9	7,9	6,6
	Mężczyźni [%]	6,6	6,3	7,2	7,2	5,9
	Kobiety [%]	8,1	8,3	8,6	8,8	7,3

Źródło: dane GUS

Analizując rynek pracy w województwie opolskim można zauważyć procentowy wzrost liczby osób bezrobotnych w 2013 roku nie tylko w gminie Reńska Wieś, ale i w powiecie oraz w województwie. Spadek liczby osób bezrobotnych w 2014 roku widoczny jest na każdym szczeblu samorządu terytorialnego co pozwala wnioskować, iż poziom bezrobocia w gminie Reńska Wieś poddaje się tendencjom ogólnokrajowym, a nie wynika ze specyficznych problemów danej gminy. Fakt ten potwierdza poniższa tabela wskazująca spadek stopy bezrobocia na przestrzeni roku z perspektywy kraju, województwa i powiatu.

Tabela 22 Stopa bezrobocia w kraju, w województwie opolskim oraz w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim w I. 2014-2015

Stopa bezrobocia w %	lipiec 2014	czerwiec 2015	lipiec 2015	Przyrost/spadek VII 2014-VII 2015	Przyrost/spadek VI 2015-VII 2015
Polska	11,9	10,3	10,1	-1,8	-0,2
Województwo opolskie	12,5	10,6	10,2	-2,3	-0,4
Powiat Kędzierzyn-Koźle	12,7	11,3	10,8	-1,9	-0,5

Źródło: PUP w Kędzierzynie-Koźlu

Podając za opracowaniem Powiatowego Urzędu Pracy w Kędzierzynie-Koźlu, pt. „Informacja o sytuacji na rynku pracy wg stanu na dzień 31 lipca 2015 r.” stopa bezrobocia w powiecie wyniosła 10,8% i była nieznacznie większa od poziomu województwa opolskiego – 10,2% oraz kraju 10,1%. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kędzierzynie-Koźlu w dniu 31 lipca 2015 r. wynosiła 3 576 osób i była niższa w ujęciu miesięcznym o 150 osób oraz w ujęciu rocznym o 688 osób. W lipcu 2015r. w ujęciu miesięcznym odnotowano wzrost osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy tylko w dwóch kategoriach:

- powyżej 30 roku życia,
- osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia.

Według opracowania PUP Kędzierzyn-Koźle pt. „Zawody Deficytowe i Nadwyżkowe. Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski Informacja Sygnalna. I Półrocze 2015 r.” do zawodów deficytowych na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego zaliczają się:

- robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani,
- pozostali pracownicy zajmujący się sprzętaniem,
- kierownicy w instytucjach finansowych i ubezpieczeniowych,
- projektanci grafiki i multimediiów.

Samorząd Reńskiej Wsi winien podejmować wszelkie inicjatywy na rzecz pobudzenia przedsiębiorczości, która przełoży się na wzrost atrakcyjności ofert na rynku pracy dla mieszkańców. Bardzo dobrym rozwiązaniem jest angażowanie organizacji pozarządowych, prowadzących działalność w obszarze działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości w podejmowanie przedsięwzięć na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, umiejętności biznesowych, tworzenia nowych miejsc pracy.

2.7 Infrastruktura techniczna i mieszkaniowa

Analizę infrastruktury technicznej określonego obszaru można ująć w dwie podstawowe kategorie: infrastrukturę związaną z komunikacją oraz infrastrukturę służącą zaopatrzeniu w media. Położenie gminy Reńska Wieś, około 50 km od miasta wojewódzkiego Opole, warunkuje również jej dostępność transportową. Gmina posiada korzystne położenie na szlakach transportowych o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i regionalnym (Autostrada A4 oraz drogi krajowe 38, 40 i 45). Podstawowe drogi krajowe i wojewódzkie przebiegające przez gminę łączą ją bezpośrednio z Opolem, które jest węzłem dróg o znaczeniu tranzytowym.

Tabela 19 Drogi publiczne przebiegające przez tereny gminne Reńska Wieś

Rodzaj drogi	Numer	Relacja/odcinek
Drogi krajowe	38	Kędzierzyn-Koźle – granica państwa
	40	granica państwa – Pyskowice
	45	granica państwa – Żłoczew
Droga wojewódzka	418	droga krajowa nr 45 – Kędzierzyn – Koźle – droga nr 40
Drogi powiatowe	1408	Walce – Zdieszowice
	1409	Większyce – wygoda
	1410	Urbanowice – Bytków
	1411	Wygoda – Urbanowice
	1413	Bytków – Droga nr 418
	1423	Długomiłowice – Sukowice
	1429	Długomiłowice – Gierałtowice – Droga nr 418
	1430	Gierałtowice – Droga nr 418 – Ostroźnica
	1431	Długomiłowice – Dębowa – Reńska Wieś
	1448	Kamionka – Poborszów
1470	Pokrzywnica – Dobieszowice	
Drogi gminne	-	128 ciągów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Reńska Wieś

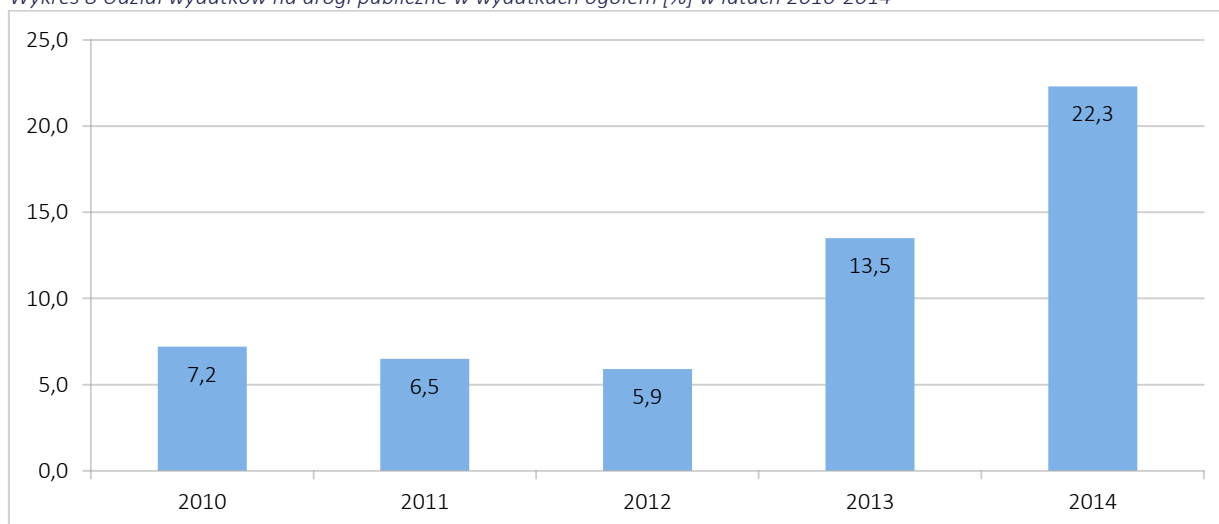
Lokalny układ dróg gminnych i ulic wiejskich, na terenie gminy Reńska Wieś, zapewnia dogodnie połączenia z podstawowym układem komunikacyjnym. Istniejąca sieć dróg wymaga jednak częściowej przebudowy i remontów, aby podnosić komfort użytkowników dróg i poprawiać bezpieczeństwo ruchu. Jednym z głównych zadań jest również takie usprawnienie układu komunikacyjnego, by zapewnił on nieograniczoną warunkami klimatycznymi możliwość dojazdu do miejsc zamieszkania i terenów działalności rolniczej oraz gospodarczej. W celu usprawnienia komunikacji drogowej i poprawy jej jakości, interwencji w zakresie budowy lub przebudowy zasadniczo wymagają:

- droga krajowa nr 38 modernizacja do wymaganych parametrów technicznych dla drogi klasy G,
- droga krajowa nr 40 modernizacja do wymaganych parametrów technicznych dla drogi klasy G wraz z budową obwodnic miejscowości: Pokrzywnica i Większyce,

- droga krajowa nr 45 modernizacja do wymaganych parametrów technicznych dla drogi klasy GP wraz z budową obwodnic miejscowości: Mechnica, Komorno, Większyce i Reńska Wieś,
- droga wojewódzka nr 418 – modernizacja do wymaganych parametrów technicznych dla drogi klasy Z,
- drogi powiatowe i drogi gminne – budowa chodników, kanalizacji burzowej, ulepszenie nawierzchni.

Na poniższym wykresie, przedstawiającym udział wydatków na drogi publiczne na tle pozostałych wydatków, można zauważyć znaczny wzrost wydatków na drogi publiczne. Na przestrzeni pięciu lat wzrosły one o 15,1%. Lata 2010 do 2012 charakteryzują się spadkiem wydatków na drogi publiczne. Dopiero od 2013 roku nastąpił wzrost wydatków na drogi o 7,6 punktu procentowego a w kolejnym roku o 8,8 punktu procentowego. W 2014 roku gmina Reńska Wieś przeznaczyła na drogi publiczne gminne kwotę 6.948.109,03 zł oraz na drogi powiatowe 47.574,62 zł. Konsekwentna polityka inwestycyjna gminy, ukierunkowana na poprawę jakości dróg gminnych, przynosi systematyczną poprawę jakości tej infrastruktury.

Wykres 8 Udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem [%] w latach 2010-2014

Źródło: dane GUS

Dostęp mieszkańców do mediów (wodociąg, gaz, kanalizacja) jest jednym z ważniejszych wyznaczników, jakości życia na danym obszarze. Oddziałuje z jednej strony na atrakcyjność inwestycyjną oraz osiedleńczą, przyczyniając się do rozwoju budownictwa mieszkaniowego, z drugiej może wpływać na aktywność potencjalnych inwestorów. Ma to bardzo duży związek ze zjawiskiem suburbanizacji pobliskiego Kędzierzyna-Koźła, którego mieszkańcy chętnie osiedlają się w gminie Reńska Wieś (zwłaszcza w sołectwie Większyce).

Tabela 20 Dane dotyczące infrastruktury technicznej na terenie gminy Reńska Wieś w latach 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Dane dotyczące sieci wodociągowej					
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	118,4	118,4	118,4	118,4	118,4
Ludność korzystająca z sieci [os]	7 601	7 580	7 581	7 586	8 233
Zużycie wody 1 mieszkańca [m3]	24,8	25,3	25,5	21,1	22,6
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	91,9	91,9	92,0	92,0	99,9
Dane dotyczące sieci kanalizacyjnej					
Długość sieci kanalizacyjnej [km]	58,5	68,2	68,2	73,1	78,3
Ludność korzystająca z sieci [os]	3 286	3 774	3 779	3 881	5 239
Ścieki odprowadzone [dam3]	101	87	109	118,0	136,0
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	39,7	45,8	45,8	47,1	63,6
Dane dotyczące sieci gazowej					
Ludność korzystająca z sieci [os]	0	0	0	0	0
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	0	0	0	0	0

Źródło: dane GUS

Analiza infrastruktury technicznej na terenie gminy Reńska Wieś wykazuje deficyt w obszarze sieci gazowej, która nie jest rozbudowywana. Widoczne są inwestycje, w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, pozwalające na zmniejszanie dysproporcji w dostępie do infrastruktury technicznej na terenie gminy. Gmina Reńska Wieś od 1997 roku jest zwodociągowana w 100%. Po tym okresie sieć jest rozbudowywana w związku z nową zabudową. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej, która miała miejsce w 2011 roku, została zahamowana w dwóch kolejnych latach, co spowodowało, że gmina Reńska Wieś nie posiadała w pełni zorganizowanego systemu odprowadzania i utylizacji ścieków komunalnych. Dopiero w latach 2013 i 2014 przystąpiono do budowy dalszych etapów sieci kanalizacyjnej, co przełożyło się również na wzrastającą ilość odprowadzanych ścieków. Długość sieci kanalizacyjnej wzrosła, od 2010 roku do 2014 roku, o 19,8 km obejmując 63,6% mieszkańców gminy. Największy, prawie 35% wzrost liczby mieszkańców, mających dostęp do sieci kanalizacyjnej, miał miejsce w 2014 roku. Jednakże część ścieków, nieobjęta systemem kanalizacyjnym, nadal jest gromadzona w zbiornikach przydomowych tzw. szambach i wywożona taborem asenizacyjnym na oczyszczalnię ścieków w Kędzierzynie-Koźlu. Praktycznie zerowa liczba gospodarstw domowych korzystających z sieci gazowej wynikać może z dostępu do innych źródeł energii, które w gospodarstwach domowych zastępują gaz i są mniej kosztowne. Jednak poziom zgazyfikowania na pewno nie jest wystarczający, a dysproporcje w tym zakresie wewnątrz obszaru są znaczące. Należy także dodać, że znaczna liczba gospodarstw domowych korzysta z gazu propan-butan. Poniżej, w ujęciu tabelarycznym zestawiono porównawczo udział korzystających z sieci kanalizacyjnej, wodociągowej oraz gazowniczej w liczbie ludności ogółem na koniec 2014 roku.

Tabela 21 Udział korzystających z instalacji w liczbie ludności ogółem w 2014 r. [%]

Jednostka terytorialna	Wodociąg	Kanalizacja	Gaz
Gmina Reńska Wieś	99,9	63,6	0,0
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	99,4	77,0	53,9
Woj. opolskie	96,6	69,7	41,9

Źródło: dane GUS

Zgodnie z uwarunkowaniami prawnymi, samorządy zobligowane są do realizacji kompleksowej polityki z zakresu gospodarki odpadami (ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, obowiązująca w aktualnym brzmieniu od 1 lipca 2013 roku). Jednostki samorządu terytorialnego uzyskały kompetencje pozwalające na kształtowanie oraz organizację własnego systemu zbiórki odpadów komunalnych. Odpady komunalne, zgodnie z definicją zapisaną w omawianej ustawie, oznaczają odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych, pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Zgodnie z ustawą o odpadach, jako gospodarowanie odpadami rozumie się ich zbieranie, transport, przetwarzanie, łącznie z nadzorem nad tego rodzaju działaniami, jak również późniejsze postępowanie z miejscami unieszkodliwiania odpadów oraz działania wykonywane w charakterze sprzedawcy odpadów lub pośrednika w obrocie odpadami. Zagadnienie to jest szczególnie ważne dla Gminy Reńska Wieś w kontekście jej zasobów przyrodniczych i ochrony środowiska.

Negatywny wpływ na środowisko naturalne, a zwłaszcza środowisko glebowe ma istnienie na terenie gminy dzikich (nielegalnych) wysypisk śmieci i mogiłników. Każde, nowo powstające czy istniejące już od lat, dzikie wysypisko śmieci jest potencjalnym źródłem wielu zanieczyszczeń. W konsekwencji wysypiska te stanowią zagrożenie z powodu przedostawania się substancji toksycznych (wraz z wodami opadowymi) pochodzących ze zdeponowanych odpadów w głąb gleby. Przesiákanie odcieków z odpadów zanieczyszcza płytko zalegające wody gruntowe. Może to powodować skażenie wody pitnej w miejscach nieraz bardzo oddalonych od dzikiego wysypiska. Znaczenie dla kondycji środowiskowej gminy ma również konieczność wymiany szkodliwego pokrycia dachowego (azbest).

Infrastruktura techniczna ma duże znaczenie nie tylko w kontekście jakości życia mieszkańców, ale także w kontekście gospodarczym, tj. przyciągnięcia nowych inwestycji na teren gminy. Istotne jest pełne przygotowanie do obsługi ewentualnych inwestorów, ważne jest uzbrojenie terenów w sieć średniego i niskiego napięcia, gaz ziemny i koksowniczy, instalację wodociągową, kanalizacyjną i centralnego ogrzewania, co pozwoli na stymulowanie rozwoju gospodarczego. Jednak we wszelkich działaniach, a szczególnie infrastrukturalnych, wpływających na wzrost rozwoju gospodarczego należy brać pod uwagę uwarunkowania środowiskowe.

Rozwój infrastruktury należy rozumieć również w kontekście ochrony środowiska. W gminie Reńska Wieś wykorzystywane są środki Unii Europejskiej poprzez realizację projektów, w celu utrzymania jakości powietrza atmosferycznego, zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska.

Tabela 22 Działania realizowane w ramach programu ochrony środowiska w gminie Reńska Wieś w l. 2013-2015

L. p	Działania
1	Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb i możliwości ochrony powietrza, w tym oszczędności energii i stosowania odnawialnych źródeł energii oraz szkodliwości spalania odpadów w gospodarstwach domowych
2	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych na terenach zamieszkania zbiorowego, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – poprawę stanu technicznego dróg, – zmiany w organizacji ruchu komunikacyjnego, – dbanie o czystość dróg, zwłaszcza w miejscach zagęszczonej zabudowy ze szczególną starannością po sezonie zimowym
3	Modernizacja systemów grzewczych i eliminacja niskiej emisji zanieczyszczeń, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza ze spalania paliw w sektorze produkcyjnym i komunalnym, – modernizacja kotłowni, termomodernizacja, – modernizacja procesów technologicznych w celu likwidacji powstawania emisji „u źródła” również poprzez zastosowanie instalacji ochronnych
4	Prowadzenie kontroli przez organy i inspekcje ochrony środowiska w zakresie gospodarowania odpadami
5	Promocja i wspieranie odnawialnych źródeł energii oraz technologii zwiększających jej efektywne wykorzystanie i zmniejszających materiałochłonność gospodarki

Źródło: Urząd Gminy Reńska Wieś Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Reńska Wieś na Lata 2013-2016 z Perspektywą na lata 2017-2020

Inwestycje w termomodernizację oraz odnawialne źródła energii są kluczowe z punktu widzenia jakości życia i ochrony środowiska. Istotne jest wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach oraz wytwarzanie energii elektrycznej i ciepłej w oparciu o energię pozyskiwaną z promieniowania słonecznego. Energię słoneczną wykorzystuje się w kolektorach słonecznych, instalacjach fotowoltaicznych, oświetleniu solarnym, sygnalizacji solarnej. Istniejące obecnie na terenie gminy Reńska Wieś instalacje wykorzystujące energię słoneczną nie mają wpływu na ogólny bilans energetyczny gminy, ale wpływają na poprawę stanu powietrza atmosferycznego i ograniczenie niskiej emisji. Na terenie gminy wzrasta także liczba użytkowników indywidualnych wykorzystujących energię słoneczną do przygotowania ciepłej wody użytkowej (solary). Stosowanie odnawialnych źródeł energii przyczynia się do ochrony środowiska i pozwala oszczędzać na kosztach energii. Priorytetowymi zagadnieniami w kontekście infrastruktury technicznej, ochrony środowiska przyrodniczego, wzrostu gospodarczego i podniesienia jakości życia mieszkańców na terenie gminy Reńska Wieś są:

- poprawa jakości wód powierzchniowych – budowa kanalizacji,
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego,
- środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego,
- wsparcie działalności rolniczej i przetwórstwa rolnego,
- wspierania przedsiębiorczości.

Podjęcie skoordynowanych działań służących rozwojowi infrastruktury sieciowej, w kontekście ochrony bioróżnorodności z pewnością wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców oraz wzmocni atrakcyjność osiedleńczą Gminy Reńska Wieś.

Infrastruktura mieszkaniowa

Infrastruktura mieszkaniowa w gminie ma charakter zabudowy rozproszonej jednorodzinnej. Zabudowa wsi to w przewadze zabudowa zagrodowa pochodząca z przełomu XIX i XX wieku, w znacznej części przekształcona na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. W wielu gospodarstwach prowadzona jest, poza działalnością rolniczą, inna działalność gospodarcza. Okolicznością przemawiającą za lokowaniem mieszkańców w Reńskiej Wsi jest postępująca suburbanizacja Kędzierzyna-Koźła. W perspektywie lat 2010-2014 lat liczba budynków mieszkalnych w gminie wzrosła z 2 373 do 2 443.

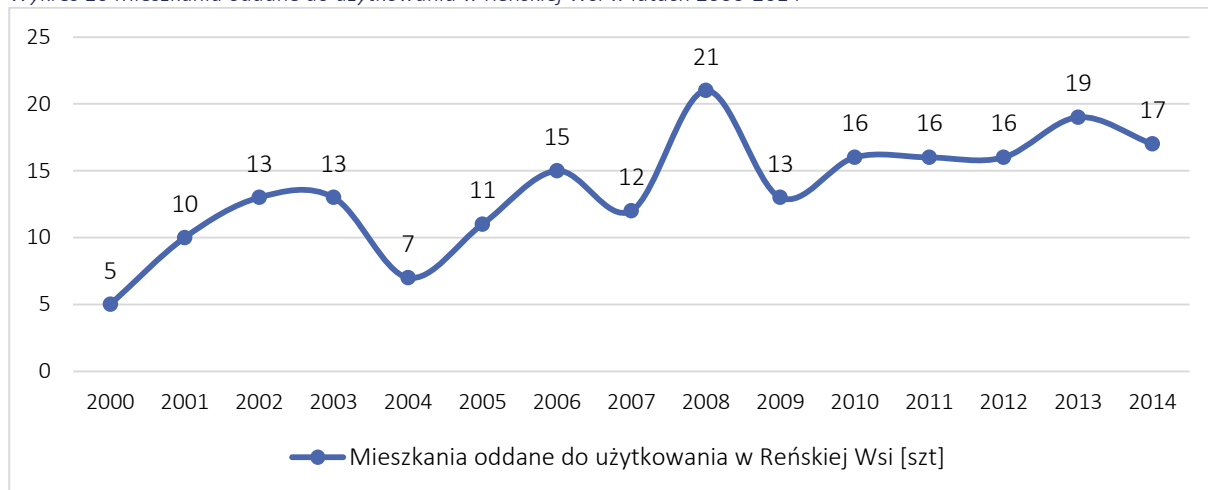
Wykres 9 Liczba budynków mieszkalnych w gminie Reńska Wieś w latach 2010-2014

Źródło: dane GUS

Budownictwo mieszkaniowe i jego dynamika jest jednym z ważniejszych czynników obrazujących atrakcyjność osiedleńczą danego obszaru. W latach 2000-2014 w gminie Reńska Wieś oddano do użytkowania łącznie 204 mieszkania. W samym 2014 roku oddano do użytkowania 17 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 3 030 m². Próbując oddać standard i powierzchnię nowo tworzonych mieszkań policzono średnią powierzchnię jednego oddawanego mieszkania w Reńskiej Wsi. Wynosi ona 178 m².

Wykres 10 Mieszkania oddane do użytkowania w Reńskiej Wsi w latach 2000-2014

Źródło: dane GUS

W Reńskiej Wsi intensywnie rozwija się również budownictwo z przeznaczeniem na działalność gospodarczą (głównie rolniczą). Statystyka GUS ujmuje to jako budynki niemieszkalne. W latach 2004-2014 w gminie oddano do użytkowania 52 takich budynków. Najwięcej z nich – 12 oddano do użytkowania w 2013 roku. Biorąc pod uwagę rolniczy charakter gminy można uznać, że budynki te przeznaczone są na działalność związaną z produkcją żywności, przechowywaniem plonów, czy hodowlę.

Tabela 23 Nowe budynki oddane do użytkowania w Reńskiej Wsi w latach 2004-2014

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2013	2014	Razem
Budynki nowe oddane do użytkowania										
10	13	21	18	25	16	19	22	28	23	195
w tym budynki mieszkalne										
6	10	15	13	20	13	16	15	16	19	143
w tym budynki niemieszkalne										
4	3	6	5	5	3	3	7	12	4	52

Źródło: dane GUS

2.8 Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

Zadaniem pomocy społecznej jest wsparcie osób i rodzin w radzeniu sobie w trudnych sytuacjach życiowych, których przy wykorzystaniu własnych możliwości, uprawnień i środków nie potrafią samodzielnie przezwyciężyć. Pomoc społeczna jest zadaniem zarówno samorządu gminnego, jak i powiatowego. Zadania z zakresu opieki społecznej realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Reńska Wieś, z siedzibą w Urzędzie Gminy Reńska Wieś. Do korzystania z usług ośrodka pomocy społecznej skłania przede wszystkim trudna sytuacja życiowa mieszkańców oraz ich bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, jak i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Odbiorcami pomocy są głównie rodziny wielodzietne i niepełne, osoby niepełnosprawne, bezrobotne, chorujące i z problemem alkoholowym.

Dane statystyczne wskazują, że w latach 2009-2012, na terenie gminy Reńska Wieś, systematycznie malała liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy opieki społecznej, aż do 2013 roku, w którym wsparcia potrzebowało o 6 rodzin więcej niż w roku poprzedzającym. Sytuacja ta przełożyła się na liczbę dzieci objętych pomocą społeczną. Pozytywnym zjawiskiem jest spadek, w wysokości 0,5 punktu procentowego, między latami 2009 i 2013, liczby osób korzystających z pomocy społecznej, w stosunku do liczby ludności gminy Reńska Wieś. Główną formą pomocy, udzielaną przez ośrodek pomocy społecznej są świadczenia rodzinne, takie jak zasiłek rodzinny i jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Łącznie w 2014 roku na świadczenia, na rzecz osób fizycznych, gmina Reńska Wieś przeznaczyła kwotę wynoszącą 1 599 845,11 zł. Osoby, mające prawo do zasiłku rodzinnego, mogą ubiegać się również o następujące dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

Inną formą świadczeń rodzinnych, o które mogą ubiegać się mieszkańcy gminy Reńska Wieś, są świadczenia opiekuńcze, do których należy zasiłek pielęgnacyjny.

Tabela 24 Dane dotyczące pomocy społecznej w gminie Reńska Wieś w l. 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej					
Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej [szt.]	127	125	100	109	115
Osoby w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej [os.]	344	328	271	268	292
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem [%]	4,0	4,0	3,3	3,3	3,5
Dzieci objęte świadczeniami rodzinnymi					
Liczba dzieci, na które otrzymywany jest zasiłek rodzinny ogółem [os]	346	306	286	217	225
Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny [os]	304	275	259	194	198
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które otrzymywany jest zasiłek rodzinny w liczbie dzieci ogółem do lat 17 [%]	21,0	19,4	18,7	14,2	14,7
Kwoty świadczeń wypłacanych przez ośrodek pomocy społecznej					
Kwoty świadczeń rodzinnych [tys. zł]	803	899	896	834	882
Kwoty zasiłków rodzinnych z dodatkami [tys. zł]	481	507	466	367	421
Kwoty zasiłków pielęgnacyjnych [tys. zł]	225	242	262	251	263

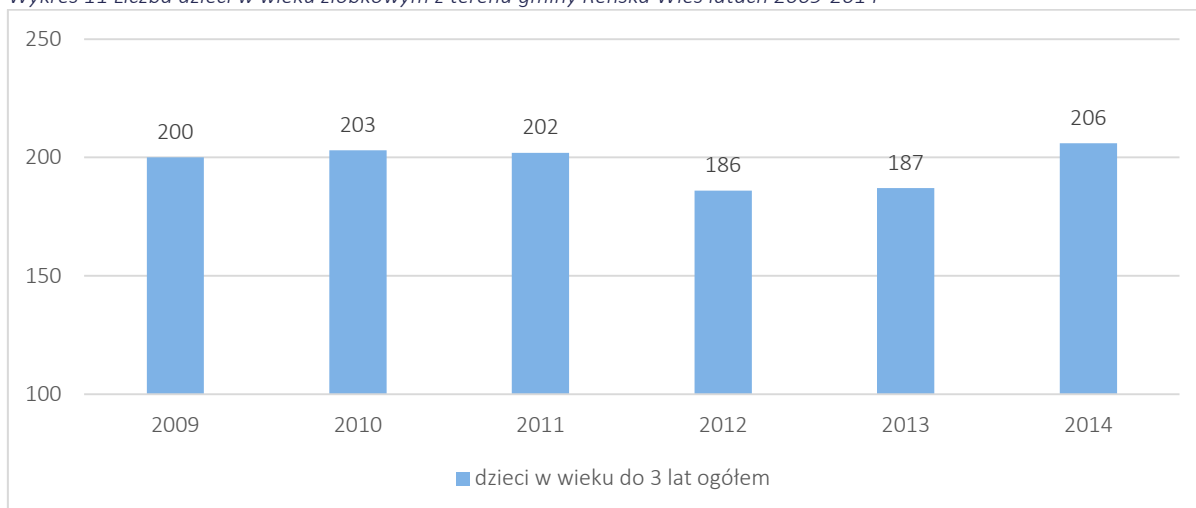
Źródło: dane GUS

Na terenie gminy Reńska Wieś nie prowadzi działalności dom pomocy społecznej. Osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu i którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje umieszczenie w domu pomocy społecznej. W 2014 roku Gmina Reńska Wieś na ten cel wydała kwotę 134.658,08 zł (na wydatki w rozdziale 85202 – Domy pomocy społecznej).

Mieszkańcy gminy korzystają z tego rodzaju opieki w palcówkach położonych poza gminą. W powiecie kędzierzyńsko-kozielskim funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej oraz Dom Pomocy Społecznej dla Dzieci Zgromadzenia Sióstr św. Elżbiety – Prowincja Nyska. W 2003 roku swoją działalność rozpoczął Dom Dziennego Pobytu Nr 5 „Nasz Dom” będący jest ośrodkiem wsparcia, który funkcjonuje w ramach struktur organizacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu. Jest to ośrodek pomocy półstacjonarnej, oferujący nieodpłatne zajęcia aktywizujące.

Na mocy ustawy z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2011 r. Nr 45, poz.235) żłobki przestały być częścią systemu opieki zdrowotnej i obecnie pieczę nad ich działalnością, podobnie jak nad funkcjonowaniem ośrodków pomocy społecznej, sprawuje Minister Pracy i Polityki Społecznej. Na terenie gminy Reńska Wieś obecnie nie funkcjonują żłobki. Liczba dzieci, które mogłyby zostać objęte opieką w żłobkach, na terenie gminy, utrzymuje się na stałym poziomie, jedynie w latach 2012-2013 nieznacznie spadła. W 2014 roku liczba dzieci, podlegających opiece w żłobkach, wzrosła o 19 osób, w porównaniu do roku poprzedniego.

Wykres 11 Liczba dzieci w wieku żłobkowym z terenu gminy Reńska Wieś latach 2009-2014

Źródło: dane GUS

Ochrona zdrowia

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku wskazuje, że dostęp do usług ochrony zdrowia w regionie jest dobry, ale nie zabezpiecza wszystkich potrzeb mieszkańców. Publiczna opieka zdrowotna jest zadaniem własnym samorządu na poziomie gminnym. W przypadku opieki specjalistycznej głównymi ośrodkami leczenia są miasta powiatowe: Strzelce Opolskie i Kędzierzyn-Koźle oraz Opole, które oferują pełny dostęp do medycznych usług publicznych. Dostępność do instytucji związanych z ochroną zdrowia na terenie gminy Reńska Wieś jest wystarczająca. Podając za GUS w Gminie prowadzą działalność trzy przychodnie (w Długomiłowicach, Reńskiej Wsi i Poborszowie) i trzy punkty apteczne oraz dwie praktyki lekarskie. Stale wzrasta liczba udzielonych porad lekarskich udzielonych mieszkańcom gminy.

Funkcję leczenia stacjonarnego nad mieszkańcami Gminy Reńska Wieś realizują głównie placówki w Opolu, Kędzierzynie-Koźlu i Strzelcach Opolskich. Szpital Wojewódzki w Opolu jest ośrodkiem dysponującym 9 oddziałami specjalistycznymi, 16 poradniami specjalistycznymi, 2 pracowniami leczenia specjalistycznego, 1 zakładem diagnostyki. Szpital wojewódzki realizuje programy unijne, dzięki którym podnosi standardy świadczonych usług oraz programy profilaktyczne w trosce o zdrowie mieszkańców całego województwa opolskiego. Obecność placówki leczenia stacjonarnego tej rangi oraz przyszpitalnych poradni specjalistycznych, na terenie rdzenia obszaru funkcjonalnego, jest istotnym czynnikiem, wpływającym na jakość i dostępność usług z zakresu ochrony zdrowia.

Szpital z Kędzierzynie-Koźlu dysponuje nowoczesnym cyfrowym aparatem RTG z systemem archiwizacyjno-dystrybucyjnym do diagnostyki radiologicznej. W szpitalu prowadzą działalność następujące oddziały: Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Chirurgii Ogólnej, Chorób Wewnętrznych, Dziecięcy, Geriatrii, Laryngologiczny, Neurologiczny, Okulistyczny, Patologii Noworodka, Położniczo-Ginekologiczny, Neonatologiczny, Pulmonologiczny, Skórno-Wenerologiczny, Udarowy, Urazowo-Ortopedyczny, Urologiczny, Izba Przyjęć i Szpitalny Oddział Ratunkowy, Apteka Szpitalna,

Blok Operacyjny i Blok Porodowy. Przy Szpitalu prowadzą działalność następujące przychodnie specjalistyczne: Alergologiczna dla Dzieci, Chirurgiczna, Chorób Sutka, Cukrzycowa (Diabetologiczna), Endokrynologiczna, Gastrologiczna, Ginekologiczna, Gruźlica i Chorób Płuc, Laryngologiczna, Leczenia Bólu, Neurologiczna, Okulistyczna, Patologii Noworodka i Wcześnieika, Preluksacyjna, Skórno-Wernologiczna, Urazowo-Ortopedyczna i Urologiczna. Szpital realizuje również bardzo ważne dla mieszkańców programy profilaktyczne, takie jak: wczesnego wykrywania raka piersi, chorób tarczycy, wczesnego wykrywania raka prostaty, gruźlicy i chorób płuc.

Tabela 25 Łóżka w szpitalach ogólnych, apteki ogólnodostępne i punkty apteczne w 2013 r.

Wyszczególnienie	Łóżka w szpitalach ogólnych	Apteki	Punkty apteczne
Województwo opolskie	4 930	308	47
Powiat Kędzierzyńsko-kozielski	419	29	7
Powiat Opolski	272	31	10
Powiat Strzelecki	199	20	4
Miasto na prawach powiatu – Opole	1 405	50	–

Źródło: dane GUS

2.9 Edukacja

Wychowanie przedszkolne obejmuje dzieci w wieku 3-6 lat i jest realizowane w publicznych przedszkolach. Celem wychowania przedszkolnego jest zapewnienie dzieciom opieki, wspomaganie indywidualnego rozwoju oraz realizacja podstawy programowej. W przedszkolach dzieci mają możliwość nauki języka niemieckiego oraz angielskiego. W 2015 roku wprowadzono Program Powszechnej Dwujęzyczności we wszystkich przedszkolach dla dzieci od 3 do 6 lat. Misją Programu jest powszechne, codzienne, równoległe do języka ojczystego nauczanie angielskiego tak w przedszkolu jak i w domu. Każde dziecko otrzymało bezpłatne materiały edukacyjne. Dwujęzyczność to kluczowy cel w polityce edukacyjnej gminy, który rozumiemy jako inwestycje w rozwój każdego dziecka. W zajęciach nadprogramowych realizowana jest również we wszystkich przedszkolach rytmika.

Poniżej przedstawiono porównawczo liczbę przedszkoli, punktów przedszkolnych i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych kolejno w gminie Reńska Wieś, powiecie kędzierzyńsko-kozielskim oraz w województwie opolskim. Zarówno w powiecie jak i w gminie nie działają dodatkowe punkty przedszkolne, które pojawiają się dopiero na szczeblu powiatowym.

Tabela 26 Liczba placówek przedszkolnych i dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2015 r.

Jednostka terytorialna	Przedszkola		Punkty przedszkolne		Oddziały w szkole podstawowej	
	Oddziały	Dzieci objęte opieką	Oddziały	Dzieci objęte opieką	Oddziały	Dzieci objęte opieką
Gmina Reńska Wieś	10	220	0	0	0	0
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	38	2 770	0	0	5	120

Woj. opolskie	356	27 665	16	448	99	3 245
---------------	-----	--------	----	-----	----	-------

Źródło: dane GUS/SIO

Na terenie Gminy liczba miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym pokrywa zapotrzebowanie na tę usługę.

Edukacja publiczna należy do zadań własnych każdej gminy i stanowi jedno z najważniejszych oraz niewątpliwie największych (kosztochłonnych) zadań publicznych, które realizuje również samorząd gminy Reńska Wieś. Obecny stan sieci placówek szkolnych oraz przedszkolnych, na terenie gminy, uznać należy za dobry. Placówki oświatowe znajdujące się na jej terenie zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 27 Placówki szkolne w gminie Reńska Wieś

Placówka	Miejscowość	Organ administrujący
Zespół Szkolno-Przedszkolny	Reńska Wieś	Gmina Reńska Wieś
Zespół Szkolno-Przedszkolny	Pokrzywnica	
Zespół szkolno-Przedszkolny	Większyce	
Zespół Gimnazjalno-Szkolny	Długomiłowice	
Publiczne Gimnazjum	Komorno	Gmina Reńska Wieś
Zespół Szkół	Komorno	
Społeczna Szkoła Podstawowa	Mechnica	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Mechnica

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminy Reńska Wieś.

Szkoły z Gminy Reńska wieś współpracują ze szkołami zagranicznymi. Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pokrzywnicy nawiązał partnerstwo z węgierską szkołą w miejscowości Szendehely. Co roku organizowana jest wymiana uczniowska między szkołami dzięki, której uczniowie mają szansę na poznanie obyczajów, historii, geografii oraz na zwiedzenia Węgier. Środki na współpracę pozyskiwane są z Unii Europejskiej. Z kolei Zespół Gimnazjalno-Szkolny w Długomiłowicach współpracuje ze szkołą czeską z miejscowości Andelska Hora, a Zespół Szkolno - Przedszkolny w Reńskiej Wsi ma podpisaną umowę partnerską ze Szkołą Podstawową z Tarnovci z Ukrainy położonej w Regionie Zakarpackim.

Współczynnik skolaryzacji brutto jest relacją liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. Współczynnik skolaryzacji brutto, np. dla poziomu szkoły podstawowej wyliczany jest poprzez dzielenie liczby wszystkich uczniów szkół podstawowych bez względu na wiek na początku danego roku szkolnego przez liczbę ludności w wieku 7-12 lat (wiek przypisany do tego poziomu) według stanu w dniu 31 XII tego samego roku; wynik podawany jest w ujęciu procentowym. Natomiast współczynnik skolaryzacji netto stanowi relację liczby osób (w danej grupie wieku) uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku

określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania. Współczynnik skolaryzacji netto, np. dla poziomu szkoły podstawowej wyliczamy dzieląc liczbę uczniów szkół podstawowych w wieku 7-12 lat (wiek przypisany do tego poziomu) na początku danego roku szkolnego przez liczbę ludności w wieku 7-12 lat według stanu w dniu 31 XII tego samego roku; wynik podany jest w ujęciu procentowym.

Ze względu na sytuację demograficzną charakterystyczną dla Gminy Reńska Wieś, istotne jest aby zaprezentować współczynnik skolaryzacji dla szkół podstawowych i gimnazjalnych. Dlatego poniżej zestawiono dane dla Gminy Reńska Wieś.

Tabela 28 Współczynnik skolaryzacji (netto i brutto) – szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Współczynnik skolaryzacji brutto					
Szkoły podstawowe	87,50	91,26	87,24	85,04	83,41
Gimnazja	90,67	94,66	90,78	84,64	84,07
Współczynnik skolaryzacji netto					
Szkoły podstawowe	86,90	90,41	85,88	84,09	82,46
Gimnazja	90,00	91,46	87,59	81,91	82,59

Źródło: dane GUS

Analizując współczynnik skolaryzacji dla gminy Reńska Wieś można wnioskować, że znaczny odsetek uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych realizuje obowiązkową edukację w placówkach oświatowych w sąsiednich gminach lub miastach. Można przypuszczać, że jest to związane z uwarunkowaniami rynku pracy, a zwłaszcza ofertą w tym zakresie miasta Kędzierzyn-Koźle. GUS podaje, że współczynniki skolaryzacji brutto dla szkolnictwa gimnazjalnego w tym mieście wynosi 102%, co oznacza, że do szkół gimnazjalnych uczęszczają uczniowie spoza miasta.

Tabela 29 Dane szczegółowe dotyczące placówek oświatowych w Reńskiej Wsi w latach 2010-2014

Element	2010	2011	2012	2013	2014
Zespół Gimnazjalno-Szkolny w Długomiłowicach (Publiczna Szkoła Podstawowa)					
Pomieszczenia szkolne	9	9	9	9	9
Oddziały w szkołach	6	6	6	6	6
Uczniowie	148	121	122	112	116
Absolwenci	32	32	19	32	22
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Reńskiej Wsi (Publiczna Szkoła Podstawowa)					
Pomieszczenia szkolne	9	9	9	9	9
Oddziały w szkołach	5	5	3	4	5
Uczniowie	55	46	34	46	59
Absolwenci	17	12	0	0	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Więszycach (Publiczna Szkoła Podstawowa)					
Pomieszczenia szkolne	6	6	6	6	6
Oddziały w szkołach	6	6	6	6	6
Uczniowie	65	64	59	58	63
Absolwenci	12	12	13	9	13
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pokrzywnicy (Publiczna Szkoła Podstawowa)					
Pomieszczenia szkolne	12	12	12	12	12
Oddziały w szkołach	6	6	6	6	6
Uczniowie	82	81	76	70	63
Absolwenci	18	16	13	17	14
Społeczna Szkoła Podstawowa w Mechnicy					
Pomieszczenia szkolne	8	8	8	8	8
Oddziały w szkołach	6	6	6	6	6
Uczniowie	78	71	67	66	87
Absolwenci	-	-	-	-	-
Zespół Gimnazjalno-Szkolny w Długomiłowicach (Publiczne Przedszkole)					
Pomieszczenia szkolne	2	2	2	2	2
Oddziały w szkołach	2	2	2	2	2
Uczniowie	34	40	31	37	29
Absolwenci	15	9	11	10	17
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Reńskiej Wsi (Publiczne Przedszkole)					
Pomieszczenia szkolne	3	3	3	3	3
Oddziały w szkołach	2	3	3	3	3
Uczniowie	50	66	74	74	77
Absolwenci	12	16	19	20	33
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Więszycach (Publiczne Przedszkole)					
Pomieszczenia szkolne	2	2	2	2	2
Oddziały w szkołach	2	2	2	2	2
Uczniowie	36	34	44	40	31
Absolwenci	6	13	8	7	16
Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pokrzywnicy (Publiczne Przedszkole)					
Pomieszczenia szkolne	2	2	2	2	2
Oddziały w szkołach	2	2	2	2	2
Uczniowie	40	32	34	36	34
Absolwenci	11	15	9	11	12
Przedszkole Publiczne w Mechnicy					
Pomieszczenia szkolne	2	2	2	2	2
Oddziały w szkołach	1	1	1	1	1
Uczniowie	25	25	25	26	25
Absolwenci	11	5	7	5	17
Zespół Gimnazjalno-Szkolny w Długomiłowicach (Publiczne Gimnazjum)					
Pomieszczenia szkolne	8	8	8	8	8
Oddziały w szkołach	6	6	6	6	5

Element	2010	2011	2012	2013	2014
Uczniowie	160	152	143	129	104
Absolwenci	62	55	42	47	48
Zespół Szkół w Komornie (Publiczne Gimnazjum)					
Pomieszczenia szkolne	11	11	10	8	8
Oddziały w szkołach	4	5	4	4	3
Uczniowie	100	107	104	106	89
Absolwenci	29	35	32	36	33
Zespół Szkół w Komornie (TECHNIKUM)					
Pomieszczenia szkolne	12	12	11	8	8
Oddziały w szkołach	8	7	6	4	4
Uczniowie	187	166	149	128	87
Absolwenci	45	40	50	47	26

Źródło: dane Urzędu Gminy w Reńskiej Wsi

Sąsiedztwo ośrodka miejskiego, jakim jest Kędzierzyn-Koźle, daje młodzieży z Reńskiej Wsi, możliwość korzystania z placówek szkolnych na poziomie ponadgimnazjalnym, zlokalizowanych stosunkowo niedaleko (licea ogólnokształcące, technika i szkoły zawodowe). Kontynuacja edukacji na poziomie wyższym możliwa jest w oddalonym o około 50 km Opolu (Uniwersytet Opolski, Politechnika Opolska, Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa, Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Opolu, Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji).

Należy również uwzględniać potencjał miejscowych placówek edukacyjnych w zakresie kształcenia na nowych kierunkach, które biorą pod uwagę potencjały gminy oraz możliwości związane z rynkiem pracy. Do takich placówek należy Zespół Szkół w Komornie, który od lat współpracuje ze średnią i wyższą szkołą rolniczą z Opawy oraz średnią szkołą Rolniczą z Levic na Słowacji, realizując z powodzeniem projekty, z następujących programów: Comenius, Leonardo da Vinci, Erasmus+.

2.10 Wyniki egzaminów gimnazjalnych oraz egzaminów w szkołach podstawowych

Egzamin gimnazjalny obejmuje wiadomości i umiejętności zawarte w wymaganiach określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego w odniesieniu do wybranych przedmiotów nauczanych w trzecim i wcześniejszych etapach edukacyjnych. Egzamin ma formę pisemną. Przystąpienie do egzaminu jest warunkiem ukończenia gimnazjum, ale nie określa się minimalnego wyniku, jaki zdający powinien uzyskać, toteż egzaminu nie można nie zdać.

Poniżej w tabeli zaprezentowano wynik procentowy egzaminów uczniów w Reńskiej Wsi, który pokazuje odsetek punktów (zaokrąglony do liczby całkowitej), które zdający zdobył za zadania mierzące wiadomości i umiejętności z danego zakresu. Na przykład, jeśli zdający za zadania matematyczne zdobył 23 punkty spośród 30 możliwych do zdobycia, to uzyska wynik procentowy równy 77. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w Reńskiej Wsi z części matematyczno-przyrodniczej są słabsze niż średnia dla województwa opolskiego (matematyka 42,4 do 47,3 na poziomie województwa). W części humanistycznej wyniki te są zbliżone, natomiast na uwagę zasługuje

dużo wyższy poziom znajomości języka niemieckiego (część rozszerzona: 68,9 gmina, 59,8 średnia dla woj. opolskiego).

Tabela 30 Wyniki egzaminu końcowego dla klas III gimnazjum w 2014 r w Reńskiej Wsi

Szkoła	Część językowa		Część humanistyczna	Część matematyczno-przyrodnicza
	Podstawowy	Rozszerzony		
PG w Długomiłowicach	76,0 GN	97,5 GN	64,5 – GHP	38,3 – GMM
	57,0 GA	32,0 GA	53,3 – GHH	49,6 – GMP
PG w Komornie	83,1 GN	65,4 GN	62,1 – GHP	47,9 – GMM
	67,9 GA	43,6 GA	57,5 – GHH	53,1 – GMP
Średnia gminy	78,4 GN	68,9 GN	63,5 – GHP	42,4 – GMM
	63,0 GA	38,3 GA	55,1 – GHH	51,1 – GMP
Średnia woj. opolskiego	65,6 GN	59,8 GN	59,6 – GHP	47,3 – GMM
	68,1 GA	47,3 GA	56,3 – GHH	58,1 – GMP

GHP – część humanistyczna z zakresu języka polskiego
 GHH – część humanistyczna z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie (WOS)
 GMM – część matematyczno-przyrodnicza z zakresu matematyki
 GMP – część matematyczno-przyrodnicza z zakresu przyrody
 GN – język niemiecki
 GA – język angielski

Źródło: dane Urzędu Gminy Reńska Wieś

Wynik centylowy to odsetek liczby gimnazjalistów (zaokrąglony do liczby całkowitej), którzy uzyskali z danego zakresu wynik taki sam lub niższy niż zdający. Na przykład zdający, którego wynik centylowy w zakresie matematyki wynosi 85, dowie się, że 85% wszystkich gimnazjalistów uzyskało za zadania matematyczne wynik taki sam jak on lub niższy, a 15% gimnazjalistów uzyskało wynik wyższy.

Tabela 31 Skala staninowa średnich wyników z egzaminu gimnazjalnego w 2014 roku

Stanin	Historia i WOS	Język polski	Przedmioty przyrodnicze	Matematyka	Język angielski na poziomie podst.	Język niemiecki na poziomie podst.
Najniższy	29,2 – 41,8	16,8 – 40,5	24,6 – 34,5	10,8 – 20,7	22,2 – 37,8	26,5 – 36,5
Bardzo niski	41,9 – 50,2	40,6 – 56,4	34,6 – 42,3	20,8 – 32,9	37,9 – 48,7	36,6 – 40,8
Niski	50,3 – 53,9	56,5 – 61,5	42,4 – 46,1	33,0 – 38,7	48,8 – 55,2	40,9 – 45,0
Niżej średni	54,0 – 56,5	61,6 – 65,1	46,2 – 49,0	38,8 – 43,1	55,3 – 60,8	45,1 – 49,6
Średni	56,6 – 59,2	65,2 – 68,7	49,1 – 52,1	43,2 – 47,5	60,9 – 66,9	49,7 – 54,6
Wyżej średni	59,3 – 62,3	68,8 – 72,0	52,2 – 55,3	47,6 – 52,4	67,0 – 73,5	54,7 – 60,1
Wysoki	62,4 – 66,0	72,1 – 76,0	55,4 – 59,7	52,5 – 59,1	73,6 – 81,6	60,2 – 67,5
Bardzo niski	66,1 – 73,4	76,1 – 82,1	59,8 – 68,9	59,2 – 72,1	81,7 – 92,8	67,6 – 76,8
Najwyższy	73,5 – 90,2	82,2 – 93,2	69,0 – 95,3	72,2 – 97,2	92,9 – 99,3	76,9 – 100,0

Źródło: dane Urzędu Gminy Reńska Wieś

Sprawdzian w klasie szóstej szkoły podstawowej obejmuje wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach ogólnych i szczegółowych w podstawie programowej kształcenia ogólnego

w odniesieniu do trzech kluczowych przedmiotów, nauczanych na dwóch pierwszych etapach edukacyjnych, tj. języka polskiego, matematyki i języka obcego nowożytnego. Podstawę dla wielu zadań z języka polskiego i matematyki stanowią teksty lub informacje z zakresu historii lub przyrody. Sprawdzenie składa się z dwóch części:

- część pierwsza – obejmuje zadania z języka polskiego i z matematyki,
- część druga – obejmuje zadania z języka obcego nowożytnego.

Szóstoklasista przystępuje do sprawdzianu z jednego z następujących języków: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego i włoskiego. Uczeń może wybrać tylko ten język, którego uczy się w szkole jako przedmiotu obowiązkowego. Sprawdzenie ma formę pisemną. Przystąpienie do niego jest warunkiem ukończenia szkoły podstawowej. Nie określa się minimalnego wyniku, jaki powinien uzyskać uczeń, toteż sprawdzianu nie można nie zdać.

W Reńskiej Wsi wyniki końcowego sprawdzianu dla uczniów szkół podstawowych są zbliżone do średniej dla województwa (25,2 w 2014 roku). Najlepszy średni wynik w 2014 roku uzyskała PSP w Pokrzywnicy – 28,2, najniższą w Długomiłowicach – 23,2. Szczegółowe dane z końcowego sprawdzianu przedstawione zostały w tabeli poniżej.

Tabela 32 Wyniki końcowego sprawdzianu klas VI szkół podstawowych w gminie Reńska Wieś w latach 2011-2014

Lp.	Szkoła	Suma punktów			
	Lata	2011	2012	2013	2014
1.	SSP w Mechnicy	27,3	22,9	20,8	25,4
2.	PSP w Pokrzywnicy	26,8	18,5	24,9	28,2
3.	PSP w Długomiłowicach	22,4	19,9	20,4	23,2
4.	PSP w Większycach	22,4	18,4	22,3	25,2
	Średnia dla gminy	24,00	20,8	21,8	25,2
	Średnia dla województwa	25,1	22,2	23,5	25,2
Stanin		Krajowy rozkład staninowy średnich wyników szkół (arkusz standardowy) w danym roku			
Nr	Nazwa				
1.	Najniższy	0 – 19,7	0 – 17,1	4,8 – 17,8	7,0 – 19,6
2.	Bardzo niski	19,8 – 21,4	17,2 – 18,8	17,9 – 19,5	19,7 – 21,4
3.	Niski	21,5 – 22,8	18,9 – 20,1	19,6 – 21,1	21,5 – 23,0
4.	Niżej średni	22,9 – 24,2	20,2 – 21,4	21,2 – 22,6	23,1 – 24,5
5.	Średni	24,3 – 25,6	21,5 – 22,8	22,7 – 24,3	24,6 – 26,0
6.	Wyżej średni	25,7 – 26,9	22,9 – 24,2	24,4 – 25,9	26,1 – 27,5
7.	Wysoki	27,0 – 28,4	24,3 – 25,9	26,0 – 27,7	27,6 – 29,2
8.	Bardzo wysoki	28,5 – 30,2	26,0 – 28,0	27,8 – 30,1	29,3 – 31,3
9.	Najwyższy	30,3 – 40	28,1 – 40	30,2 – 37,2	31,4 – 37,7
<i>Maksymalna liczba punktów do zdobycia: 40</i>					

Źródło: dane Urzędu Gminy Reńska Wieś

2.11 Kultura

Podstawowymi zadaniami samorządowych instytucji kultury są: edukacja kulturalna, wychowanie przez sztukę oraz czytelnictwo. Realizacja tego rodzaju zadań odbywa się poprzez tworzenie warunków

dla poznawania dziedzictwa kulturowego oraz zainteresowania sztuką i wiedzą, tworzenie warunków do ochrony i dokumentacji folkloru oraz rozwoju rękodzieła ludowego i artystycznego, rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych i rekreacyjno-sportowych, a także poprzez ochronę i udostępnianie zbiorów bibliotecznych, popularyzację książki i czytelnictwa, prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej w zakresie kulturalno-oświatowym. Instytucje kultury w gminie Reńska Wieś to:

- Gminny Ośrodek Kultury w Reńskiej Wsi,
- Biblioteka Publiczna w Reńskiej Wsi,
- Filia Biblioteki Publicznej Gminy Reńska Wieś w Długomiłowicach.

Gmina dba o rozwój kulturalny swoich mieszkańców wspierając organizację licznych festynów czy spotkań, odbywających się w różnych sołectwach. Przy Gminnym Ośrodku Kultury działają następujące zespoły: „Długomiłowiczanki”, „Poezja”, „Nowe Trio”, „Gwiazdeczki” oraz bardzo liczne grupy mażorettek: „Peretki”, „Mini Peretki”, „Baby Peretki”, „Midi Peretki” oraz „Rytm II” z Długomiłowic, który ma znaczne osiągnięcia na szczeblu krajowym i międzynarodowym występując w Mistrzostwach Polski, Europy i Świata, promując środowisko szkolne, Gminę Reńska Wieś, powiat Kędzierzyn-Koźle oraz województwo opolskie. Również taniec ludowy jest rozpowszechniany i kultywowany przez „Zespół Pieśni i Tańca Komorno”. Ponadto na terenie gminy działają dwie orkiestry dęte: w Pokrzywnicy oraz w Mechnicy-Kamionce. Ponadto w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Więszycach prowadzi działalność Zespół Cheerleaderek. Mieszkańcy gminy chętnie korzystają z wyjazdów zorganizowanych do Operetki w Gliwicach, Zabrze oraz Filharmonii i Teatru w Opolu.

W ośrodku kultury można wynająć salę na przyjęcia okolicznościowe, konferencje, wystawy. Kalendarz imprez gminy Reńska Wieś jest bardzo ciekawy, dzięki czemu gminę chętnie odwiedzają sąsiedzi z Niemiec oraz Republiki Czech, szczególnie z sąsiedniej gminy partnerskiej z Andelskiej Hory oraz sąsiedniego Bruntalu. Gminę również odwiedzają mieszkańcy okolicznych miejscowości. W ostatnich kilku latach na terenie gminy odbyły się imprezy o charakterze międzynarodowym np. Międzynarodowe Mistrzostwa Mażorettek, oraz Międzynarodowy Konkurs Orkiestr Dętych.

Zawsze, jak nakazuje tradycja, w drugą sobotę i niedzielę lipca, w Reńskiej Wsi świętuje się nadanie gminie herbu. W tym samym miesiącu odbywa się Spotkanie pokoleń Długomiłowic. Od pięciu lat, na początku października, w Poborszowie obchodzony jest Kartofelfest, czyli święto pieczonego ziemniaka. Festyn jest organizowany przy remizie strażackiej przez członków Ochotniczej Straży Pożarnej i mieszkańców wioski. Jedną z głównych atrakcji jest oczywiście pieczony ziemniak prosto z różna. Festyn stał się już na tyle popularny, że uczestniczą w nim również mieszkańcy okolicznych miejscowości. W 2015 roku w Poborszowie odbyło się III Spotkanie Pokoleń – byłych i obecnych mieszkańców. Spotkania odbywają się w cyklu 5-letnim. Przynajmniej raz do roku na akwenu Dębowa

organizowane są zawody wędkarskie w randze Mistrzostw Polski. Gmina organizuje również liczne festyny rodzinne, biesiadne, dożynki gminne oraz biegi w ramach ogólnopolskiej akcji „Polska Biega”.

Tabela 33 Poziom czytelnictwa w gminie Reńska Wieś w 2013 r.

Jednostka terytorialna	Ludność na 1 placówkę biblioteczną [os]	Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności [wol.]	Czytelnicy bibliotek na 1000 ludności [os]	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika [wol.]
Gmina Reńska Wieś	4 124	4 260	205	6,1
Miasto Kędzierzyn-Koźle	7 899	2 426	146	28,0

Źródło: dane GUS

Wyznacznikiem działań kulturalnych i potrzeb mieszkańców w zakresie kultury jest także kondycja czytelnictwa. Na terenie gminy Reńska Wieś istniejące publiczne placówki biblioteczne, są istotnymi instytucjami życia kulturalnego dla mieszkańców. Powyżej zaprezentowano porównawczo tzw. wskaźniki biblioteczne, obrazujące poziom czytelnictwa wśród mieszkańców gminy wiejskiej Reńska Wieś i miasta Kędzierzyna-Koźla.

2.12 Turystyka

Gmina Reńska Wieś charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu, występowaniem wieloprzestrzennych ekosystemów wodnych, łąkowych i leśnych, jednak środowisko przyrodnicze gminy jest mało urozmaicone. Pod względem struktury użytkowania gruntów w Reńskiej Wsi przeważają użytki rolne – 79,4%, lasy i zadrzewienia – 9,4%, tereny osiedlowe zajmują 5,43% powierzchni gminy. Sposób użytkowania gruntów w gminie znacznie odbiega od wartości średnich, charakteryzujących powiat kędzierzyńsko-kozielski, a w mniejszym stopniu również województwo opolskie. Areał użytków rolnych jest jeden z największych w powiecie. Zalesienie Gminy jest dla odmiany wyjątkowo niskie, najniższe w powiecie.

Ze względu na rolniczy charakter gminy i słabo rozwinięty przemysł na jej obszarze gmina Reńska Wieś kładzie nacisk na ochronę środowiska naturalnego, a co za tym idzie, rozwój turystyki ekologicznej. W 2009 roku została przyjęta Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Reńska Wieś na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013-2016 (Uchwałą Nr XXXVI/204/09 Rady Gminy Reńska Wieś z dnia 4 listopada 2009 roku). Przyjęty dokument ma charakter kierunkowy, wyznaczone i opisane w nim zadania stanowią wytyczne do realizacji Polityki Ekologicznej na terenie gminy. Celem tych zadań jest kształtowanie ładu przestrzennego, w sposób zgodny z bieżącymi wymogami ochrony środowiska. Gmina Reńska Wieś ma duże możliwości rozwoju turystyki ekologicznej dzięki dobrej infrastrukturze technicznej gminy, na którą składa się sieć dróg, pełne zwodociągowanie, pełna telefonizacja gminy oraz dobrze rozbudowana sieć elektroenergetyczna. Korzystna dla gminy jest bliska odległość w jakiej znajduje się duża aglomeracja przemysłowa –

Kędzierzyn-Koźle oraz granica z Czechami. Przez teren gminy przebiegają również 3 drogi krajowe, droga wojewódzka oraz drogi powiatowe.

Ze względu na wysokie walory przyrodnicze na terenie gminy Reńska Wieś ustanowiono cztery formy ochrony przyrody, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 34 Obszary prawnie chronione znajdujące się na terenie gminy Reńska Wieś

Obszary prawnie chronione	Pow.	Środki ochrony	Wartość przyrodnicza
Obszary Natura 2000: S00 „Łęg Zdieszowicki”	619,9 ha	Za obszary Natura 2000 uznaje się tereny najważniejsze dla zachowania zagrożonych lub bardzo rzadkich gatunków roślin, zwierząt czy charakterystycznych siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie dla ochrony wartości przyrodniczych Europy.	Ważna ostoja lasów łęgowych i grądów połęgowych, charakterystyczny krajobraz doliny Odry, największy płat lasu łęgowego na pd. od Opola. Zagrożeniem dla obszaru jest uchylenie zalewów wodami rzecznyymi, zmiany reżimu Odry.
Obszar chronionego krajobrazu „Łęg Zdieszowicki”	600 ha	Obszary chronionego krajobrazu tworzone są w celu zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów o różnych typach ekosystemów. Zwyczajowo przyjęło się, że obejmują tereny większe od parku krajobrazowego o walorach przyrodniczo-krajobrazowych charakterystycznych dla danego regionu.	Łęg stanowi unikatowy na terenie województwa obszar dobrze zachowanych lasów liściastych w dolinie Odry z licznymi naturalnymi starorzeczami. Występują tu lasy pośrednie między łęgiem i gradem oraz rośliny objęte ochroną prawną, takie jak śnieżyczka przebiśnieg, kokorycz pełna, złoć żółta, ziarnopton wiosenny, zawilec gajowy i czosnek niedźwiedzi, kruszczyk siny. Spotkać tu można cebulicę dwulistną wpisana na „Czerwoną listę roślin naczyniowych województwa opolskiego”. Ważnym elementem obszaru jest stanowisko skrzypu olbrzymiego. Na obszarze łęgu Zdieszowickiego stwierdzono łącznie 106 gatunków zwierząt chronionych.
Użytek ekologiczny: „Naczystawki”	2,8 ha	Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.	Ustanowiony dla ochrony śródleśnej łąki oraz miejsc łęgowych ptactwa wodno-błotnego.

Obszary prawnie chronione	Pow.	Środki ochrony	Wartość przyrodnicza
Dwa pomniki przyrody ożywionej		Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska, o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.	Na terenie gminy Reńska Wieś znajdują się obecnie 2 pomniki przyrody: <ul style="list-style-type: none"> – pojedynczy okaz z gatunku lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) – wieś Komorno – grupa drzew z gatunku platan klonolistny (<i>Platanus acerifolia</i>) – 2 szt. – wieś Komorno.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Reńska Wieś

Gmina Reńska Wieś posiada naturalne predyspozycje i warunki do rozwoju agroturystyki. Produkt agroturystyczny na obszarach wiejskich tworzą: dobra materialne, wszelkie usługi, osoby, czynności, miejsca, organizacje, pomysły oraz idee związane z gospodarstwem rolnym. Stanowi on zatem kombinację usług, miejsca i usług turystycznych w ramach danego gospodarstwa rolnego czy leśnego. Ten rodzaj turystyki związany jest z pobytem w gospodarstwie rolnym i dotyczy różnych form spędzania czasu wolnego oraz uprawiania aktywności turystycznych i rekreacyjnych, których dobór i kompozycja uzależnione są od obszaru, na jakim zlokalizowana jest działalność agroturystyczna. Formy wypoczynku w ramach agroturystyki to także: wycieczki piesze, rowerowe, konne, przyrodnicze, kulturowe, wędkarstwo, łowiectwo.

Aktywizacja gminy Reńska Wieś w tym zakresie jest szansą na zapobieganie wzrostowi bezrobocia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy. Agroturystyka może stać się atrakcyjną formą turystyki, gdyż sprzyja fizycznej regeneracji oraz daje możliwość korzystania z różnych form aktywnej rekreacji. Na obszarze gminy zarejestrowane są 3 gospodarstwa agroturystyczne.

Tabela 35 Gospodarstwa agroturystyczne mieszczące się na terenie gminy Reńska Wieś

Nazwa	Sołectwo	Ilość miejsc noclegowych	Formy aktywnego wypoczynku/atrakcje
Pony	Długomiłowice	6	Możliwość korzystania ze ścieżek rowerowych
			Możliwość wędkowania i kąpeli w jeziorze
			Jazdy konne dla początkujących i zaawansowanych pod okiem instruktora
			W gospodarstwie są psy, koty, kozy
			Przejazdy bryczką
			Ogniska i grill
			W zimie kulig
Western Ranch Saloon	Większyce	9	Przejażdżki bryczką, kucykiem
			Jazdy konne dla początkujących i zaawansowanych pod okiem instruktora
			Hipoterapia dla dzieci chorych
			Mini ZOO – kontakt ze zwierzętami
			Plac zabaw dla dzieci

			Obozy jeździeckie z noclegami
			Możliwość korzystania ze ścieżek rowerowych
Zagroda Nad Stawem	Mechnica	8	Prywatny staw z możliwością łowienia ryb
			Biwakowanie, grillowanie
			Możliwość korzystania ze ścieżek rowerowych
			Pani domu poleca kuchnię śląską oraz produkty ekologiczne, warzywa i owoce z własnego ogrodu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Reńska Wieś

Przewaga gruntów rolnych w gminie Reńska Wieś może być jej dużym walorem, zwłaszcza w odniesieniu do jej południowo-wschodniego obszaru, gdzie brak zakładów przemysłowych, a tereny użytkowane są wyłącznie rolniczo. Ze względu na brak przemysłu skutki hałasu przemysłowego nie są uciążliwe dla mieszkańców. W takim otoczeniu znajduje się zbiornik wodny „Dębowa”, który jest wyrobiskiem poźwirowym, wraz z przyległymi do niego terenami zajmuje powierzchnię 77,64 ha. Średnia głębokość akwenu to 7,4 m, maksymalna głębokość to ok. 20 m. Całość terenu jest własnością gminy Reńska Wieś. Polski Związek Wędkarski Koło Reńska Wieś „Kofama” jest jego wędkarskim użytkownikiem. Zbiornik i jego okolice są miejscem wypoczynku i rekreacji mieszkańców Dębowej, gminy Reńska Wieś, powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, jak i wielu turystów z regionu Śląska. Otoczenie akwenu „Dębowa” użytkowane jest jako teren rekreacyjny z zabudową letniskową w postaci domków szeregowych, niewielkim hotelem z częścią kawiarnianą i kortami, zespołem hangarów na sprzęt pływający, stacją Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego i plażami. Do wschodniego brzegu zbiornika przylega duży plac, na którym odbywają się imprezy, pikniki, a w sezonie letnim służy on jako pole namiotowe. Na obszarze zbiornika wodnego Dębowa znajduje się również Ośrodek „Hula Gula”, w którym siedzibę ma koło Polskiego Związku Wędkarskiego, Reńska Wieś „Kofama”, ponieważ jest on atrakcyjnym akwenem wędkarskim. W okresie letnim przy akwenu działają wypożyczalnie sprzętu pływającego (łodzi, kajaków, windsurfingu, żaglówek).

Wokół zbiornika wodnego „Dębowa” biegnie ścieżka pieszo-rowerowa o długości 2,8 km wykonana z kruszywa kamiennego. Została ona wykonana przy współudziale środków finansowych z Sektorowego Programu Operacyjnego Restrukturyzacja i Modernizacja Sektora Żywnościowego oraz Rozwoju Obszarów Wiejskich. Przyrodniczo-dydaktyczne trasy rowerowe przebiegają przez wszystkie miejscowości gminy Reńska Wieś i stanowią podstawę dla rozwoju turystyki ekologicznej oraz są atrakcyjnym dodatkiem dla systemu agroturystycznego.

Zarówno w Reńskiej Wsi, jak i w innych rejonach gminy, znajdują się parki podworskie i przypałacowe, które łączą w sobie walory przyrodnicze i historyczne. Większość z nich powstała przy pałacach i dworach, na przełomie XIX i XX wieku, dzięki czemu zostały wpisane na listę zabytków kultury materialnej zarejestrowanej przez Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Tabela 36 Zabytki kultury materialnej gminy Reńska Wieś

Sołectwo	Zabytki
Długomiłowice	Park, 2 poł. XVIII - XIX, nr rej.: 178/88 z 20.07.1988

Komorno	Zespół dworski, nr rej.: A-20 z 21.12.2002: – dwór, k. XVIII / XIX, nr rej.: 1049/65 z 2.06.1965 oraz 1616/66 z 20.09.1966 – park, 1858
Łężce	Kościół par. pw. Nawiedzenia NMP, 1852, 1947, nr rej.: 1201/66 z 14.03.1966
Mechnica	Kościół par. pw. św. Jakuba, 1794, nr rej.: 1202/66 z 14.03.1966
Więszczyce	Zespół pałacowy, 2 poł. XIX: – pałac, nr rej.: 2116/81 z 11.11.1985 – oficyna, nr rej.: 2117/81 z 11.11.1985 – park, nr rej.: 206/89 z 29.03.1989

Źródło: www.nid.pl

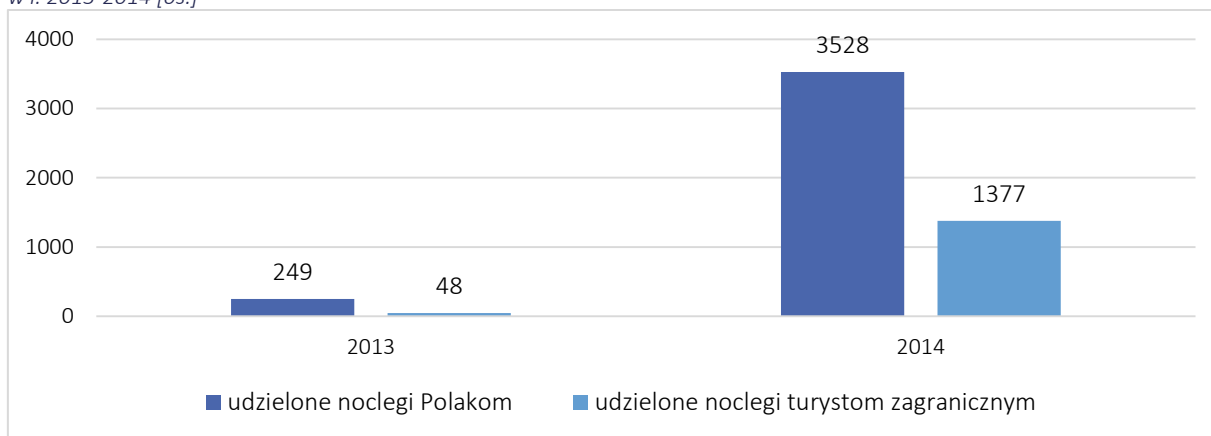
Park przypałacowy w Długomiłowicach zajmuje powierzchnię 3,50 ha. Na miejscu nieistniejącego już pałacu zachowała się oficyna mieszkalna z przełomu XVIII/XIX w. Do chwili obecnej zachowała się również część około 200-letniego wschodniego szpaleru grabowego, uzupełnianego sukcesywnie lipami. Zachowały się także pozostałości tamy do piętrzenia wody w strumieniu. W XX wieku utworzono tu dwa stawy, prawdopodobnie hodowlane. Po 1945 roku wprowadzono do parku iglaki, pośrodku usytuowano szkołę i posadzono drzewa owocowe.

Park podworski w Komornie zajmuje obszar 5,20 ha. Położony jest 7 km od Kędzierzyna-Koźła, przy szosie Opole – Racibórz. Dwór, który obecnie nazwany jest zameczkiem, zbudowano prawdopodobnie w 1760 roku. Ze względów krajobrazowych i ekologicznych na terenie parku wyróżniono następujące siedliska: tereny zadrzewione z polanami zróżnicowane pod względem roślinnym, staw (0,58 ha), wąskie i wilgotne zbocze wokół stawu (0,05 ha) oraz alpinarium z granitowymi polodowcowymi głazami (0,05 ha), położone w sąsiedztwie stawu. Flora parku liczy 330 gatunków drzew i krzewów rodzimych i obcych.

Park przypałacowy w Więszczycach jest położony na obszarze 18,34 ha. Zespół pałacowo-parkowy powstał w latach sześćdziesiątych XIX wieku. Jego twórcy wzorowali się na kompozycjach parków angielskich, gdzie głównym elementem był pałac usytuowany w najwyższym punkcie wzgórza. Na terenie parku występuje 68 gatunków i odmian, drzew i krzewów. Do najcenniejszych drzewostanów zalicza się: dęby, lipy, miłorzęby, tulipanowce, buki, platany, graby, jawory, wiązy i jesiony, ze względu na ich długowieczność (żyjące ponad 200 i 500 lat).

Oceniając gminę pod względem atrakcji turystycznych, jakości środowiska należy stwierdzić, że są one w miarę korzystne. Dobra jest infrastruktura techniczna, zwiększyła się również baza noclegowa. Na terenie gminy działa pięć hoteli, z czego dwa posiadają zaplecze konferencyjne – Hotel „Ada” w Więszczycach (30 miejsc noclegowych) oraz „Dworek Komorno” w Komornie (80 miejsc noclegowych). Hotel „Acropolis” w Pokrzywnicy, „Tibo” w Długomiłowicach oraz Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy „Makadam” w Reńskiej Wsi tworzą wspólnie bazę noclegowa dla 66 osób. Opisana baza noclegowa jest odpowiedzią na rosnącą liczbę turystów z kraju i zza granicy, szczególnie z Niemiec.

Wykres 12 Noclegi udzielone turystom w turystycznych obiektach noclegowych znajdujących się na terenie gminy Reńska Wieś w l. 2013-2014 [os.]

Źródło: dane GUS

2.13 Sport

Ważnym aspektem polityki prospołecznej samorządu jest stwarzanie warunków dla uprawiania kultury fizycznej i aktywności rekreacyjnej, co wiąże się z funkcjonowaniem infrastruktury sportowej i działalnością klubów sportowych oraz zasobami kadry trenersko-instruktorskiej. Na terenie gminy w 2010 roku został wybudowany kompleks boisk na stadionie sportowym w Reńskiej Wsi. W skład kompleksu sportowego wchodzi: ogrodzone boisko piłkarskie o wymiarach 30x62 metrów wraz z oświetleniem oraz boisko wielofunkcyjne przeznaczone do piłki ręcznej, siatkowej, koszykowej, tenisa i lekkoatletyki. Inwestycje gminy w obiekty sportowe oraz bogata historia związana z nim powodują, iż Reńska Wieś posiada najwięcej klubów sportowych w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, w sumie jest to 19 drużyn piłki nożnej. Jedną z nich, Ludowy Klub Sportowy Śląsk Reńska Wieś, została założona ponad 100 lat temu, przez miłośników piłki nożnej. Klub został uhonorowany przez Radę Gminy wyróżnieniem „Zasłużony dla Gminy Reńska Wieś”. Również Krajowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe wyróżniło klub w 2013 roku za działania podjęte w ramach konkursu ogólnopolskiego, pt. „Inicjowanie powszechnej aktywności fizycznej w środowisku wiejskim”. Obecnie w skład klubu wchodzi 4 drużyny: seniorzy klasa „A” i „B”, juniorzy starsi i młodsi. Ponadto w klubie działa sekcja tenisa stołowego występując w lidze powiatowej.

Poniżej zestawiono dane dotyczące klubów sportowych, sekcji i kadry instruktorsko-trenerskiej. Liczba klubów sportowych i sekcji sportowych systematycznie wzrasta. Od 2008 roku do 2012 na terenie gminy liczba klubów sportowych zwiększyła się z 3 do 9, co przełożyło się na zasoby kadry instruktorsko-trenerskiej. Wzrastała również liczba członków klubów - na przestrzeni 4 lat dołączyło do nich 240 osób aktywnie uprawiających sport. W Zespole Gimnazjalno - Szkolnym w Długomiłowicach działają klasy sportowe o profilu piłka nożna oraz lekkoatletyka. Gmina Reńska Wieś jest jedyną wiejską gminą, której drużyna „Orlików” występuje w Opolskiej Małej Lidze (poziom wojewódzki). Klubem typowo lekkoatletycznym jest „LKS Technik” w Komornie. Miłośnicy gry królewskiej, czyli

szachów mają możliwość gry trzy razy w roku z okazji Świąt Wielkanocnych, Bożo Narodzeniowych oraz Świąta Herbowego na turniejach organizowanych w Gminnym Ośrodku Kultury w Reńskiej Wsi.

Na podstawie poniższych danych widzimy ogromną dysproporcję w liczbie chłopców i dziewcząt należących do klubów sportowych. Dziewczęta stanowią niewielki procent wszystkich członków klubów sportowych. Przyczyną takiej sytuacji może być fakt, iż kluby w gminie Reńska Wieś, realizując swoje cele i zadania, kładą nacisk na tą samą dyscyplinę sportu, jaką jest piłka nożna. W 2014 roku jeden z klubów zakończył swoją działalność.

Tabela 37 Dane dotyczące klubów sportowych i kadry instruktorsko-trenerskiej działających na terenie gminy Reńska Wieś w l. 2008-2014.

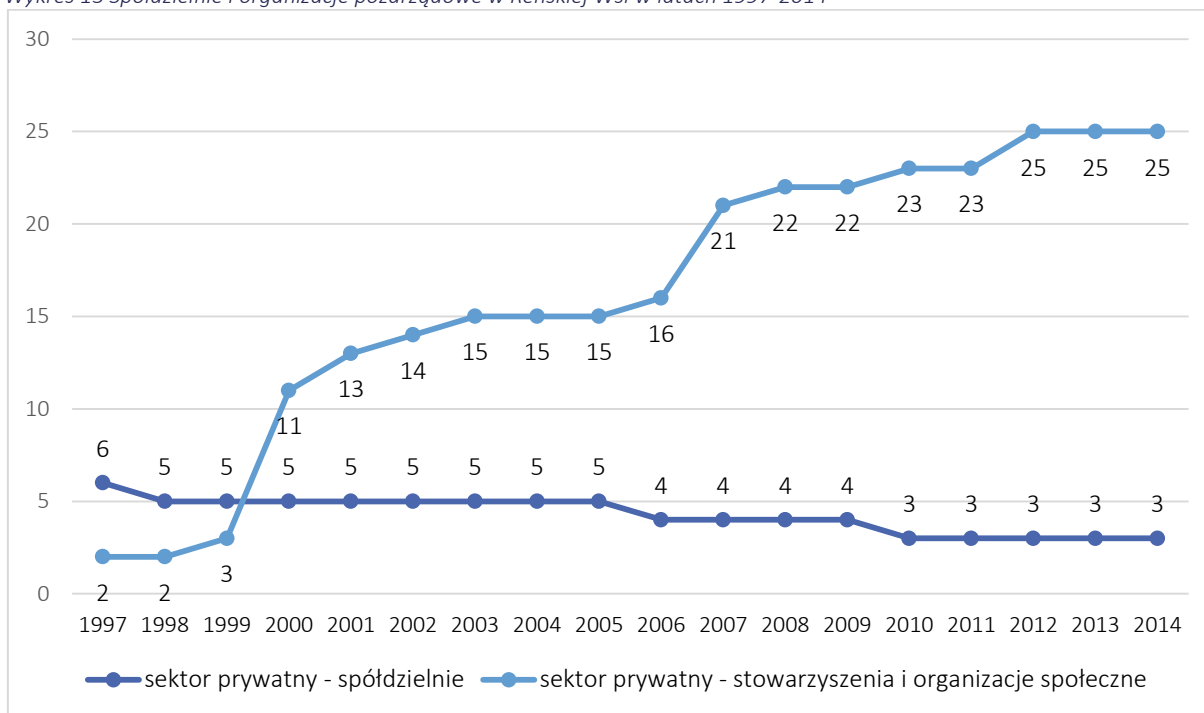
	2008	2010	2012	2014
Kluby sportowe (łącznie z Uczniowskimi Klubami Sportowymi)				
Kluby [szt.]	8	8	8	9
Członkowie [os.]	164	364	404	363
Ćwiczący ogółem [os.]	157	333	367	290
Ćwiczący mężczyźni [os.]	157	326	357	280
Ćwiczący kobiety [os.]	0	7	10	10
Ćwiczący do lat 18 ogółem [os.]	82	162	176	105
Ćwiczący do lat 18 chłopcy [os.]	82	159	168	95
Ćwiczący do lat 18 dziewczęta [os.]	0	3	8	10
Sekcje sportowe [szt.]	12	12	12	10
Trenerzy [os.]	3	6	7	6
Instruktorzy sportowi [os.]	4	6	5	3
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe [os.]	3	3	6	4

Źródło: dane z GUS oraz Urzędu Gminy w Reńskiej Wsi

2.14 Aktywność społeczna

Liczba działających na terenie danej gminy, czy miejscowości, organizacji pozarządowych (NGO) stanowi wskaźnik aktywności danej społeczności. Najczęściej spotykaną formą organizacji pozarządowej jest stowarzyszenie. Ponadto, oprócz stowarzyszeń oraz fundacji, organizacje pozarządowe działają jako osoby prawne lub jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej (którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną), niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu ustawy o finansach publicznych oraz niedziałające w celu osiągnięcia zysku. Organizacje pozarządowe są ważnym elementem wpływającym na rozwój lokalny. Związane jest to z pełnieniem przez nie funkcji integracyjnej w społecznościach lokalnych, czyli udziale w procesie budowania więzi społecznych, zbliżania jednostek i społeczności lokalnych. Podając za GUS liczba organizacji pozarządowych w gminie Reńska Wieś rośnie z roku na rok. Na koniec 2014 roku było ich 25. Liczba spółdzielni – podmiotów tak ważnych z punktu widzenia łączenia celów społecznych i gospodarczych – powoli maleje. W 2014 roku, na terenie gminy, działały 3 spółdzielnie.

Wykres 13 Spółdzielnie i organizacje pozarządowe w Reńskiej Wsi w latach 1997-2014

Źródło: dane GUS

Wśród organizacji pozarządowych na terenie gminy wymienić należy Ochotnicze Straże Pożarne działające w Długomiłowicach, Reńskiej Wsi, Więszycach, Łęczach, Poborszowie, Pokrzywnicy Mechnicy oraz w Gierałtowicach. Funkcjonowanie organizacji pozarządowych jest o tyle istotne, że uzupełniają one swoimi działaniami ofertę instytucji publicznych, przyczyniając się do wzbogacenia propozycji kulturalnej czy edukacyjnej regionu, realizują przedsięwzięcia społeczne i liczne inicjatywy, które w efekcie przekładają się na atrakcyjność turystyczną oraz osiedleńczą obszaru.

W gminie Reńska Wieś dominują organizacje pozarządowe z dziedziny bezpieczeństwa publicznego (ochotnicze straże pożarne), sportowe oraz stowarzyszenia nastawione głównie na szeroko rozumiany rozwój lokalny. Poniżej przedstawiono listę organizacji pozarządowych z Reńskiej Wsi.

1. Fundacja Aktywizacja Integracja Rozwój,
2. Stowarzyszenie Przyjazny Region,
3. Stowarzyszenie Rozwoju Reńskiej Wsi,
4. Stowarzyszenie Miłośników Rozwoju Wsi,
5. Stowarzyszenie „Aktywna Wieś”,
6. Stowarzyszenie Terapia z Udziałem Zwierząt „Zwierzęta Leczą”,
7. Stowarzyszenie Zespół Pieśni i Tańca Komorno,
8. Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Rozwoju Długomiłowic „Nasze Jutro”,
9. Ochotnicza Straż Pożarna w Długomiłowicach,
10. Ochotnicza Straż Pożarna w Reńskiej Wsi,
11. Ochotnicza Straż Pożarna w Mechnicy-Kamionka,

12. Ochotnicza Straż Pożarna w Poborszowie,
13. Ochotnicza Straż Pożarna Gierałtowiec,
14. Ochotnicza Straż Pożarna Pokrzywnica,
15. Ochotnicza Straż Pożarna w Więszycach,
16. Ochotnicza Straż Pożarna w Łęczach,
17. Spółdzielnia Mieszkaniowa w Komornie,
18. Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna Reńska Wieś,
19. Gminna Spółdzielnia "Samopomoc Chłopska" w Reńskiej Wsi,
20. Ludowy Klub Sportowy „ŚLĄSK” w Reńskiej Wsi,
21. Ludowy Klub Sportowy PoRaWie Więszyce,
22. Ludowy Zespół Sportowy w Gierałtowiecach,
23. Kudowy Zespół Sportowy Mechnica,
24. Ludowy Zespół Sportowy Naprzód Długomiłowice,
25. Ludowy Zespół Sportowy DFK w Łęczach,
26. Ludowy Zespół Sportowy w Pokrzywnicy,
27. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim – Koło Reńska Wieś.

Gmina Reńska Wieś zastosowała nowatorskie narzędzie w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej. Jest to fundusz sołecki. Wysokość budżetu sołeckiego na 2016 rok wyniosła 247.101,34 zł. Fundusz sołecki to środki wyodrębnione z budżetu gminy, zagwarantowane na realizację przedsięwzięć służących poprawie życia mieszkańców. Podstawą prawną jego funkcjonowania jest Ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. z 2014 r. poz. 301).

Społeczność Reńskiej Wsi wykazuje niską, aczkolwiek stale rosnącą, aktywność w zakresie frekwencji wyborczej, która jest podstawowym wskaźnikiem partycypacji obywatelskiej. W wyborach samorządowych w 2010 roku w głosowaniu do Rady Gminy głosowało 36,85% uprawnionych do głosowania mieszkańców gminy (2 513 z 6 819 uprawnionych). Jest to wynik niższy od średniej na poziomie powiatu. Frekwencja w kolejnych wyborach samorządowych w 2014 roku była już wyższa i wyniosła 41,86%, ale była niższa od średniej dla powiatu wynoszącą 42,15%.

Tabela 38 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2010 roku – porównanie

Samorząd	Liczba wyborców	Liczba kart oddanych	Frekwencja
Kędzierzyn-Koźle	51 705	20 621	39,88%
Bierawa	6 293	2 917	46,35%
Cisek	4 931	2 022	41,01%
Pawłowiczki	6 701	2 921	43,59%
Polska Cerekiew	3 756	1 731	46,09%
Reńska Wieś	6 819	2 513	36,85%
Ogółem	80 205	32 725	40,80%

Źródło: www.pkw.gov.pl

Tabela 39 Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku – porównanie

Samorząd	Liczba wyborców	Karty wyjęte z urny	Frekwencja
Kędzierzyn-Koźle	49 874	20 463	41,02%
Bierawa	6 267	2 870	45,80%
Cisek	3 809	1 661	43,61%
Pawłowiczki	5 884	2 482	42,18%
Polska Cerekiew	3 602	1 811	50,28%
Reńska Wieś	6 519	2 729	41,86%
Ogółem	75 955	29 287	42,15%

Źródło: www.pkw.gov.pl

Współpraca zagraniczna

Gmina Reńska Wieś od kilku lat współpracuje z jednostkami samorządowymi z zagranicy. Oficjalne umowy o współpracę podpisano z 5 partnerami:

- Andelska Hora z Czech, umowę podpisano w 2000 r.
- Horka z Niemiec, umowę podpisano w 2001 r.
- Szendehely z Węgier, umowę podpisano w 2006 r.
- Tarnovci z Ukrainy, umowę podpisano w 2008 r.
- Neuenstein z Niemiec, umowę podpisano w 2013 r.

Współpraca zagraniczna jest okazją do poznania kultury innych krajów oraz ich mieszkańców. W 2014 roku gmina Reńska Wieś, jako jedyna gmina wiejska, otrzymała Dyplom Europy za szczególnie intensywną współpracę z zagranicznymi gminami partnerskimi oraz promowanie idei wspólnoty. Dyplom Europejski trafił jedynie do dwóch polskich samorządów - oprócz Reńskiej Wsi, nagrodzono również Kielce.

Ponadto oprócz gminy, partnerstwa zostały również podpisane przez:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pokrzywnicy ze Szkołą Podstawową z Szendehely (Węgry) - 2006 rok,
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Długomiłowicach ze Szkołą Podstawową z Andelskiej Hory (Republika Czech) - 2007 rok,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Reńskiej Wsi ze Szkołą Podstawową z Tarnovci (Ukraina) - 2010 rok,
- Zespół Gimnazjalno-Szkolny w Długomiłowicach ze Szkołą Podstawową oraz Klubem Sportowym z Andelskiej Hory (Republika Czech) - 2010 rok,
- Ochotnicza Straż Pożarna Kamionka-Mechnica ze Strażą Pożarną z Horki (Niemcy) - 2003 rok oraz z Andelską Horą (Republika Czech) - 2007 rok,
- Ochotnicza Straż Pożarna z Poborszowa ze Strażą Pożarną z Nograd (Węgry) - 2007 rok,
- Zarząd Gminny Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Niemców na Śląsku Opolskim z siedzibą w Reńskiej Wsi z Mniejszością Niemiecką z Szendehely (Węgry) - 2007 rok.

Gmina Reńska Wieś skutecznie pozyskuje środki finansowe na dofinansowanie organizacji międzynarodowych projektów. Główne środki pozyskiwane są z programów: „Europa dla Obywateli”, w ramach współpracy transgranicznej z Czechami z Euroregionu Pradziad oraz Fundacji Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży. W okresie kilkunastu lat zostało pozyskanych blisko 3 mln złotych na realizację projektów promujących idee europejskie, w tym spotkania mieszkańców gmin partnerskich.

2.15 Mniejszość niemiecka - działalność i znaczenie

Spis powszechny przeprowadzony w 2011 roku wykazał, że na terenie Polski przynależność niemiecką zadeklarowało w sumie 149 000 osób. Na terenie Gminy Reńska Wieś, miejscowa mniejszość prowadzi działalność w Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce, z główną siedzibą w Opolu. Gmina Reńska Wieś jest trzecią gminą w Polsce pod względem procentowego udziału mniejszości niemieckiej w ogóle mieszkańców (32%), ustępując jedynie gminie Strzeleczyki (32,9%) i Biała (32,2%). Dziesięcioprocentowy udział mniejszości jest także progmem dostępności oświaty dwujęzycznej, możliwości ustawienia tablic dwujęzycznych oraz wprowadzić język pomocniczy w urzędach.

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku Opolskim zrzesza ponad 1200 mieszkańców gminy Reńska Wieś i realizuje corocznie kilkadziesiąt przedsięwzięć (festynów, spotkań, odczytów, wystaw, wycieczek) decydujących o kulturowym i społecznym życiu gminy. Jest to największa i najprężniej działająca organizacja w gminie. Do innych organizacji działających w gminie, a nieposiadających w niej statutowej siedziby należą Caritas, Niemieckie Towarzystwo Dobroczynne, Związek Hodowców Gołębi Poczтовых, Związek Emerytów i Rencistów. Są to organizacje nadające ton życiu społecznemu i aktywności społecznej w gminie.

Mniejszość niemiecka przyczynia się do rozwoju Gminy Reńska Wieś na następujących płaszczyznach:

- edukacja: na terenie gminy Reńska Wieś realizowane jest w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach nauczanie języka niemieckiego, jako języka ojczystego. Według danych Urzędu Gminy Reńska Wieś za 2014 rok w 2014 liczba uczniów, która zadeklarowała naukę j. niemieckiego wyniosła 580.
- kultura: organizacja pielgrzymek, kursów, imprez kulturalnych, spotkań kulturalno-dyskusyjnych, warsztatów, festiwali, konferencji W Reńskiej Wsi funkcjonuje również Izba Regionalna - Muzeum Wiejskie, prowadzone przez koło TSKN w Reńskiej Wsi. Placówka ta gromadzi i prezentuje artefakty oraz eksponaty związane z historią miejscowości, życiem codziennym jej mieszkańców w przeszłości i ogólnie pojętym dziedzictwem historyczno-kulturowym miejscowości

- pomoc społeczna: zadania realizowane przez CARITAS (mobilna opieka pielęgniarska, działalność opiekuńcza parafialnych zespołów Caritas) i Niemieckie Towarzystwo Dobroczynne (organizacja turnusów rehabilitacyjnych, wypłata zapomóg, dofinansowanie zakupu leków).

By zaspokoić specyficzne potrzeby młodzieży w roku 1992 powołano Związek Młodzieży Mniejszości Niemieckiej (BJDM), który dzięki powstałym licznym grupom terenowym stał się organizacją działającą na rzecz tożsamości niemieckiej w całej Polsce. Szczególnie intensywnie skupiono się na organizacji seminarium młodzieżowych, warsztatów, koncertów, wyjazdów studyjnych.

3. Ocena i oczekiwania mieszkańców – wyniki badań ankietowych

3.1 Zagadnienia metodologiczne

W ramach prac diagnostycznych nad opracowaniem *Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016-2025*, przeprowadzone zostało badanie sondażowe wśród mieszkańców gminy Reńska Wieś, służące pozyskaniu ich opinii na temat warunków życia i potencjału rozwojowego gminy. Sondaż został przeprowadzony we wrześniu 2015 roku. Narzędziem przeprowadzenia badania był formularz ankiety. Poprzez wybór sposobu uczestniczenia w badaniu (ankieta on-line oraz swobodny dostęp do ankiet w Urzędzie Reńska Wieś) badanie miało charakter anonimowy i losowy. Pytania dotyczyły przede wszystkim obecnej kondycji społeczno-gospodarczej gminy Reńska Wieś, warunków życia oraz oczekiwań, co do kierunków jej rozwoju. Ponadto respondenci odpowiadali na pytania związane z przywiązaniem do miejsca zamieszkania oraz możliwościami i barierami rozwojowymi gminy, a także mieli możliwość zgłaszania propozycji konkretnych projektów/programów skierowanych do mieszkańców. Badanie przeprowadzone było:

- w formie elektronicznej (on-line), za pośrednictwem interaktywnego formularza ankietowego – udział wzięło 56 respondentów,
- tradycyjną metodą (PAPI), w ramach której formularze ankiet w wersji papierowej były umieszczone w miejscach ogólnodostępnych – udział wzięło 40 respondentów.

W badaniu ankietowym wzięło udział łącznie 96 respondentów. Formularz ankiety zawierał następujące elementy:

- Metryczkę – podstawowe dane respondenta (płeć, wiek, status, wykształcenie);
- Ocenę warunków życia w gminie Reńska Wieś (ocenie podlegało 26 elementów będących miernikiem jakości życia);
- Wskazanie mocnych i słabych stron gminy Reńska Wieś;
- Wskazanie stosunku do swojego miejsca zamieszkania oraz preferencji, co do przyszłego miejsca zamieszkania;
- Wskazanie najważniejszego przedsięwzięcia, które warto zrealizować w Gminie Reńska Wieś;
- Wybór i ocenę ważności kierunków rozwoju i działań samorządu na rzecz harmonijnego rozwoju gminy (ocenie podlegało 10 propozycji działań).

Ponieważ nie wszystkie formularze ankietowe były wypełnione kompletnie, dla poprawności prezentowania danych, w opisach wykresów i tabel wskazano liczbę respondentów (N), którzy faktycznie udzielili odpowiedzi na określone pytanie.

3.1.1 Charakterystyka respondentów

Podstawowe dane respondenta zawarte w formularzu ankietowym umożliwiają opracowanie charakterystyki uczestniczących w badaniu. W badaniu sondażowym wzięło udział 96 osób. Podział grupy respondentów ze względu na płeć przedstawia poniższa tabela.

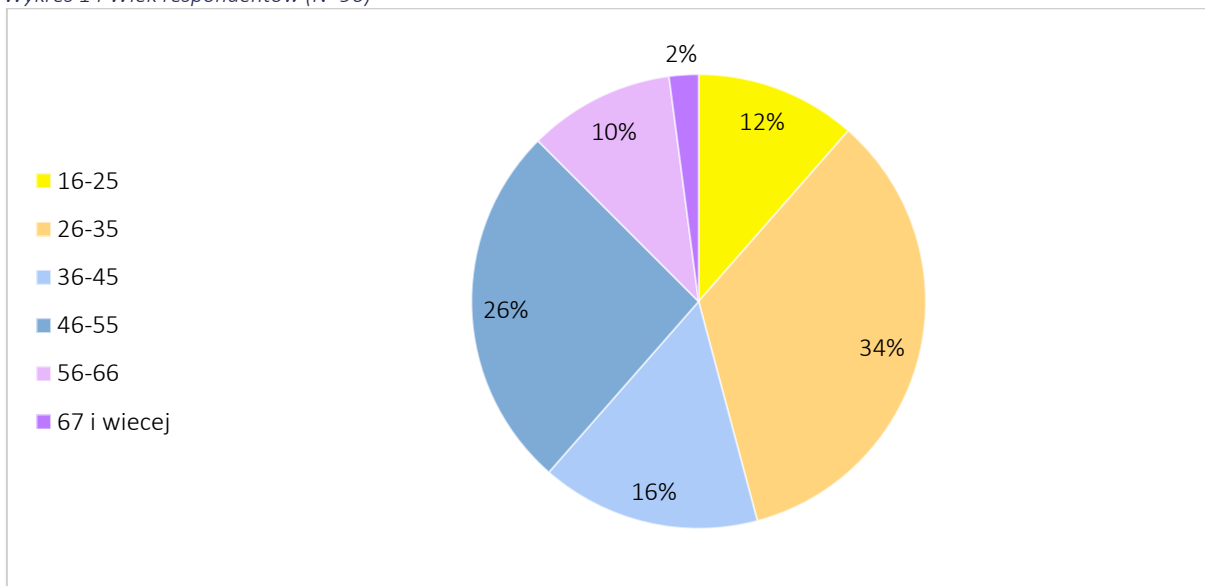
Tabela 40 Podział respondentów ze względu na płeć N=92

Płeć	Liczba całkowita	%
Kobieta	46	48%
Mężczyzna	50	52%
Razem	96	100%

Źródło: opracowanie własne

Podział respondentów ze względu na kategorie wieku jest proporcjonalny – wszystkie grupy wiekowe były reprezentowane w badaniu sondażowym. Można zaobserwować niewielką przewagę na korzyść reprezentantów osób w wieku 26-35 lat.

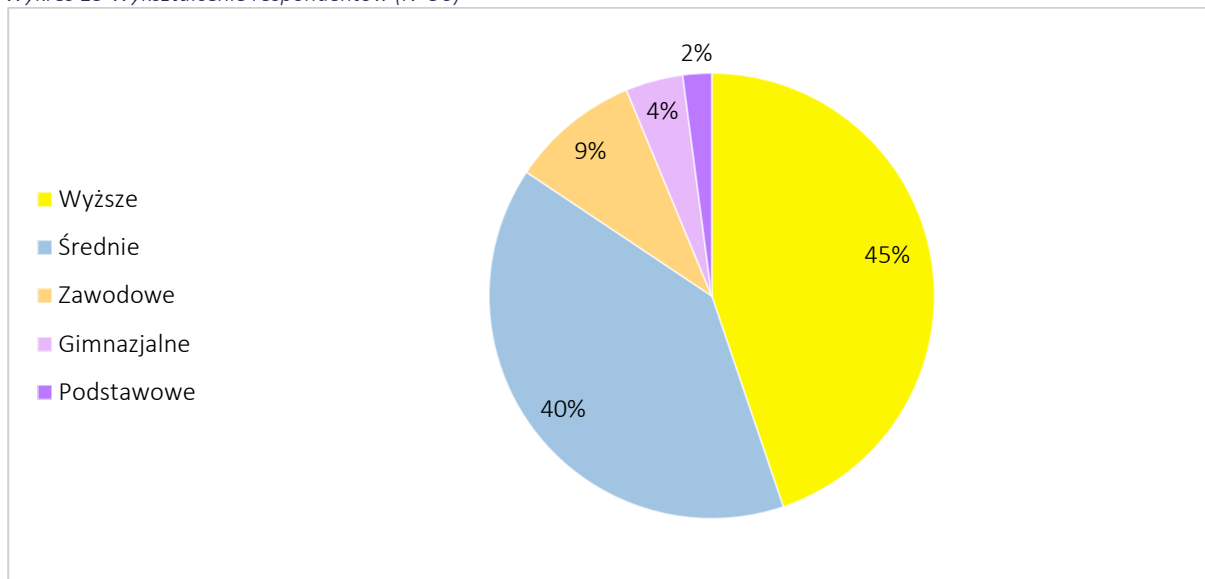
Wykres 14 Wiek respondentów (N=96)

Źródło: opracowanie własne

Struktura wykształcenia badanych opiera się na grupie osób z wyższym wykształceniem, 45% badanych posiada ten poziom wykształcenia. O 5 osób mniej (40%) to respondenci legitymujący się średnim wykształceniem. Pozostałe 15% badanych to osoby z zawodowym i niższym wykształceniem. Taka struktura wykształcenia jest adekwatna z założeniem, iż osoby bardziej aktywne społecznie (podejmujące głos, działacze organizacji pozarządowych, czy osoby aktywnie biorące udział w wyborach) to reprezentacji grup z wyższym i średnim wykształceniem.

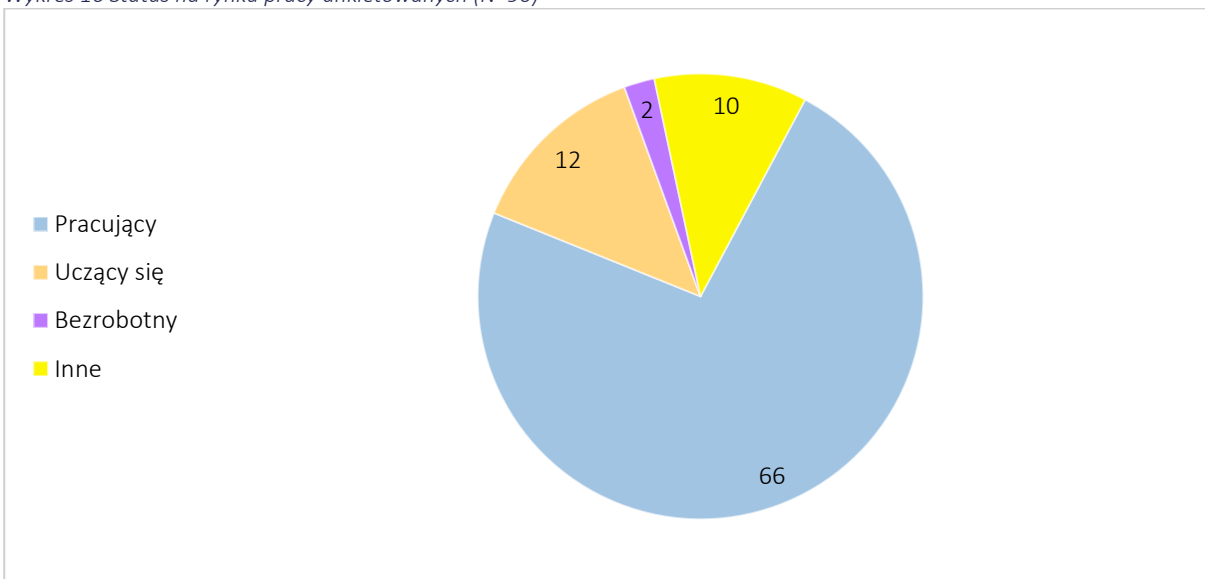
Wykres 15 Wykształcenie respondentów (N=96)

Źródło: opracowanie własne

Ankietowani reprezentowali różne grupy statusu zawodowego. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby pracujące (66 respondentów). Status na rynku pracy, z podziałem na pracujący, uczący się, bezrobotny prezentuje poniższy wykres.

Wykres 16 Status na rynku pracy ankietowanych (N=90)

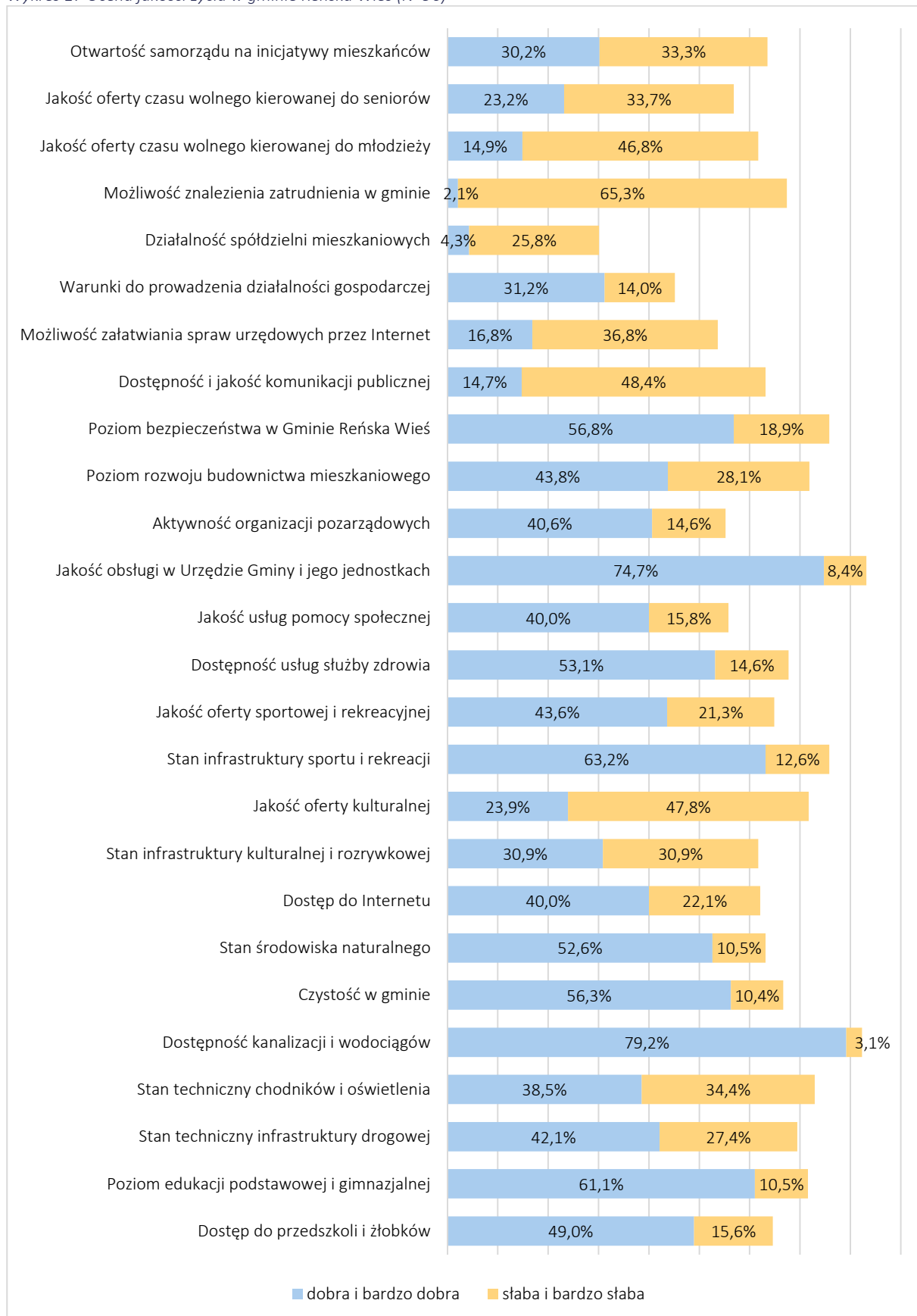
Źródło: opracowanie własne

3.2 Ocena jakości życia mieszkańców gminy Reńska Wieś

W badaniu sondażowym poruszono ważną kwestię dotyczącą oceny poszczególnych aspektów jakości życia w gminie Reńska Wieś. Pierwsze pytanie zawierało listę czynników wpływających na jakość życia w gminie oraz oceny każdego z czynników. Na poniższych trzech wykresach zaprezentowano wszystkie 26 kategorii oceny jakości życia w gminie, według kolejności zadanych pytań oraz odpowiedzi badanych.

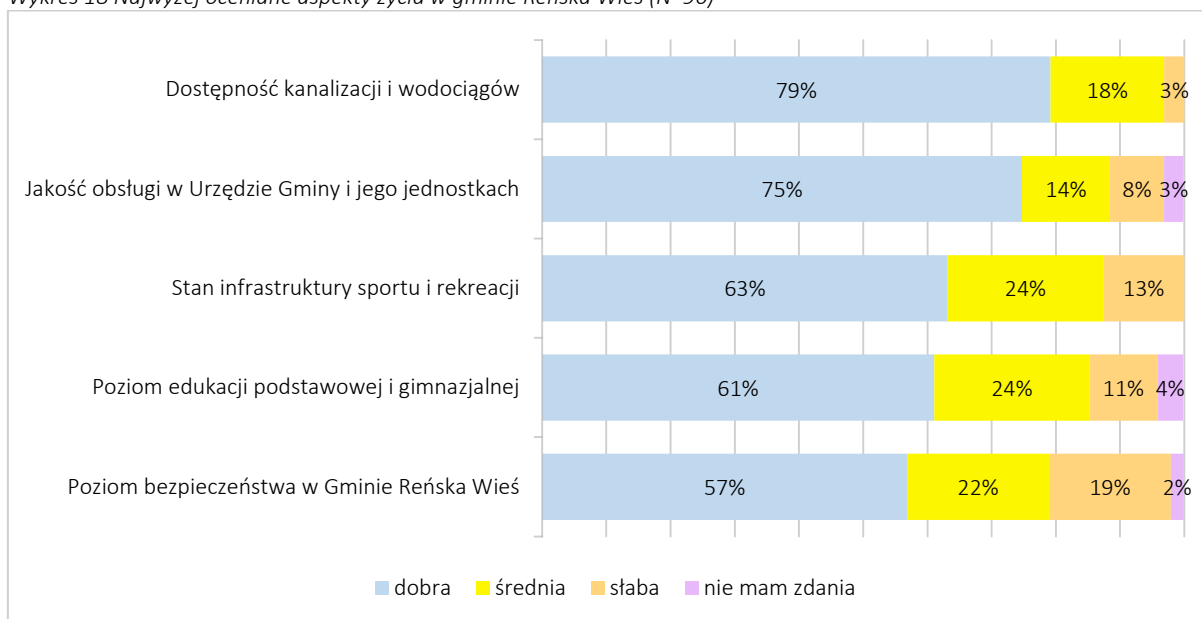
Dla przejrzystej prezentacji wyników, poza poniżej przedstawionym całościowym zestawieniem wyników, zaprezentowano na osobnych wykresach te, które zostały ocenione najlepiej oraz te które w opinii mieszkańców uzyskały najniższe oceny. Z poniższego wykresu wynika, iż respondenci najwyżej ocenili dostępność kanalizacji i wodociągów na terenie gminy Reńska Wieś (79% respondentów oceniło tą kategorię jako dobrą i bardzo dobrą) oraz jakość obsługi w urzędzie gminy i jego jednostkach (75%). Ponad połowa respondentów pozytywnie ocenia również stan infrastruktury sportu i rekreacji, poziom edukacji podstawowej i gimnazjalnej oraz bezpieczeństwo na terenie gminy Reńska Wieś.

Wykres 17 Ocena jakości życia w gminie Reńska Wieś (N=96)

Źródło: opracowanie własne

Wykres 18 Najwyżej oceniane aspekty życia w gminie Reńska Wieś (N=96)

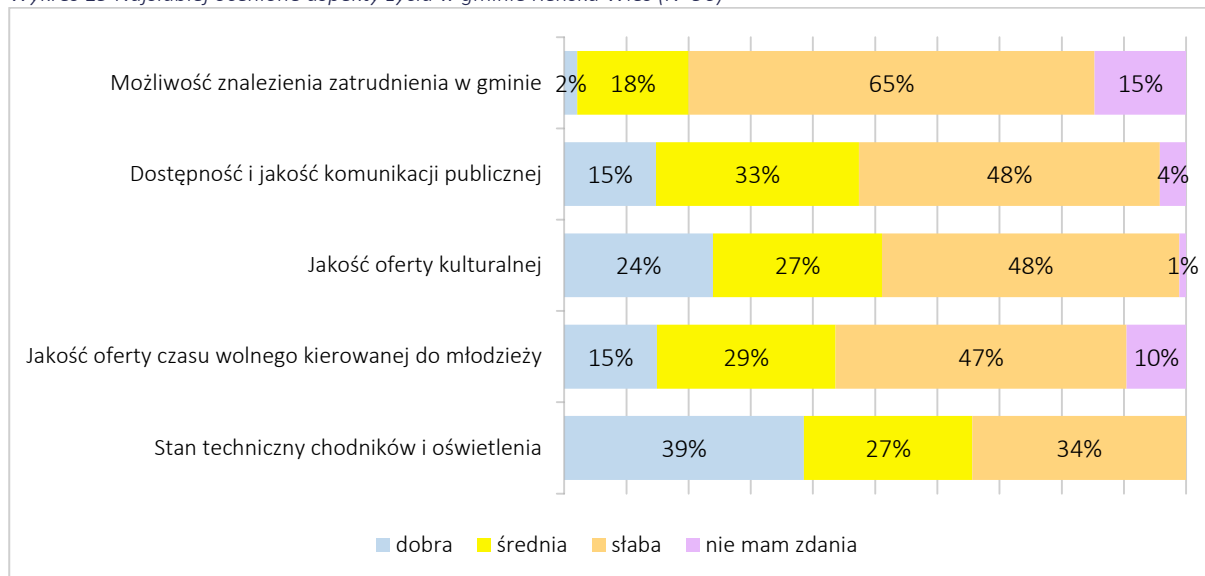
Źródło: opracowanie własne

Na najłabszą ocenę według respondentów zasługuje brak możliwości zatrudnienia na terenie gminy, co stanowi problem szerszy, ponadlokalny – 63,3% respondentów wskazuje ten czynnik jako kluczową barierę. Na szczególną uwagę jednak zasługują kolejne kategorie, które bezpośrednio wynikają z kompetencji i możliwości oraz potencjału endogennego samorządu lokalnego. Taka sama liczba respondentów (48,4%) oceniła komunikację publiczną i ofertę związaną z zagospodarowaniem czasu wolnego skierowaną do młodzieży, jako słabą i bardzo słabą. We wszystkich kategoriach ten wynik stanowi ponad 90% odpowiedzi. Na uwagę zasługuje niska ocena jakości oferty kulturalnej – 47,8% respondentów ocenia ten czynnik negatywnie.

W tym kontekście należałoby podjąć działania związane z analizą oferty zagospodarowania czasu wolnego, oferty kulturalnej zarówno instytucji publicznych jak i organizacji pozarządowych oraz działań przedsiębiorstw prywatnych tak, aby stanowiły one spójną całość, być może zintegrowaną wspólną promocją.

Poniższy wykres prezentuje odpowiedzi związane z najłabszej ocenionymi kategoriami życia społecznego w Gminie Reńska Wieś.

Wykres 19 Najbardziej ocenione aspekty życia w gminie Reńska Wieś (N=96)

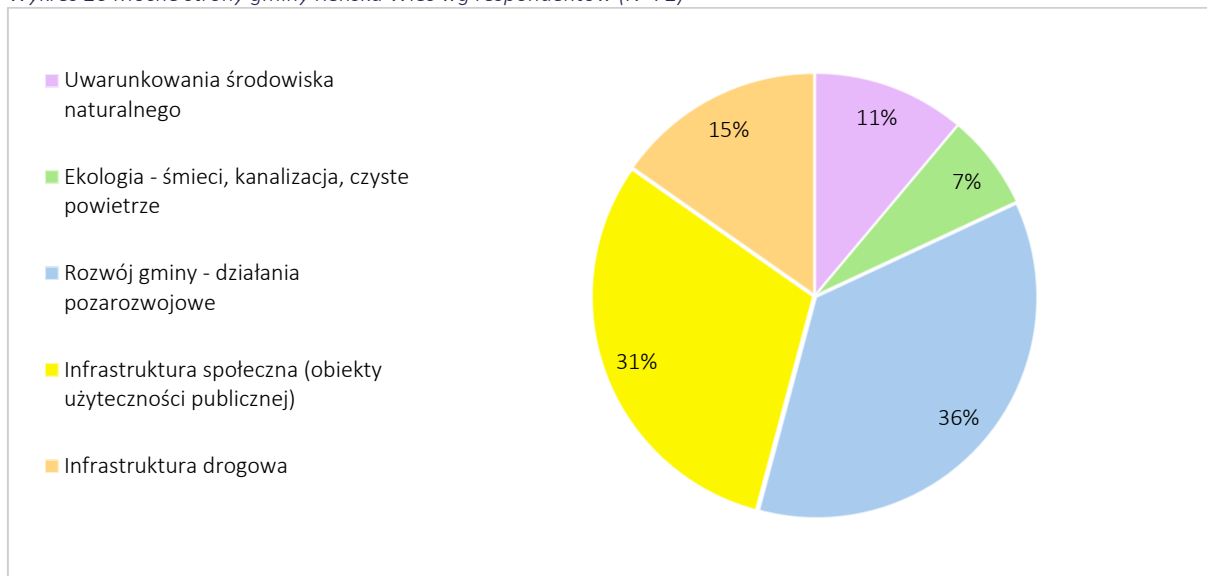
Źródło: opracowanie własne

Kolejną analizowaną kategorią była opinia respondentów na temat mocnych i słabych stron gminy Reńska Wieś. Pytanie miało formę otwartą. Aby skodyfikować odpowiedzi pytania otwartego użyto najczęściej powtarzających się stwierdzeń, jako haseł kluczowych. Wygenerowano następujące kategorie:

- środowisko naturalne/przyroda/otoczenie,
- ekologia/czystość w mieście – śmieci, kanalizacja, infrastruktura wodno-kanalizacyjna,
- rozwój gminy – działania prorozwojowe,
- infrastruktura społeczna (obiekty użyteczności publicznej),
- infrastruktura drogowa.

Według respondentów najbardziej pozytywnym elementem jest „rozwój gminy”, znalazły się tu odpowiedzi respondentów dotyczące nowych rozwiązań, dużej liczby inwestycji przy jednoczesnym braku zadłużenia gminy. Podkreślony został profesjonalizm pracowników Urzędu Gminy Reńska Wieś oraz silne więzi społeczne między mieszkańcami (opinie umieszczone w tej kategorii stanowiły 38% wszystkich odpowiedzi). Drugą kategorię stanowią opinie dotyczące infrastruktury społecznej. Jako pozytywną oceniło ją 31% respondentów, wskazując na nowe obiekty sportowe powstałe na terenie gminy Reńska Wieś. Grupa licząca 15% respondentów swoją uwagę skierowała na infrastrukturę drogową. Podobna liczba respondentów (11%) podkreśliła atrakcyjne usytuowanie gminy w pobliżu miasta Kędzierzyn-Koźle. Opinie oceniające pozytywnie, czystość i ekologię obszaru, ale tą z obszaru infrastruktury: gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami, stanowiły 7% odpowiedzi.

Wykres 20 Mocne strony gminy Reńska Wieś wg respondentów (N=72)

Źródło: opracowanie własne

Na pytanie o słabe strony gminy Reńska Wieś odpowiedziały 75 osoby, czyli 78% badanych. Podobnie jak w poprzednim wypadku podzielono odpowiedzi na zwarte kategorie:

- infrastruktura drogowa i gazowa,
- czynniki gospodarcze,
- zanieczyszczenie środowiska,
- bezrobocie,
- oferta czasu wolnego,
- czynniki lokalne,
- przedszkola, żłobki i domy opieki społecznej.

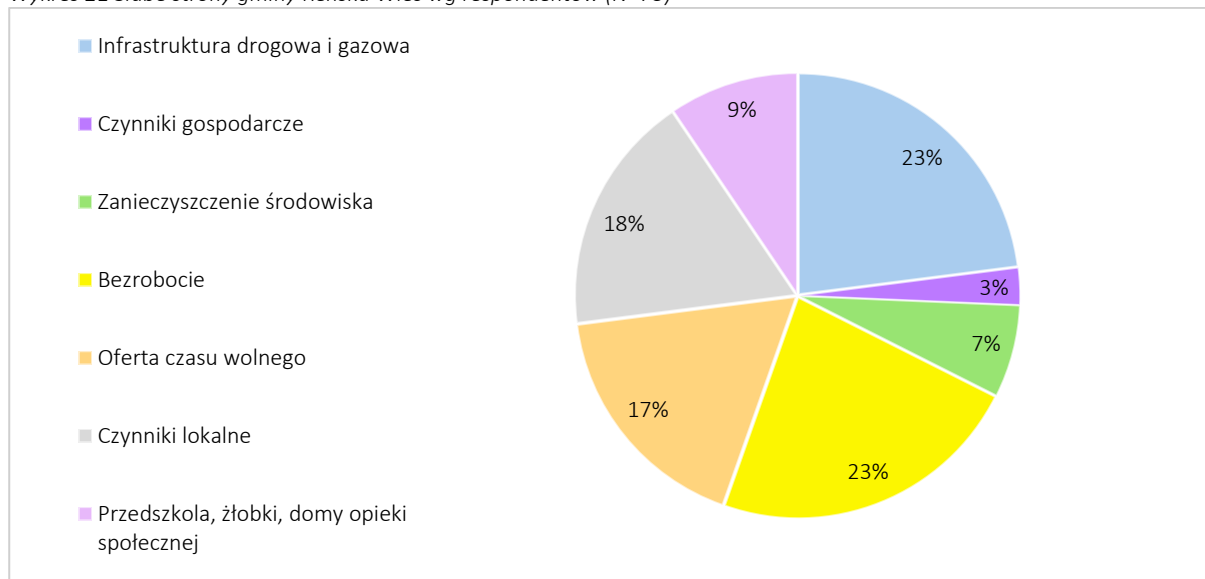
Najbardziej oceniane według respondentów są dwie kategorie – infrastruktura drogowa i gazowa oraz możliwość znalezienia pracy na terenie gminy Reńska Wieś. W sumie wskazało je 46% respondentów. Kolejna kategoria „czynniki lokalne” zwraca uwagę na elementy uzależnione od władz samorządu. „Brak wsparcia dla organizacji pozarządowych, brak zainteresowania sprawami seniorów” – to odpowiedzi respondentów w tej kategorii. Oferta wolnego czasu – słaba oferta zajęć dla młodzieży i seniorów, niewystarczające wykorzystanie infrastruktury społecznej, będącej własnością gminy

– to kolejne negatywne elementy wskazane przez 17% mieszkańców gminy. Niewystarczająca liczba przedszkoli, żłobków, ale i domów opieki dla osób starszych, została wskazana przez 9% respondentów. Braki w infrastrukturze komunalnej (gospodarka odpadami, niedokończona sieć kanalizacyjna),

to kolejna kategoria odpowiedzi umieszczona w zakresie – „zanieczyszczenie środowiska” – 7% respondentów zwróciło uwagę na te aspekty.

Ostatnią kategorią, wyszczególnioną przez badanych, są czynniki gospodarcze (brak programów wspierających przedsiębiorczość a co za tym idzie brak strategicznych inwestorów) – 3% respondentów podkreśliło te elementy. Poniższy wykres prezentuje wyniki w ujęciu graficznym.

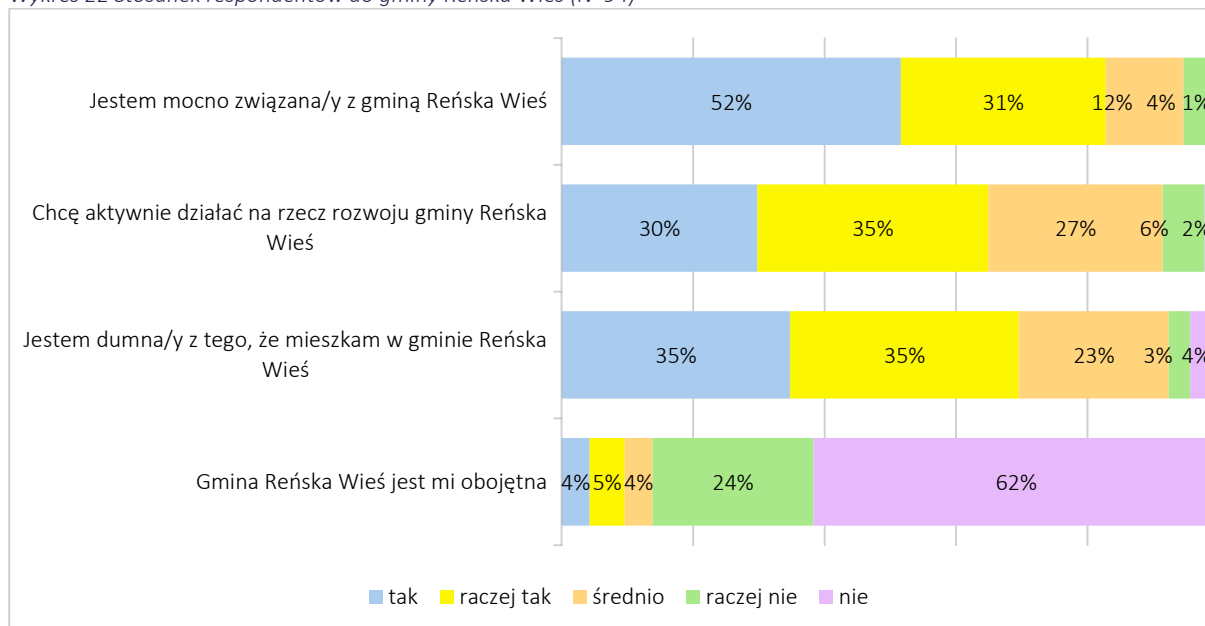
Wykres 21 Słabe strony gminy Reńska Wieś wg respondentów (N=75)

Źródło: opracowanie własne

Kolejne pytanie dotyczyło siły przywiązania do „małej ojczyzny”. 70% mieszkańców wyraża dumę z bycia mieszkańcem gminy Reńska Wieś, a jedynie 4% mieszkańców traktuje to obojętnie. Poniższy wykres przedstawia pełen przekrój odpowiedzi.

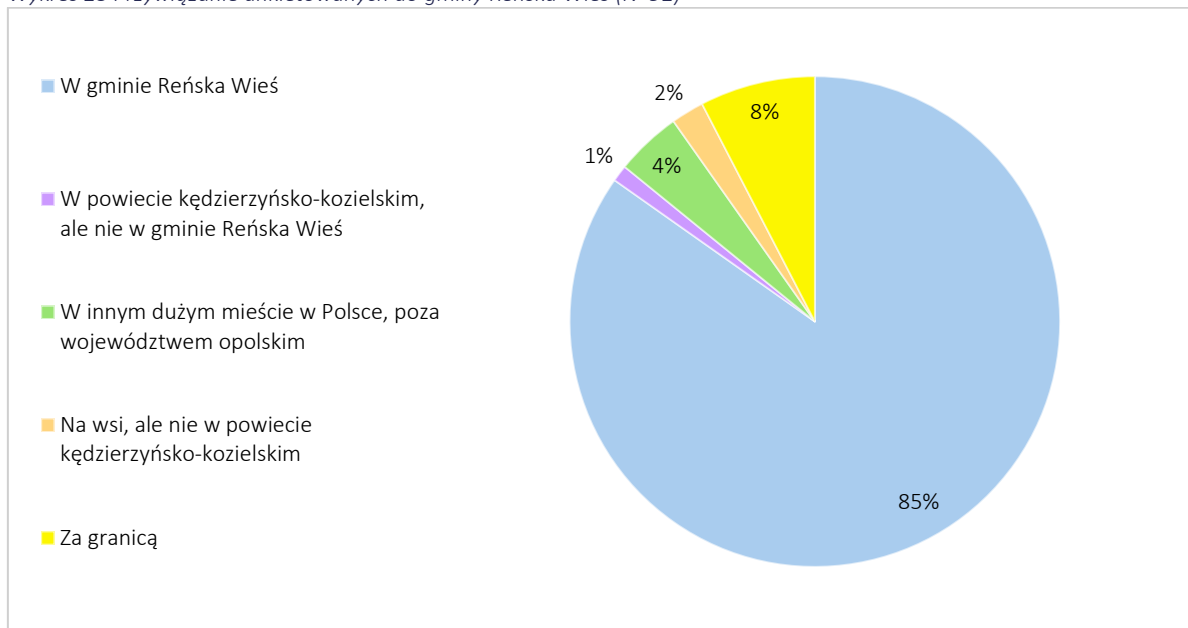
Wykres 22 Stosunek respondentów do gminy Reńska Wieś (N=94)

Źródło: opracowanie własne

Potwierdzeniem powyższych wyników są odpowiedzi udzielone, przez ankietowanych, na kolejne pytanie. Czy w perspektywie pięciu lat respondenci wyrazili wolę dalszego mieszkania w gminie Reńska Wieś? 85% ankietowanych odpowiedziało twierdząco. Poniższy wykres prezentuje pełne wyniki odpowiedzi na powyższe pytanie.

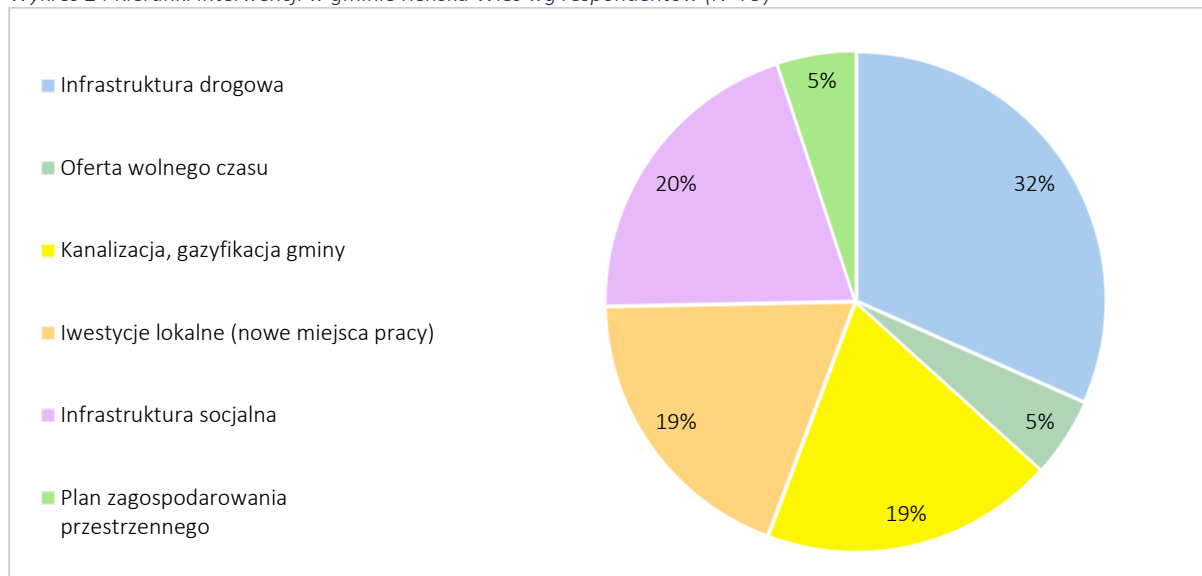
Wykres 23 Przywiązanie ankietowanych do gminy Reńska Wieś (N=92)

Źródło: opracowanie własne

Następnym pytaniem otwartym ankiety było wskazanie przez respondentów najważniejszego, według nich, przedsięwzięcia, projektu, które powinno być realizowane w gminie. Blisko jedna trzecia badanych (32%) jasno określiła, że to właśnie infrastruktura drogowa, w tym drogi rowerowe, powinna być rozwijana i konsekwentnie modernizowana. Mieszkańcy podkreślali konieczność powstania bezkolizyjnego skrzyżowania dróg krajowych 38 i 45 w Reńskiej Wsi. Grupa 16 respondentów (20%) wskazała potrzebę stworzenia Domów Diennej Opieki dla Osób Starszych oraz żłobków. Natomiast potwierdzeniem, wyniku pytania dotyczącego słabych stron gminy Reńska Wieś, jest wskazanie na rozwój projektów z zakresu pozyskania inwestorów, co z kolei prowadziłyby do powstania nowych miejsc pracy. Gospodarka wodno-kanalizacyjna oraz nacisk na gazyfikację gminy to kolejne, ważne dla respondentów zadania, które należy realizować (19%). Kolejne kategorie widoczne są na zamieszczonym poniżej wykresie.

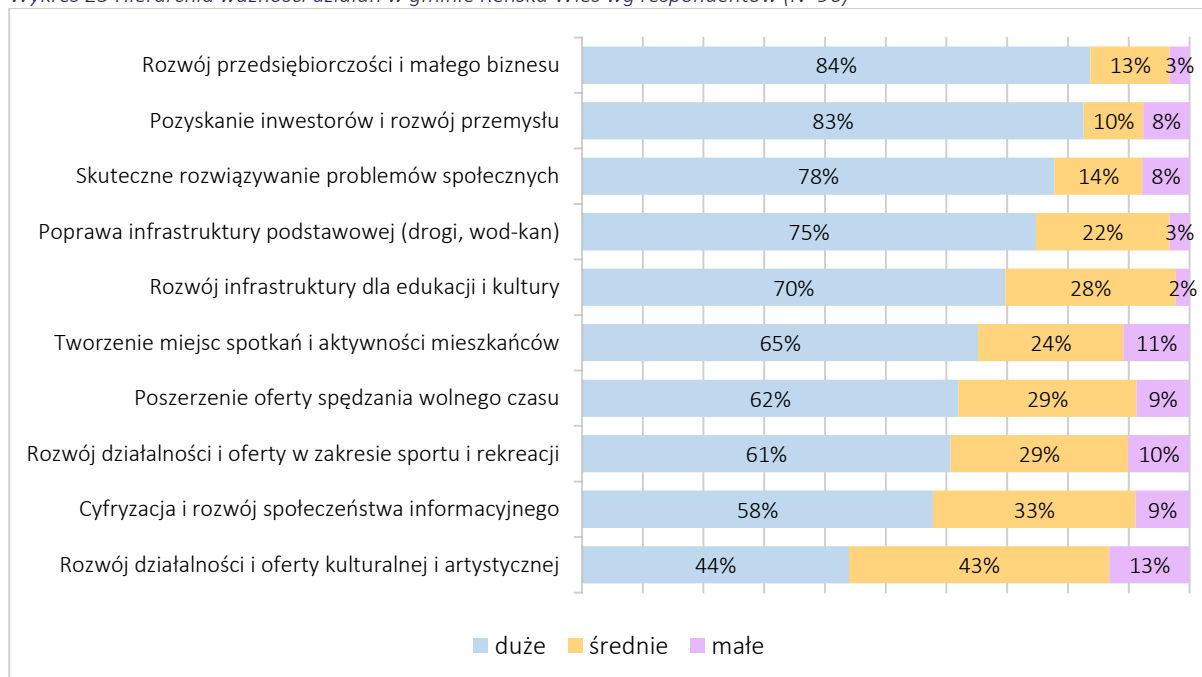
Wykres 24 Kierunki interwencji w gminie Reńska Wieś wg respondentów (N=79)

Źródło: opracowanie własne

Ostatnie pytanie ankiety związane było z oceną przez respondentów wagi działań realizowanych w przestrzeniach gospodarczo-społecznych. I w tym wypadku najwięcej wskazań dotyczy rozwoju gospodarki, poprzez pozyskanie inwestorów, poprawy infrastruktury podstawowej oraz sfery promocji. Poniższy wykres prezentuje wszystkie kategorie.

Wykres 25 Hierarchia ważności działań w gminie Reńska Wieś wg respondentów (N=96)

Źródło: opracowanie własne

Przedstawione wyniki badania sondażowego, ujawniają, że mieszkańcy gminy Reńska Wieś wysoko oceniają jakość obsługi w urzędzie gminy i jego jednostkach, infrastrukturę kanalizacyjną na terenie gminy, jednocześnie podkreślając potrzebę dokończenia tej inwestycji oraz stan infrastruktury sportu i rekreacji. Mocną stroną według badanych jest stały rozwój gminy, liczne inwestycje przy jednoczesnym braku zadłużenia gminy.

Badani nisko ocenili możliwość zatrudnienia na obszarze gminy oraz niewystarczającą według nich propozycję zagospodarowania czasu wolnego. Działania na rzecz poszerzenia oferty sportu i rekreacji, a także rozwój infrastruktury kulturalnej to projekty, które według respondentów zasługują na wysokie miejsce w hierarchii ważności podejmowanych działań władz lokalnych. Czynniki związane z rozwojem gospodarczym, pozyskiwaniem inwestorów i skuteczne rozwiązania w zakresie pomocy społecznej, skierowanej zwłaszcza do osób starszych, to kolejne z zadań rekomendowanych przez badanych. Wysoki współczynnik przywiązania świadczy o tym, iż mieszkańcy identyfikują się z miejscem, gdzie żyją i potwierdzają chęć działania na rzecz rozwoju gminy Reńska Wieś. Spośród pojedynczych wskazań mieszkańców Reńskiej Wsi, podanych w badaniu sondażowym, najczęściej postulowano takie przedsięwzięcia jak: pozyskanie zewnętrznego inwestora, budowa kanalizacji, gazyfikacja gminy, tworzenie żłobków i przedszkoli, budowa ronda w Reńskiej Wsi, pobudzanie przedsiębiorczości, Internet bezprzewodowy, przebudowa boiska w Więszycach, zrealizowanie planu budowy ścieżki rowerowej na miejscu torów PKP, zagospodarowanie poligonu w Pokrzywnicy.

4. Analiza metodą SWOT i kluczowe problemy strategiczne

4.1 Analiza SWOT

Analiza SWOT jest podstawowym narzędziem umożliwiającym diagnozowanie obecnej sytuacji danego podmiotu w kontekście planowania jego dalszego rozwoju. Jako główne zalety tej metody należy wskazać:

- generowanie z otoczenia szans rozwoju oraz zagrożeń hamujących rozwój gminy szczególnie w kontekście efektywnego wykorzystania lokalnego potencjału,
- diagnoza bliższego oraz dalszego otoczenia gminy,
- określenie mocnych punktów oraz wskazania jej słabych stron pod kątem zasobów,
- poznanie otoczenia konkurencyjnego (szczególnie ważne w kontekście samorządów upatrujących swojej szansy rozwojowej w wykorzystaniu zasobów środowiska naturalnego).

Przeprowadzona w ramach procesu planowania strategicznego analiza SWOT opiera się na następujących kluczowych źródłach:

- wyniki prac zespołów eksperckich (tzw. „warsztaty strategiczne”),
- wyniki sondażowych badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy Reńska Wieś,
- syntetycznym ujęciu analizy danych pochodzących ze źródeł wtórnych.

Tabela 41 Analiza SWOT

Analiza SWOT	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Korzystne położenie geograficzne: <ul style="list-style-type: none"> – na głównym szlaku transportowym o znaczeniu międzynarodowym, krajowym i regionalnym (drogi krajowe 38, 40 i 45), bliska odległość do kluczowych ośrodków gospodarczych w skali regionalnej, odpowiednio – Kędzierzyna-Koźła (12 km) i Opola (48 km). – w bliskim sąsiedztwie województwa śląskiego i jego ważnych ośrodków gospodarczych (np. Gliwice 50 km) – Przynależność do Kędzierzyńsko-Kozielskiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego (KKSOF to jeden z subregionalnych obszarów funkcjonalnych w województwie opolskim) dająca możliwość wzmożenia działalności prorozwojowej samorządu w oparciu o ważne ośrodki subregionalne – Kędzierzyn-Koźle czy Strzelce Opolskie – Bardzo wysoka jakość gleb, tworzących 	<ul style="list-style-type: none"> – Mało zróżnicowane środowisko przyrodnicze Reńskiej Wsi – przeważa krajobraz rolniczy z niewielkimi kompleksami leśnymi stanowiącymi strefę ochronną dla doliny Odry oraz pobliskiego przemysłu chemicznego – Dochody własne gminy Reńska Wieś, w przeliczeniu na 1 mieszkańca w roku 2014, mają niższą wartość niż średnia dla gmin wiejskich powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, wynosząca 1 450,7 zł – Niski wskaźnik przedsiębiorczości – wskaźnik pokazujący podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności dla Reńskiej Wsi w 2014 roku wyniósł 732 i jest niższy niż średnia dla powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego (939) oraz województwa opolskiego (1000). Jednakże wskaźnik ten jest najwyższy spośród gmin wiejskich powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego – Intensywna migracja zarobkowa mieszkańców

<p>sprzyjające warunki dla rozwoju rolnictwa i przemysłu przetwórczego</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wysoko rozwinięte (wydajne) rolnictwo oparte o wysoką klasę bonitacyjną gleb, z dominacją uprawy pszenicy, jęczmienia, rzepaku oraz buraków cukrowych – Bardzo dobrze ugruntowana współpraca międzynarodowa z europejskimi gminami, dająca podstawę do dalszej szerokiej współpracy na płaszczyźnie kulturalnej, sportowej i społecznej – Rosnące wpływy budżetowe gminy Reńska Wieś (z 21.063,7 tys. zł w 2010 roku do 27.605 tys. zł w 2014 roku), stabilna sytuacja finansowa gminy – Stabilna, przejrzysta polityka inwestycyjna gminy, uwzględniająca interesy każdej miejscowości – Wysoki odsetek wydatków na inwestycje (43,8% ogółu wydatków budżetowych w 2014 r., 29,6% w 2013). – Zrównoważona polityka przestrzenna gminy uwzględniająca względy środowiskowe oraz te związane z rozwojem gospodarczym – Kompleksy leśne oraz zabytkowe parki urozmaicające krajobrazowo teren gminy – Rolniczy charakter gminy z dużymi gospodarstwami (110 o powierzchni powyżej 15ha) – Stały wzrost liczby podmiotów gospodarczych, (z 396 w 2000 r. do 603 w 2014) kształtowany głównie przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą – Niski poziom rejestrowanego bezrobocia – Systematyczna poprawa jakości infrastruktury drogowej – Dobrze zorganizowany system odbioru odpadów z gospodarstw domowych – Stabilny rozwój budownictwa mieszkaniowego indywidualnego (204 mieszkania w latach 2000-2014) – Dobrze rozwinięta baza oświatowa oferująca usługi publiczne z dziedziny edukacji (szkoły podstawowe i gimnazjalne) – Silna tożsamość lokalna przejawiająca się w bogatych tradycjach, pielęgnowaniu dorobku kultury na poziomie lokalnym – Zasoby przyrodnicze (parki) – możliwości dla rozwoju agroturystyki – Rosnąca liczba organizacji społecznych (pozarządowych), fundusz sołecki pozwalający na wpływ mieszkańców na rozwój swoich społeczności – Bardzo dobrze rozwinięta baza infrastrukturalna dla aktywizacji mieszkańców (świetlice wiejskie w 11 miejscowościach) – Przywiązanie i pielęgnowanie porządku w przestrzeni publicznej (jako oddolna inicjatywa mieszkańców) 	<p>zwłaszcza do Niemiec, Austrii i Holandii</p> <ul style="list-style-type: none"> – Dominacja przedsiębiorstw z branży usługowej na mapie gospodarczej gminy; handel hurtowy i detaliczny oraz naprawa pojazdów stanowią 25% ogółu firm – Systematyczny spadek liczby mieszkańców (w latach 1995-2014 spadła o 1 680, co stanowi 16,9% ludności w 1995 rok), związany z niskim przyrostem naturalnym, przyrostem osób w wieku poprodukcyjnym – Zidentyfikowane braki w systemie infrastruktury liniowej. Korzystający z sieci gazowej: 0%, kanalizacyjnej 47,1% – Słabsze wyniki egzaminów gimnazjalnych (zwłaszcza w części matematycznej) – Położenie na obszarze podregionu opolskiego, nisko klasyfikowanego pod względem atrakcyjności inwestycyjnej dla działalności przemysłowej, w sferze silnych oddziaływań konkurencyjnych podregionu katowickiego i rybnickiego woj. śląskiego, zajmujących odpowiednio 1. i 2. miejsce w Polsce pod względem atrakcyjności przemysłowej – Znaczny areał terenów inwestycyjnych (o różnej strukturze własności i rozmieszczeniu) nieposiadających właściwego uzbrojenia w infrastrukturę liniową (drogi, kanalizacja, oświetlenie). Jednakże Gmina jest właścicielem terenu inwestycyjnego w Pociękarbiu o powierzchni 60 ha (w jednym kawałku) przeznaczony pod inwestycje, w pełni uzbrojony – Niskie wykorzystanie turystyczne rzeki Odry (turystyka wodna- łowiska, sporty motorowodne, kajakarstwo) wynikające z uwarunkowań hydrologicznych (różna głębokość rzeki), zalewowego charakteru oraz konieczności podjęcia wielu kosztownych inwestycji w tym zakresie – Realne bariery mieszkańców w zakresie dostępu do rynku pracy, odczuwalne przeszkody w możliwości podjęcia zatrudnienia (w badaniu ankietowym ocenione negatywnie przez 65,3% respondentów) – Brak samorządowej gazety lokalnej dedykowanej wyłącznie mieszkańcom Reńskiej Wsi – Występujące niezagospodarowane obszary będące własnością gminy – np. poligon w Pokrzywnicy – Brak wystarczającej infrastruktury z przeznaczeniem dla osób starszych – a zwłaszcza domy dziennego pobytu – Niewystarczający poziom organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży podczas ferii zimowych i wakacji – Niewielka liczba zabytków materialnych dziedzictwa kulturowego na terenie gminy i w najbliższym otoczeniu konkurencyjnym
--	--

<ul style="list-style-type: none"> – Zjawisko pomocy sąsiedzkiej, jako forma aktywności mieszkańców na rzecz pomocy potrzebującym (zwłaszcza osobom samotnym) – Obecność unikalnej kultury śląskiej – rdzenia lokalnej tożsamości stanowiącej o silnym przywiązaniu mieszkańców do gminy – Wysoka atrakcyjność osiedleńcza, rozwój budownictwa mieszkaniowego, jako efekt suburbanizacji miasta Kędzierzyn-Koźle – renta położenia – Korzystnie oceniana działalność Ośrodka Pomocy Społecznej Gminy w opinii mieszkańców – Efektywnie funkcjonująca sieć Ochotniczych Straży Pożarnych, które na bazie posiadanej infrastruktury (remizy) pełnią rolę ośrodków integracji i miejsc spotkań w poszczególnych miejscowościach – Wysokie poczucie bezpieczeństwa deklarowane przez mieszkańców gminy – niska liczba rejestrowanych zdarzeń o charakterze kryminalnym – Duży potencjał dla rozwoju gospodarki opartej na rolnictwie – wzrost efektywności sektora produkcji rolnej. Możliwość rozwijania działalności w oparciu o produkcję i przetwórstwo tzw. zdrowej żywności – Wysoka jakość obsługi świadczonej przez Urząd Gminy oraz jego jednostki (74,7% respondentów oceniła ją jako dobrą lub bardzo dobrą) – Wysokie przywiązanie mieszkańców do miejsca zamieszkania – Wystarczająca liczba obiektów zakwaterowania zbiorowego oraz obiektów agroturystycznych, dostosowana na natężenia ruchu turystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> – Zła jakość infrastruktury drogowej, wysokie potrzeby inwestycyjne w tym zakresie – Słabe przygotowanie i uzbrojenie już istniejących stref aktywności gospodarczej, niska atrakcyjność oferty inwestycyjnej – Utrudniony dostęp do służby zdrowia oraz usług publicznych wyższego rzędu (najbliższym ośrodkiem dysponującym adekwatnym zapleczem instytucjonalnym w tym zakresie jest miasto Kędzierzyn-Koźle) – Niewykorzystany zasoby środowiskowe i potencjał do rozwoju turystyki (zwłaszcza wzdłuż rzeki Odry) – Deficyty w zakresie funkcjonowania infrastruktury turystycznej i okołoturystyczne, brak zintegrowanego systemu ścieżek i tras rowerowych – Niedostateczny poziom rozpoznawalności gminy, brak spójnego i skoordynowanego systemu promocji, brak gminnego punktu Informacji Turystycznej – Niski stopień wykorzystania OZE oraz nowoczesnych technologii opierających się o ekologiczne i energooszczędne rozwiązania – Niska lesistość gminy – Niska liczba podmiotów zajmujących się wsparciem biznesu oraz rozwijaniem ekonomii społecznej – Deficyty w zakresie uchwalania Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego – Zły stan obiektów zabytkowych, stanowiących o tożsamości kulturowej obszaru – Niedostateczne uzbrojenie w infrastrukturę (techniczną i turystyczną) największego terenu rekreacyjnego gminy – Akwenu Dębowa
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Duże znaczenie dla kreowania potencjału gospodarczego gminy Reńska Wieś ma sąsiedztwo Kędzierzyna-Koźla oraz innych ośrodków miejskich: Opole, Gliwice, Krapkowice – Bliskość Kędzierzyna-Koźla – ośrodka świadczenia wysokiej jakości usług publicznych – Realizowany Program Specjalnej Strefy Demograficznej w województwie opolskim do 2020 roku "Opolskie dla Rodziny", który został przyjęty uchwałą Zarządu Województwa Opolskiego nr 5503/2014 z dnia 16 września 2014 roku – Przejęte przez gminę dwa obiekty dworcowe z przeznaczeniem na obiekty użyteczności publicznej – Możliwość wykorzystania funduszy pochodzących z perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020 ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (tzw. działania „miękkie” 	<ul style="list-style-type: none"> – Występujące zagrożenie powodziowe, powodujące konieczności wzmocnienia infrastruktury przeciwpowodziowej oraz doposażenia jednostek straży pożarnej – Negatywny wpływ czynników niezależnych od samorządu lokalnego na rozwój gospodarczy obszaru, takich jak inwestycje drogowe leżące w kompetencjach władz centralnych – Niestabilność struktury przepisów prawnych i administracyjnych – Wzrastające liczba zadań delegowanych gminie przy jednoczesnym utrzymaniu dotacji i subwencji na stałym, niewaloryzowanym poziomie – Ograniczenie możliwości finansowania inwestycji ze środków budżetu gminnego – Konieczność wygospodarowania własnych, gminnych środków na pokrycie częściowych kosztów finansowania wysokonakładowych

<ul style="list-style-type: none"> – poprawa jakości funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego, działania szkoleniowe i doradcze) oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (m.in. rozbudowa i modernizacja istniejącej infrastruktury) – Potencjał w zakresie tworzenia zróżnicowanych produktów turystycznych i kulturowych – możliwość tworzenia produktów o charakterze liniowym – Współpraca międzygminna w ramach KKSOF w celu podniesienia i wypromowania posiadanych potencjałów z wykorzystaniem narzędzi wspierających tworzenie i rozwój nowych podmiotów gospodarczych (perspektywa finansowa UE) – Wzrost popytu na żywność ekologiczną, tradycyjną, o wysokiej jakości i regionalnych smakach – szansa dla dynamicznego rozwoju nowego segmentu gospodarki – Możliwości rozwojowe branży turystycznej, która w perspektywie długoterminowej może stać się istotnym elementem regionalnej gospodarki – Wzrost zainteresowania turystów obszarem o cennych walorach przyrodniczo-krajobrazowych i licznych zabytkach – Realizacja planowanych inwestycji z zakresu infrastruktury turystycznej (turystyka wodna na rzece Odrze) – Integrowanie obecnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (szlaki piesze, rowerowe, konne, łowiska wędkarskie) i podejmowanie działań w kierunku jej rozbudowy jako czynniki sprzyjające rozwojowi agroturystyki – Wykorzystywanie istniejącej i projektowanej infrastruktury turystycznej również poprzez tworzenie stref wypoczynku i sportu dedykowanego mieszkańcom (głównie młodzieży) 	<p>projektów</p> <ul style="list-style-type: none"> – Brak lokalnego instrumentu wspierania działań proekologicznych (nowelizacja ustawy Prawo ochrony środowiska zwalnia z obowiązku utrzymywania takiej instytucji) – Ograniczenia gospodarcze będące wynikiem braku swobodnego przemieszczania się osób, towarów i usług na zewnętrznej granicy UE (niestabilność sytuacji geopolitycznej) – Degradacja istniejącej sieci drogowej w wyniku presji przekraczającej jej możliwości techniczne – Traktowanie zasobów turystycznych jako czynnika hamującego rozwój gospodarczy – Rozwój czynników wpływających na pogarszanie się jakości powietrza (zakłady produkcyjne emitujące zanieczyszczenia z procesów technologicznych, energetycznego spalania paliw stałych gazowych i spalania paliw w środkach transportu oraz gospodarstwa domowe ogrzewane indywidualnie) – Mała świadomość społeczna w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego (gospodarka odpadami, czynniki szkodliwe, efektywność energetyczna)
---	--

Źródło: opracowanie własne

4.2 Kluczowe problemy strategiczne

Powyzsza analiza SWOT, a także diagnoza społeczno-gospodarcza przeprowadzona metodą *desk research*, oraz badanie sondażowe mieszkańców pozwoliły na zidentyfikowanie kluczowych problemów strategicznych (KPS) w odniesieniu do obecnej sytuacji w gminie Reńska Wieś. Wyodrębnienie zjawisk negatywnych na bazie analizy sytuacji zastanej umożliwi budowanie potencjalnych scenariuszy zmian w formie przedsięwzięć i projektów, które zostaną wyspecyfikowane w części postulatywnej opracowania. Określenie kluczowych problemów strategicznych ułatwia w dalszej kolejności definiowanie celów rozwojowych, które zostaną wyznaczone nie tylko w sensie pozytywnym (co chcemy osiągnąć), ale też w kontekście barier

(wymiar negatywny). Podobnie jak w przypadku analizy SWOT kolejność wskazań nie ma znaczenia, wszystkie KPS mają tę samą rangę.

1. Gmina Reńska Wieś, jak całe województwo opolskie zмага się z problemami demograficznymi. Stagnacja w liczbie mieszkańców, starzenie się społeczeństwa stanowią najpoważniejszy problem rozwojowy gminy. Z jednej strony pociągają za sobą spadek przychodów podatkowych, z drugiej wzmagają presję na rozbudowę świadczeń publicznych na rzecz osób starszych. Sytuacja demograficzna przekłada się na stały spadek liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. Mimo atrakcyjności osiedleńczej gminy, zwłaszcza dla mieszkańców Kędzierzyna-Koźła, gmina nie rozwija się demograficznie. Stanowi to najpoważniejsze wyzwanie dla władz samorządowych i regionalnych. Dodatkowo problem migracyjny jest potęgowany przez migracje zarobkową wielu mieszkańców – zwłaszcza do Niemiec i Holandii.
2. Atrakcyjność inwestycyjna gminy Reńska Wieś utrzymuje się na średnim poziomie. Dostrzega się zjawisko monokultury gospodarczej, w której wiodącą rolę pełni sektor rolnictwa. Biorąc pod uwagę perspektywy rozwojowe i zidentyfikowane potencjały należy podkreślić niski stopień dywersyfikacji lokalnej gospodarki (mimo obecności firm z branży przemysłowej oraz tych definiowanych, jako innowacyjne). Lokalna gospodarka wymaga również działań na rzecz wzmocnienia dostępu do stref aktywności gospodarczej, promocji gospodarczej oraz wspierania instytucji o charakterze okołobiznesowym. Ważnym instrumentem kreowania przedsiębiorczości na szczeblu lokalnym jest polityka podatkowa (np. od środków transportu). Problemem jest niedostateczna dbałość i wykorzystanie możliwości rozwoju przedsiębiorczości. Bardzo dobre skomunikowanie, umiejętności mieszkańców, śląskie tradycje w zakresie zdobywania praktycznych umiejętności zawodowych nie przekładają się wzrost wskaźnika przedsiębiorczości.
3. Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura społeczna (w tym okołoturystyczna). Deficyty w zakresie stworzenia przyjaznych warunków dla mieszkańców skutkują z jednej strony niewykorzystaniem unikalnych walorów osiedleńczych (i krajobrazowych), a z drugiej natomiast wpływają na spadającą jakość życia w gminie Reńska Wieś (brak stref rekreacji i spędzania czasu wolnego, które mogą opierać się na infrastrukturze dedykowanej turystom).
4. Niedostateczny poziom aktywności obywatelskiej oraz niedostateczne wykorzystanie lokalnego dziedzictwa kulturowego (materialnego i niematerialnego). Mieszkańcy gminy Reńska Wieś deklarują wysokie przywiązanie do miejsca zamieszkania oraz silne więzi łączące ich z gminą. Pomimo identyfikowania tych czynników dostrzega się konieczność instytucjonalnego wsparcia dla lokalnego społeczeństwa obywatelskiego, jak również dla

rewitalizacji zabytkowych obiektów dziedzictwa kultury materialnej, które są nośnikiem unikalnej kultury stale obecnej i żywej w gminie Reńska Wieś.

5. Dysproporcje w dostępie do infrastruktury sieciowej to czynnik często wskazywany jako negatywne zjawisko o charakterze kluczowym. Sieci kanalizacyjna i gazowa wymagają konsekwentnego rozwoju oraz modernizacji – koresponduje to z koniecznością szczególnej dbałości o środowisko naturalne oraz pożądanym wzmocnieniem lokalnej branży turystycznej – identyfikowanej jako szansa/potencjał rozwojowy.
6. Problemem o znaczeniu strategicznym jest również sektor usług publicznych. Warunkiem dla stałego podnoszenia jakości i dostępności usług publicznych jest odpowiednia infrastruktura oraz środki finansowe przeznaczane na ten cel. Wyzwaniem stojącym przed lokalnym samorządem jest konsekwentna poprawa jakości usług dedykowanych mieszkańcom. Należy zwrócić uwagę na kluczową, w opiniach mieszkańców, rolę edukacji, transportu publicznego, kultury i pomocy społecznej. W związku ze starzeniem się społeczeństwa brakuje systemowego rozwiązania problemów i potrzeb osób starszych. Oferta dla seniora w zakresie spędzania czasu wolnego cechuje się znacznymi deficytami należy również podkreślić brak Domu Pomocy Społecznej.

5. Gmina Reńska Wieś 2025 – wizja rozwoju i cele strategiczne

5.1 Reńska Wieś 2025 – wizja rozwoju

Wizja rozwoju Reńskiej Wsi ogniskuje się wokół zbioru głównych założeń planistycznych definiowanych w odniesieniu do pozytywnych zmian w gminie, które nastąpią w wyniku implementacji strategicznych celów operacyjnych oraz zadań wskazanych w Strategii. Przedmiotowy rozdział jest po pierwsze – syntezą potrzeb i oczekiwań mieszkańców gminy – artykułowanych podczas badań sondażowych oraz spotkań warsztatowych. Po drugie, zapisy w obrębie wizji to wyraz aspiracji i możliwości działania struktur samorządowych, organizacji społecznych oraz inwestorów i przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w gminie. Wizja rozwoju w gminie Reńska Wieś odnosi się do pożądaných zmian w perspektywie roku 2025. Wizja koncentruje się wokół kwestii rozwoju gospodarczego, podniesienia atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej, rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej i sieciowej, a także profesjonalizacji systemu świadczenia usług publicznych oraz integracji społecznej.

Wizja rozwoju gminy Reńska Wieś w perspektywie roku 2025 została zdefiniowana następująco:

W 2025 roku gmina Reńska Wieś będzie zapewniać mieszkańcom wysoki standard życia w optymalnych warunkach, gdzie warto mieszkać, pracować, uczyć się, rozwijać biznes i wypoczywać. Stabilny i trwały wzrost gospodarczy, będzie realizowany przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju i poszanowaniu lokalnej tradycji oraz spuścizny historii i dziedzictwa kulturowego. Mieszkańcy i ich organizacje będą się aktywnie angażować w działania na rzecz lokalnej wspólnoty, a lokalny samorząd będzie wykorzystywał szanse rozwojowe związane z suburbanizacją Kędzierzyna-Koźła i budowanym potencjałem jego obszaru funkcjonalnego.

Rozwinięciem wizji rozwoju są domeny planowania strategicznego, które są ściśle powiązane z celami strategicznymi i planami operacyjnymi przewidzianymi do realizacji. Wizja w syntetyczny sposób wskazuje kluczowe determinanty warunkujące rozwój gminy w perspektywie roku 2025. Dodatkowo wyartykułowana wizja to pożądaný stan gminy – docelowy w perspektywie przyjętego horyzontu czasowego przedmiotowego opracowania.

5.2 Domeny planowania strategicznego – cele strategiczne

Sformułowanie celów strategicznych to kluczowy krok z punktu widzenia procesu programowania rozwoju. Aby Strategia mogła stanowić narzędzie dla skutecznego zarządzania rozwojem, musi wskazywać kierunki działania, które bezpośrednio odnoszą się do konkretnych obszarów tematycznych (tzw. domen planowania strategicznego), które zostały uznane za rzeczywiście istotne z punktu

widzenia samorządu rozumianego jako wspólnota mieszkańców. Podstawowym działaniem w ramach definiowania koncepcji rozwojowej Reńskiej Wsi jest wypracowanie konsensusu w zakresie głównych kierunków, obszarów interwencji – zaprezentowano je na poniższym diagramie.

Rysunek 6 Domeny planowania strategicznego

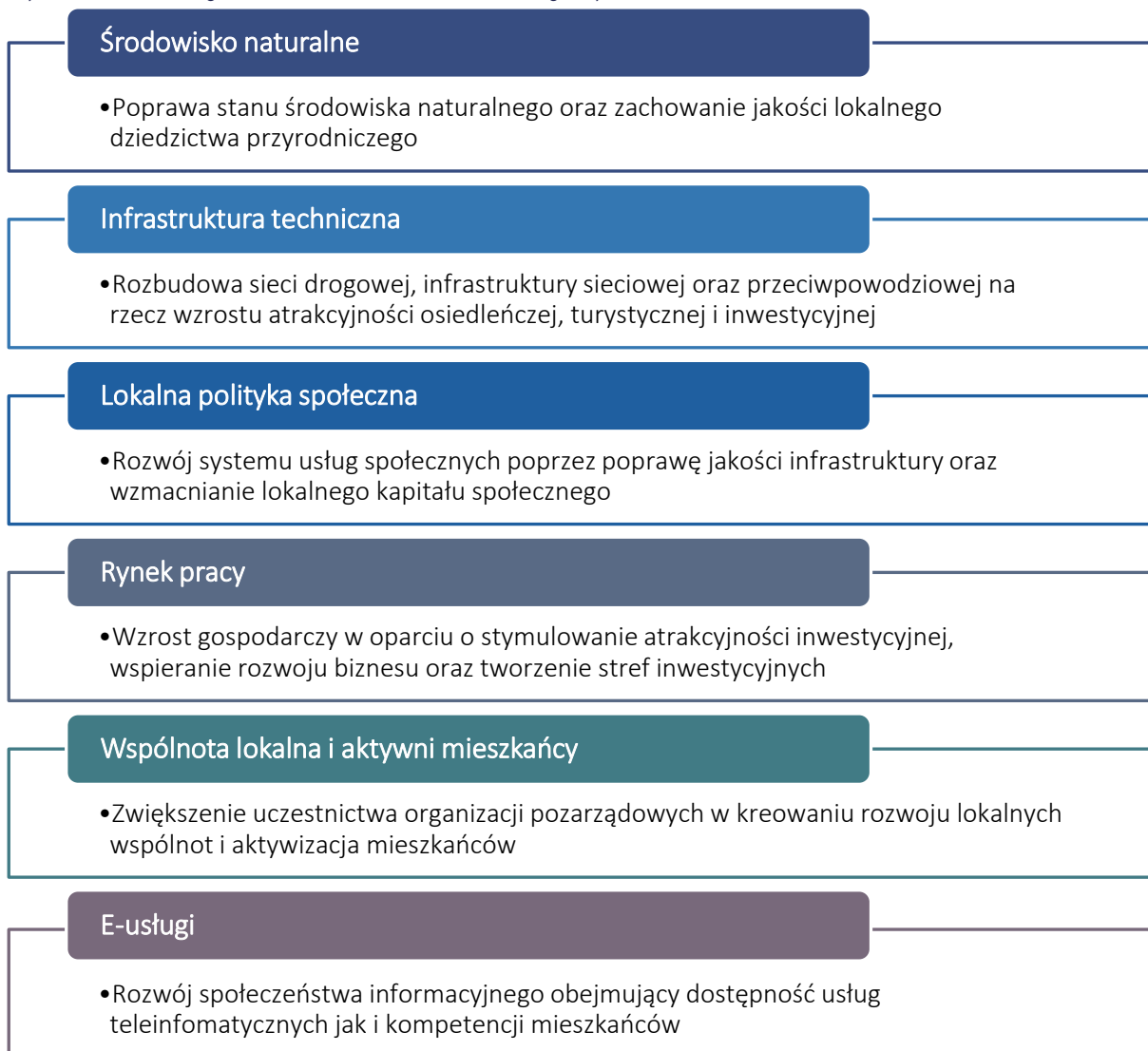

Źródło: opracowanie własne

Zawartość celów strategicznych jest wynikiem prac warsztatowych, diagnozy strategicznej oraz analizy oczekiwań wyrażanych przez mieszkańców gminy podczas prowadzonych badań ankietowych i spotkań konsultacyjnych. Wyznaczone w ten sposób kierunki rozwoju są następnie konkretyzowane poprzez cele operacyjne obejmujące wyodrębnione projekty i programy, które zostaną zrealizowane w gminie Reńska Wieś do roku 2025. Cele strategiczne uwzględniają specyfikę uwarunkowań rozwojowych gminy, korespondują z możliwościami inwestycyjnymi gminy w zakresie interwencji publicznej, mającej na celu urzeczywistnienie sformułowanej uprzednio wizji. W ramach prac nad dokumentem zostały wyznaczone cele strategiczne dedykowane domenom planowania strategicznego. Określenie zawartości treściowej, poszczególnych domen, oparte jest również na wnioskach z analizy potrzeb i problemów rozwojowych zidentyfikowanych w ramach diagnozy strategicznej.

Poniższy wykres prezentuje cele strategiczne w odniesieniu do każdej z sześciu domen strategicznych.

Wykres 26 Cele strategiczne w odniesieniu do domen strategicznych

Źródło: opracowanie własne

Zaprezentowane cele strategiczne precyzyjnie identyfikują pożądane kierunki działań, na których koncentrować będzie się interwencja samorządowa w gminie Reńska Wieś w latach 2016-2025. W ramach 6 celów strategicznych opisano rzeczywisty wymiar realizacji wizji gminy Reńska Wieś.

Domena – środowisko naturalne

Cel strategiczny 1. Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz zachowanie jakości lokalnego dziedzictwa przyrodniczego.

Środowisko naturalne, ochrona bioróżnorodności to ważne zagadnienia rozwojowe gminy. Pierwszym elementem jest dominująca rola rolnictwa w lokalnej gospodarce. W tym kontekście warto podkreślić m.in. konieczność zachowania wysokiej jakości gleb na terenie gminy. Drugi element warunkujący istotność celu rozwojowego jest konieczność wzmacniania atrakcyjności osiedleńczej, korzystania z renty położenia względem Kędzierzyna-Koźła. Czyste powietrze, ekologiczność gminy, sprawny system gospodarki odpadami to sekwencja działań ukierunkowana na tworzenie przyjaznej przestrzeni dla wszystkich mieszkańców gminy. Istotną przesłanką jest również fakt, że jakość życia mieszkańców

zależy w znaczącym stopniu od jakości otoczenia ekologicznego (pod uwagę brać trzeba stan zdrowia mieszkańców – warunkowany między innymi jakością wody, gleby, powietrza). Jednocześnie swoistym kołem zamachowym gminy jest rolnictwo, opierające się na zasobach naturalnych. Jednocześnie rozpatrując działania związane z ochroną środowiska warto wspomnieć, iż pomimo relatywnie niskiej atrakcyjności turystycznej gminy, przepływająca przez gminę rzeka Odra jest szlakiem kajakowym i wpływa korzystnie na potencjał rekreacyjno-wypoczynkowy. Na szczególną uwagę zasługuje teren akwenu Dębowa. Powierzchnia akwenu wynosi 65 ha. Liczne plaże i czysta woda przyciągają amatorów kąpieli i wypoczynku nad wodą.

Domena – infrastruktura techniczna

Cel strategiczny 2. Rozbudowa sieci drogowej, infrastruktury sieciowej oraz przeciwpowodziowej na rzecz wzrostu atrakcyjności osiedleńczej, turystycznej i inwestycyjnej.

Istotną barierą rozwojową w kontekście poprawy jakości życia mieszkańców i warunków prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy Reńska Wieś jest niezadowalający stan dróg. W odniesieniu do dróg powiatowych i wojewódzkich konieczna jest ścisła współpraca gminy z organami zarządzającymi oraz systematyczne lobbowanie na rzecz podejmowania inwestycji na terenie gminy. Drugim problemem ograniczającym głównie atrakcyjność osiedleńczą gminy są deficyty w zakresie dostępu do sieci wodno-kanalizacyjnej, dotyczą one tylko części sołectw, niemniej stanowią one istotne wyzwania inwestycyjne. Przedmiotowy cel rozpatruje kwestie związane z szeroko rozumianą infrastrukturą warunkującą jakość życia w gminie. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na zagrożenia hydrologiczne głównie związane z rzeką Odrą – możliwościami podtopień i powodzi. Interwencja zdefiniowana w obrębie omawianego celu strategicznego to duże wyzwanie inwestycyjne wymagające kooperacji z innymi jednostkami samorządu terytorialnego (głównie tymi skupionymi w ramach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Obszaru Funkcjonalnego) i instytucjami takimi jak Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach i Wrocławiu.

Domena – lokalna polityka społeczna

Cel strategiczny 3. Rozwój systemu usług społecznych poprzez poprawę jakości infrastruktury oraz wzmocnienie lokalnego kapitału społecznego. Skuteczność polityki społecznej zależy w przeważającej mierze od dwóch czynników: zaplecza infrastrukturalnego dla realizacji zadań publicznych w tym zakresie oraz jakości poszczególnych działań/programów/projektów, które adresowane są bezpośrednio do mieszkańców gminy Reńska Wieś. Lokalna polityka społeczna, która jest w istocie przedmiotem interwencji w ramach omawianego celu strategicznego to działania ukierunkowane na edukację, kulturę oraz kompleksową rewitalizację rozumianą jako proces ukierunkowany na mieszkańca zamieszkującego dany obszar cechujący się występowaniem zjawisk i procesów o charakterze dysfunkcyjnym. W świetle przepisów prawa oraz wytycznych krajowych dotyczących rewitalizacji działania remontowe i rewaloryzacyjne pełnią funkcję służebną w stosunku do kwestii

społecznych. Ideą przewodnią w ramach niniejszego celu jest jakość życia osób już zamieszkujących gminę oraz potencjalnych mieszkańców. Starzenie się społeczności zamieszkującej gminę oraz niewykorzystany potencjał osiedleńczy zmuszają samorząd gminy do zbudowania kompleksowej oferty usług publicznych o wysokim standardzie, które umożliwią skuteczne przeciwstawienie się migracją zarobkowym i depopulacji obszaru. Szczególnie ważnym wyzwaniem dla gminy stanowi konieczność przeciwstawienia się tzw. drenażowi społecznemu i migracji o charakterze ekonomicznym (często o charakterze okresowym wpływającym na erozję rodziny oraz więzi społecznych), szczególnie osób młodych do większych ośrodków miejskich oraz do Niemiec.

Domena – rynek pracy

Cel strategiczny 4. Wzrost gospodarczy w oparciu o stymulowanie atrakcyjności inwestycyjnej, wspieranie rozwoju biznesu oraz tworzenie stref inwestycyjnych.

Problemy związane ze znalezieniem pracy są wskazywane jako najistotniejsze z punktu widzenia mieszkańców gminy. Nie jest to zjawisko wprost widoczne w statystykach dotyczących rejestrowanego bezrobocia, niemniej na podstawie spotkań warsztatowych należy podkreślić, że głos na temat jakości istniejących miejsc pracy (ich relatywnie niska jakość) jest bardzo ważny dla społeczności lokalnej. Pomimo, że zagadnienia wprost dotyczące gospodarki nie są bezpośrednimi kompetencjami gminy, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom wspólnoty lokalnej, należy przedsięwziąć kroki ukierunkowane na ożywienie rynku pracy. Możliwości samorządu lokalnego w zakresie tworzenia miejsc pracy są ograniczone, jednak tworzenie klimatu proinwestycyjnego, profesjonalna obsługa inwestora oraz przygotowanie infrastruktury terenów inwestycyjnych (uzbrojenie) to działania, które mogą być efektywnie realizowane, wzmacniając tym samym atrakcyjność inwestycyjną gminy Reńska Wieś. Niezwykle ważne jest równoczesne podejmowanie kompleksowych działań w obszarze promocji gminnej oferty inwestycyjnej. Chodzi tu zarówno o uczestnictwo w wydarzeniach targowych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, ale także o aktywny marketing bezpośredni – podejmowanie działań adresowanych do konkretnych potencjalnych inwestorów.

Domena – wspólnota lokalna i aktywni mieszkańcy

Cel strategiczny 5. Zwiększenie uczestnictwa organizacji pozarządowych w kreowaniu rozwoju lokalnych wspólnot i aktywizacja mieszkańców.

Zaangażowanie mieszkańców w lokalne życie publiczne powinno dotyczyć nie tylko udziału w podejmowaniu decyzji, ale także wykonywaniu tych decyzji, a więc udziału w realizacji zadań publicznych. Istotne jest aby systematycznie poszerzać zakres i wartość zadań, których realizację gmina powierza organizacjom społecznym. Polityka państwa premiuje realizację projektów w formule partnerstwa z organizacjami pozarządowymi. Ten w zasadzie nowy model zarządzania gminą wymaga stymulowania aktywności mieszkańców oraz profesjonalizacji działania organizacji. W tym zakresie rekomenduje zwiększanie zakresu konsultacji podejmowanych działań z organizacjami, w tym

w szczególności wykorzystanie ich potencjału eksperckiego w takim zakresie, które nie będzie wpływać negatywnie na skuteczność realizowanych procesów decyzyjnych. Wspólnota zamieszkujących gminę jest w dużej mierze ufundowana na śląskiej tradycji, wielokulturowości oraz poszanowaniu więzi rodzinnych i sąsiedzkich. Efektem silnego zakorzenienia są korzystne zjawiska takie jak samopomoc czy też dbałość o przestrzeń publiczną. Opisane procesy to asumpt do zbudowania aktywnej wspólnoty lokalnej żywo zainteresowanej sprawami publicznymi i społecznymi.

Domena – E - usługi

Cel strategiczny 6. Rozwój społeczeństwa informacyjnego obejmujący dostępność usług teleinformatycznych jak i kompetencji mieszkańców. Rosnące tempo cyfryzacji i informatyzacji w skali globalnej sprawia, że dostępność infrastruktury szerokopasmowej i poziom kompetencji cyfrowych determinują możliwości rozwojowe wszystkich aktorów lokalnego życia społeczno-gospodarczego (biznes, administracja, edukacja, itd.). Możliwości stwarzane przez rozwój technologii informacyjnych i komunikacyjnych mogą być także z powodzeniem wykorzystywane w odniesieniu do działań w zakresie ochrony środowiska naturalnego, bezpieczeństwa czy kultury. Nacisk na rozwój technologii i kompetencji cyfrowych wprost wynika również z założeń strategicznych przyjętych na poziomie Unii Europejskiej, oraz szczeblu krajowym i regionalnym. Reńska Wieś powinna rzeczywiście się włączyć w proces profesjonalizacji świadczonych e-usług realizując zarazem politykę na rzecz zbliżenia mieszkańca z władzą publiczną.

6. Strategiczne kierunki działania – poziom operacyjny

Przyjęta w niniejszej Strategii formuła interwencji została ukierunkowana na wykorzystanie potencjałów i zasobów gminy Reńska Wieś. Struktura interwencji postawiona na 6 celach strategicznych oraz wyznaczonych w ich ramach celach operacyjnych i konkretnych działaniach (projekty) zakłada spójny i wszechstronny rozwój społeczno-gospodarczy, uwzględniający potencjały gminy, oparty na wskazaniu do realizacji konkretnych projektów. Poziom operacyjny koncepcji strategicznej dla gminy Reńska Wieś został zbudowany w oparciu o kompleksową diagnozę społeczno-gospodarczą gminy, identyfikację kluczowych problemów i potencjałów, uwarunkowania prawne definiujące zakres interwencji publicznej, dokumenty planistyczne o wymiarze ogólnoeuropejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym, jak również zdefiniowane w uprzednim rozdziale cele strategiczne wskazane dla gminy Reńska Wieś.

Przedmiotowe opracowanie jest dokumentem planistycznym, który w kompleksowy sposób odpowiada na zidentyfikowane potrzeby obszaru. W pierwszej kolejności zdefiniowano 6 domen planowania strategicznego, którym zostały przypisane/dedykowane odpowiadające im spójne cele strategiczne. Następnie sporządzono systematykę celów operacyjnych oraz działań, które korespondują zarówno z regionalnymi dokumentami strategicznymi, jak również odpowiadają na zidentyfikowane potrzeby inwestycyjne gminy. W dalszych częściach rozdziału zaprezentowano system powiązań w ramach Strategii (koncepcja strategiczna) obejmujący cele strategiczne, cele operacyjne i przypisane im konkretne działania (projekty). Projekt należy rozumieć jako ograniczony czasowo (posiadający określony początek i koniec), zbiór działań realizowanych w celu wytworzenia unikatowego produktu, usługi, rezultatu. Realizacja projektu jest mierzalna, tj. można stwierdzić na podstawie specyficznych wskaźników produktów projektu, że został on wykonany zgodnie z założeniami lub w jakim zakresie nie udało się go zrealizować. W dokumencie Strategii Rozwoju w zadaniach strategicznych określono kluczowe projekty, za pomocą których będą realizowane poszczególne zadania strategiczne i w konsekwencji cele strategiczne. Poniżej przedstawiono szczegółową koncepcję rozwoju Reńskiej Wsi.

6.1 Projekty kluczowe

PK-1	Poprawa dostępności drogowej do strefy aktywności inwestycyjnej w Pociękarbiu
	Budowa drogi łączącej drogę powiatową nr 14090 z terenem byłego poligonu w Pociękarbiu. Projekt będzie miał wpływ na pobudzenie aktywności gospodarczej poprzez udostępnienie terenów inwestycyjnych.
PK-2	Rewitalizacja byłych obiektów dworcowych na cele społeczne (kulturalne, edukacyjne, rekreacyjne)
	Gmina Reńska Wieś przejęła obiekty, które w przeszłości pełniły funkcje dworców kolejowych. Zamierzeniem inwestycyjnym jest przekształcenie tych obiektów na cele mieszkalne i społeczne, związane z kulturą lub szeroko rozumianą aktywizacją społeczną. Realizacja tego przedsięwzięcia jest ściśle związana z udziałem gminy w Subregionie Kędzierzyńsko-Kozielskim, którego jednym z kluczowych projektów jest tworzenie produktu turystycznego w postaci ścieżek rowerowych wraz z przyległymi obiektami na terenie Subregionu. Utworzenie tak znaczącego produktu turystycznego podniesie atrakcyjność turystyczną gminy.
PK-3	Tworzenie obszarów rekreacji, aktywnego wypoczynku dla mieszkańców
	Zadanie obejmuje budowę, rozbudowę oraz modernizację terenów turystycznych i rekreacyjno-sportowych. W ramach tego projektu przewiduje się m.in. modernizację i rozbudowę terenów rekreacyjnych z przeznaczeniem na aktywizację sportowo – rekreacyjną mieszkańców z wykorzystaniem nowatorskich form tworzenia miejsc rekreacyjnych: place zabaw, ścieżki nordic walking, boiska sportowe, strefy gier przestrzennych, trasy/ścieżki dydaktyczne/edukacyjne związanych z dziedzictwem historycznym i przyrodniczym regionu (np. tablice informacyjne, miejsca postoju i wypoczynku itp.).

Tabela 42 Cel strategiczny 1

Cel strategiczny 1 Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz zachowanie jakości lokalnego dziedzictwa przyrodniczego	
1.1	Poprawa jakości zasobów wody i gleby
Budowa sieci kanalizacyjnych dla ścieków komunalnych	
Budowa kanalizacji sanitarnej w Łęczach, Poborszowie, Mechnicy, Kamionce i Dębowej z przesyłką do oczyszczalni w Kędzierzynie-Koźlu	
Modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę	
1.2	Poprawa standardów utrzymania czystości i porządku, zwiększenie efektywności gospodarki odpadami, usuwanie azbestu z obiektów na terenie gminy Reńska Wieś
Rozwój selektywnej zbiórki odpadów	
Opracowanie zintegrowanego systemu unieszkodliwiania odpadów komunalnych	
Promocja segregacji odpadów w ramach realizowanych programów edukacyjnych i społecznych	
Realizacja gminnego programu usuwania i utylizacji wyrobów zawierających azbest	
1.3	Przeciwdziałanie niskiej emisji i wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii
Promocja wykorzystania odnawialnych źródeł energii w budownictwie mieszkaniowym oraz w obiektach użyteczności publicznej	
Podejmowanie działań na rzecz ochrony miejscowości przed emisją zanieczyszczeń drogowych (z przebiegających przez gminę dróg krajowych)	
Systematyczna promocja i edukacja w zakresie korzyści wynikających z wykorzystania odnawialnych źródeł energii	
Termomodernizacja obiektów publicznych (Zespół Szkół w Komornie) wraz z wymianą źródeł ciepła – pompy ciepła	
Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej – Sali Wiejskiej w Pokrzywnicy	
Wymiana centralnego ogrzewania oraz instalacja paneli fotowoltaicznych w budynku Społecznej Szkoły Podstawowej im. ks. Jana Twardowskiego w Mechnicy	
Systematyczne zaopatrzenie w energię elektryczną i ciepłą. Stworzenie „eko-gminy”, tj. gminy nastawionej na odnawialne źródła energii i ekologiczne formy ogrzewania. Stworzenie systemu zachęt do wymiany źródeł ciepła na ekologiczne, dotowanie odnawialnych źródeł energii, etc. (z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania). Systematyczne wprowadzanie dla nowopowstających budynków obowiązku posiadania ekologicznych źródeł ogrzewania czy wysokich standardów ekologicznych.	
1.4	Lokalne dziedzictwo przyrodnicze elementem wzmacniającym atrakcyjność zamieszkania
Systematyczna poprawa czystości kompleksów leśnych	
Ochrona i wykorzystanie zasobów rzeki Odry	

Źródło: opracowanie własne

Tabela 43 Cel strategiczny 2

<p>Cel strategiczny 2 Rozbudowa sieci drogowej, infrastruktury sieciowej oraz przeciwpowodziowej na rzecz wzrostu atrakcyjności osiedleńczej, turystycznej i inwestycyjnej</p>	
2.1	Wzmacnianie i efektywna promocja atrakcyjności osiedleńczej
	Realizacja polityki przestrzennej, stwarzającej dogodne warunki dla budownictwa mieszkaniowego
	Tworzenie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego
	Uzbrojenie terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową
	Program zachęt i ulg dla osób prywatnych zamierzających zameldować się na terenie gminy
	Oferta czasu wolnego – promocja aktywnych form spędzania wolnego czasu przez mieszkańców
	Działania lobbingowe na rzecz ograniczania liczby pustych, opuszczonych domostw, które wpływają negatywnie na estetykę miejscowości wchodzących w skład gminy
2.2	Przebudowa i modernizacja gminnego systemu drogowego
	Remonty i budowa dróg na terenach wiejskich (w tym tych przeznaczonych do transportu rolnego)
	Przebudowa ul. Harcerskiej w Komornie
	Budowa odcinka drogi gminnej – ul. Parkowa w Długomiłowicach
	Przebudowa drogi gminnej – ul. Słoneczna w Pokrzywnicy
	Przebudowa ul. Zamkowej – Łąkowej w Więszycach
	Budowa ul. Kamiennej, Ogrodowej, Dębowej i Tęczowej w Reńskiej Wsi
	Przebudowa odcinka ul. Tarnowskiej w Długomiłowicach
	Budowa ul. Sportowej w Więszycach
	Budowa ul. Tęczowej w Więszycach
	Budowa ul. Pogodnej w Więszycach
	Budowa drogi gminnej – tereny inwestycyjne w Pociękarbiu – Bytków
	Systematyczna modernizacja, w tym przebudowy i remonty dróg powiatowych i wojewódzkich
	Systematyczny lobbing prowadzony z zarządcami dróg, które nie stanowią własności gminnej w zakresie dostosowania ich jakości do oczekiwań i potrzeb mieszkańców
2.3	Zwiększenie efektywności zapobiegania i przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych i zmiany klimatu
	Zapewnienie gwarancji dostaw w ramach systemu zaopatrzenia w wodę
	Budowa sieci wodociągowej Gierałtowice-Łężce
	Kompleksowa analiza zasobów wody na terenie gminy Reńska Wieś
	Budowa, rozbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej
	Budowa, rozbudowa infrastruktury (w tym zakup sprzętu) chroniącej przed skutkami klęsk

Cel strategiczny 2

Rozbudowa sieci drogowej, infrastruktury sieciowej oraz przeciwpowodziowej na rzecz wzrostu atrakcyjności osiedleńczej, turystycznej i inwestycyjnej

żywiółowych (wiatr/susza/powódź)

Zakup nowego samochodu dla OSP Większyce

Zakup nowego samochodu dla OSP Długomiłowice

Zakup nowego samochodu dla OSP Mechnica

Współpraca z RZGW oraz gminami leżącymi w dolinie rzeki Odry – wypracowywanie kompleksowych rozwiązań

2.4 Poprawa stanu wyposażenia ciągów komunikacyjnych

Budowa i modernizacja chodników

Stworzenie na terenie Reńskiej Wsi, w centrum miejscowości, miejsca/ryнку/deptaka pełniącego funkcje rekreacyjno-integracyjne dla mieszkańców

Wykonywanie brakującego oświetlenia przy ciągach komunikacyjnych

Systematyczne przeglądy i uzupełnianie pionowego i poziomego oznakowania dróg gminnych

Modernizacja przystanków autobusowych

Budowa (wydzielanie) dróg rowerowych i wyznaczanie ścieżek rowerowych

Dokończenie ścieżki pieszo-rowerowej wokół akwenu Dębowa

Ścieżki pieszo-rowerowe na zamkniętej linii kolejowej

Zapewnienie wysokiej jakości (estetyka, trwałość) małej architektury w ramach ciągów pieszych

Źródło: opracowanie własne

Tabela 44 Cel strategiczny 3

Cel strategiczny 3	
Rozwój systemu usług społecznych poprzez poprawę jakości infrastruktury oraz wzmacnianie lokalnego kapitału społecznego	
3.1	Rewitalizacja przestrzeni gminnej
	Rewitalizacja społeczna gminy
	Rewitalizacja przestrzenna
	Adaptacja obiektów pokolejowych
	Ożywienie świetlic w poszczególnych sołectwach
	Wykorzystanie (pod względem turystycznym) Akwenu Dębowa (ścieżka pieszo-rowerowa, lepsze wyposażenie plaż)
3.2	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury edukacyjnej
	Modernizacja (w tym termomodernizacja) placówek oświatowych oraz ich otoczenia
	Rozbudowa oraz modernizacja szkolnej infrastruktury sportowej
	Systematyczne doposażanie pracowni dydaktycznych, np. pracowni językowych, komputerowych
	Tworzenie infrastruktury opieki nad dziećmi (żłobki)
3.3	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury kulturalnej
	Modernizacja lub rozbudowa siedzib bibliotek, w tym termomodernizacja i dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych
	Doposażenie bibliotek
3.4	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury społecznej
	Modernizacja, remont obiektów sportowych, rekreacyjnych dostosowanych do wymogów bezpiecznego użytkowania
	Utworzenie dziennego domu pobytu dla osób starszych – seniorów i niepełnosprawnych
	Podniesienie standardu infrastruktury służącej usługom ochrony zdrowia i opieki społecznej – modernizacja i przebudowa obiektów. Tworzenie świetlic senioralnych
	Poszerzenie oferty w zakresie opieki i edukacji dzieci młodszych (rozwój oferty żłobków)
	Rozwój wolontariatu, stworzenie programów integracji międzypokoleniowej
	Promocja samopomocy sąsiedzkiej – wykorzystywanie więzi funkcjonujących wśród mieszkańców
3.5	Rozwój nowoczesnych form wsparcia lokalnego kapitału ludzkiego
	Systematyczna realizacja miękkich projektów edukacyjnych i kulturalnych
	Realizacja nowoczesnych form działania na rzecz włączenia społecznego
	Promocja partnerstwa publiczno-społecznego i ekonomii społecznej (promocja uruchomienia spółdzielni socjalnej na terenie Gminy Reńska Wieś)
	Działania na rzecz rozwoju systemu kształcenia ustawicznego (life long learning)

Cel strategiczny 3

Rozwój systemu usług społecznych poprzez poprawę jakości infrastruktury oraz wzmacnianie lokalnego kapitału społecznego

Tworzenie systemu dziennej opieki nad osobami starszymi (np. z wykorzystaniem programu Senior-Wigor), rozwinięcie oferty spędzania czasu wolnego przez seniorów, oraz opieki stacjonarnej w miejscu zamieszkania osoby niemobilnej.

Podejmowanie działań na rzecz dwujęzyczności nauczania w gminie, jako szansy na podwyższenie szans osób młodych na rynku pracy. Ma to szczególne znaczenie ze względu na fakt, że Reńska Wieś jest trzecią co do procentowego udziału Niemców w ogólnej liczbie mieszkańców w Polsce.

Powołanie podmiotu (publicznego lub prywatnego), który całościowo zarządzałby kulturą, sportem i rekreacją na terenie gminy, mógłby aplikować o granty na działalność i w uporządkowany sposób zarządzałby obiektami i tą działalnością na terenie gminy

3.6 Promocja gminy

Opracowanie spójnego systemu identyfikacji wizualnej gminy Reńska Wieś

Strona www (trójjęzyczna), profile społecznościowe, ciekawe materiały o gminie, oznakowanie ciekawych obiektów i zabytków

Źródło: opracowanie własne

Tabela 45 Cel strategiczny 4

Cel strategiczny 4

Wzrost gospodarczy w oparciu o stymulowanie atrakcyjności inwestycyjnej, wspieranie rozwoju biznesu oraz tworzenie stref inwestycyjnych

4.1 Tworzenie dogodnych warunków dla inwestycji zewnętrznych i aktywności gospodarczej

Realizacja polityki przestrzennej uwzględniająca tworzenie stref dedykowanych przedsiębiorczości

Uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych

Tworzenie warunków dla rozwoju biznesu - współpraca z regionalnymi IOB

Stworzenie efektywnego systemu pozyskiwania i obsługi inwestora

Programy rozwoju asystentury osób starszych w Gminie Reńska Wieś

Źródło: opracowanie własne

Tabela 46 Cel strategiczny 5

<p>Cel strategiczny 5 Zwiększenie uczestnictwa organizacji pozarządowych w kreowaniu rozwoju lokalnych wspólnot i aktywizacja mieszkańców</p>	
5.1	<p>Wzrost partycypacji organizacji w realizacji zadań publicznych</p> <p>Zwiększanie liczby, zakresu i wartości zadań publicznych zleczanych organizacjom pozarządowym</p> <p>Poszerzenie wachlarza form współpracy z sektorem społecznym w oparciu o przepisy Ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie</p> <p>Przejęcie na system zarządzania w formule wieloletniej</p>
5.2	<p>Wzrost zaangażowania mieszkańców w ramach aktywnych działań na rzecz rozwoju lokalnego</p> <p>Zbudowanie trwałych mechanizmów dialogu / wymiany informacji z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego</p> <p>Wdrażanie programów promocji i pobudzania aktywności obywatelskiej dzieci i młodzieży, np. w oparciu o działania związane z zachowaniem i promocją dziedzictwa kultury, tradycji i dialogu</p> <p>Realizacja projektów mających na celu integrację społeczną i aktywizacja na poziomie gminy osób osiedlających się na terenie Gminy Reńska Wieś</p> <p>Wspieranie organizacji mniejszości narodowych na terenie gminy, szczególnie w inicjatywach, które przynoszą do gminy środki zewnętrzne</p> <p>Wspieranie idei samorządności – promocja funduszu sołectkiego wśród mieszkańców</p> <p>Utworzenie funduszu wkładów własnych dla organizacji pozarządowych</p>

Źródło: opracowanie własne

Tabela 47 Cel strategiczny 6

Cel strategiczny 6

Rozwój społeczeństwa informacyjnego obejmujący dostępność usług teleinformatycznych jak i kompetencje mieszkańców

6.1 Udostępnianie publicznych produktów cyfrowych

Podejmowanie działań w zakresie rozwoju e-administracji rozumianej jako aplikacje bądź technologie cyfrowe stosowane w administracji samorządowej gminy Reńska Wieś

Podejmowanie działań w zakresie rozwoju e-edukacji rozumianej jako aplikacje bądź technologie cyfrowe służące edukacji i podnoszeniu kompetencji

6.2 Wsparcie mieszkańców w zakresie nabywania kompetencji cyfrowych

Szkolenia z zakresu podnoszenia kompetencji informatycznych zwłaszcza dla osób 50+ oraz młodzieży

Wzmocnienie kompetencji cyfrowych w ramach kadry instytucji samorządowych

Promocja korzystania z nowoczesnych usług, jakie oferowane są w sieciach szerokopasmowych wśród mieszkańców

Źródło: opracowanie własne

7. Zintegrowany wymiar Strategii

Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś do roku 2025, która jest wyrazem realnych potrzeb samorządu i społeczności gminy Reńska Wieś, została poddana analizie oraz kompleksowej weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi o wymiarze ogólnoeuropejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym.

Przedmiotowe opracowanie jest w pełni zgodne z założeniami, priorytetami oraz celami artykułowanymi w poniżej zestawionych dokumentach.

Tabela 48 Zintegrowany wymiar Strategii

Dokument	Wymiar zintegrowany
Strategia Europa 2020	<p>Obszary:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Bezrobocie wśród młodzieży, poziom zatrudnienia kobiet i osób starszych, infrastruktura oraz środowisko dla rozwoju przedsiębiorczości, – Środowisko dla rozwoju przedsiębiorczości, – Infrastruktura oraz środowisko dla rozwoju przedsiębiorczości.
Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 – Umowa Partnerstwa	<p>Cele tematyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel tematyczny 3. Wzmacnianie Konkurencyjności MŚP, sektora rolnego, – Cel tematyczny 4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach, – Cel tematyczny 5. Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem, – Cel tematyczny 6. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami, – Cel tematyczny 7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej, – Cel tematyczny 8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników, – Cel tematyczny 9. Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, – Cel tematyczny 10. Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie.
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	<p>Cele:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel 2 Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów, – Cel 3 Poprawa dostępności terytorialnej kraju w równych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury, – Cel 4 Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski, – Cel 5 Zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.
Strategia Rozwoju Kraju	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka:

Dokument	Wymiar zintegrowany
2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo	<ul style="list-style-type: none"> – Cel II.2. Wzrost wydajności gospodarki, II.2.4. Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej, – Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego, II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego, – Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko, II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej, II.6.4. Poprawa stanu środowiska, – Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu, II.7.2. Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych. <p>Obszarem strategicznym III. Spójność społeczna i terytorialna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel III.1. Integracja społeczna, III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, – Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych, III.2.1. Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych, III.2.2. Zwiększenie efektywności systemu świadczenia usług publicznych, – Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych, III.3.3. Tworzenie warunków dla rozwoju ośrodków regionalnych, subregionalnych i lokalnych oraz wzmacniania potencjału obszarów wiejskich.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	<p>Cel nadrzędny KSRR:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. <p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel polityki regionalnej: wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów, – Cel polityki regionalnej: Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych, – Cel polityki regionalnej: Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.
Założenia Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej	<p>Cele szczegółowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel szczegółowy 1: Rozwój niskoemisyjnych źródeł energii, – Cel szczegółowy 2: Poprawa efektywności energetycznej, – Cel szczegółowy 3: Poprawa efektywności gospodarowania surowcami i materiałami, – Cel szczegółowy 4: Rozwój i wykorzystanie technologii niskoemisyjnych, – Cel szczegółowy 5: Zapobieganie powstawaniu oraz poprawa efektywności gospodarowania odpadami, – Cel szczegółowy 6: Promocja nowych wzorców konsumpcji.
Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku	<p>Cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel operacyjny 1.1. Poprawa jakości kształcenia oraz dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy, – Cel operacyjny 1.2. Wspieranie kształcenia ustawicznego, – Cel operacyjny 1.3. Wspieranie zatrudnienia i samozatrudnienia, – Cel operacyjny 1.4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu, – Cel operacyjny 1.5. Rozwój usług opiekuńczych i wychowawczych, – Cel operacyjny 2.1. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego – Cel operacyjny 2.2. Wzbogacanie wielokulturowego dziedzictwa i tożsamości regionalnej,

Dokument	Wymiar zintegrowany
	<ul style="list-style-type: none"> – Cel operacyjny 2.3. Wzmacnianie potencjału instytucjonalnego i skuteczności administracji, – Cel operacyjny 3.4. Wzmocnienie regionalnego systemu przyciągania i lokowania inwestycji, – Cel operacyjny 5.1. Poprawa jakości i dostępności usług zdrowotnych, opiekuńczych i edukacyjnych, – Cel operacyjny 5.2. Rozwój społeczeństwa informacyjnego, – Cel operacyjny 5.3. Rozwój usług turystyki, kultury i sportu oraz ich infrastruktury, – Cel operacyjny 7.1. Poprawa stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej, – Cel operacyjny 7.2. Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki, – Cel operacyjny 7.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności, – Cel operacyjny 7.4. Racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych, – Cel operacyjny 7.5. Przeciwdziałanie i usuwanie skutków zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych, – Cel operacyjny 10.1. Wspieranie pozarolniczej aktywności gospodarczej i inicjatyw lokalnych, – Cel operacyjny 10.2. Rozwój wielofunkcyjnego rolnictwa i rybactwo, – Cel operacyjny 10.3. Rozwój sektora rolno-spożywczego, – Cel operacyjny 10.4. Racjonalne gospodarowanie przestrzenią.
Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do roku 2020	<p>Cele operacyjne:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Cel operacyjny 1.1. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych, – Cel operacyjny 1.3. Kompleksowe projekty promocji gospodarczej, – Cel operacyjny 2.2 Produkt turystyczny – system szlaków rowerowych, – Cel operacyjny 2.3 Produkt turystyczny – dziedzictwo historii, przyrody, rekreacja, – Cel operacyjny 2.4 Rozwój gospodarki społecznej, – Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, – Cel operacyjny 3.2 Czyste powietrze, – Cel operacyjny 3.3 Promocja i zabezpieczenie unikatowych zasobów dziedzictwa przyrodniczego, – Cel operacyjny 4.1 Rozwój systemu bezpieczeństwa, ratownictwa i ochrony przeciwpowodziowej, – Cel operacyjny 4.3 Budowa subregionalnego systemu monitoringu, zarządzania i interwencji kryzysowej, – Cel operacyjny 5.1 Kultura – wyrównywanie szans w dostępie do oferty kulturalnej, – Cel operacyjny 5.2 Rozwój zaplecza nowoczesnej oświaty dopasowanej do potrzeb rynku pracy, – Cel operacyjny 6.2 Profesjonalne usługi społeczne – opieka nad osobami starszymi, – Cel operacyjny 6.3 Profesjonalne usługi społeczne – opieka nad dziećmi do lat 3, – Cel operacyjny 6.4 Aktywny senior.

Źródło: opracowanie własne

8. Oddziaływanie na środowisko

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 r.,

poz. 1235) w art. 46 wskazuje na konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla opracowań typu strategii, programy, plany rozwoju regionalnego.

Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu

Na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu pismem z dnia 27 listopada 2015 roku (sygnatura WOOŚ.411.109.2015.ER) uzgodnił zakres prognozy zgodny z wymogami określonymi w art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 cytowanej wyżej ustawy, z uwzględnieniem faktu, że przy opisie stanu środowiska naturalnego oraz ocenie przewidywanych oddziaływań, należy szczególnie uwzględnić formy ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ustawy o ochronie przyrody oraz form projektowanych, istotnych z punktu widzenia opracowywanego dokumentu.

Pismem z dnia 18 grudnia 2015 roku o sygnaturze WOOŚ.410.188.2015.ER Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu na podstawie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1235 z późn. zm.), odpowiadając na pismo Gminy Reńska Wieś z dnia 9 grudnia 2015 roku zaopiniował pozytywnie projekt dokumentu pt. „Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016-2025” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko”.

Opinia Opolskiego Państwowego Inspektora Sanitarnego

Na podstawie art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 1235 z późn. zm.) Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, na wniosek Gminy Reńska Wieś, pismem z dnia 2 grudnia 2015 roku o sygnaturze NZ.9022.474.2015.JG ustalił zakres prognozy oddziaływania na środowiska Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016-2025.

Opolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 22 grudnia 2015 roku (sygnatura NZ.9022.502.2015.JG) zaopiniował bez uwag projekt dokumentu pt. „Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016-2025” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko”.

Postępowanie środowiskowe zostało zakończone pozytywnie.

9. System wdrażania i komunikacji Strategii

9.1 Projektowany system wdrażania – zarządzanie strategią

System wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016-2025 obejmuje szereg procesów, które wymagają zaangażowania różnych instytucji i struktur organizacyjnych. System zarządzania strategią opiera się w wymiarze ogólnym na trzech głównych elementach:

- formułowanie strategii,
- wdrażanie strategii,
- monitoring rezultatów i warunków wdrażania strategii.

Poniższy rysunek przedstawia zależności pomiędzy głównymi wymiarami zarządzania strategią:

Rysunek 7 Poziomy zarządzania Strategią

Źródło: opracowanie własne

W zarządzanie procesem tworzenia, realizacji założeń strategii i oceny jej wykonania, zaangażowana zostanie lokalna administracja – pracownicy Urzędu Gminy na czele z Wójtem Gminy Reńska Wieś, koordynującym wzajemne działania. Do pomocy we właściwym wdrożeniu zadań będzie on dysponować aparatem wykonawczym, w postaci merytorycznych pracowników Urzędu Gminy oraz jednostek organizacyjnych gminy i jednostek zależnych, zgodnie z ich właściwością i zakresem odpowiedzialności. Kluczowe procesy związane z systemem wdrażania strategii oraz wytyczne odnoszące się do odpowiedzialności za ich uruchamianie i realizację, zaprezentowano poniżej:

- Przygotowanie projektu Strategii oraz projektów zmian w Strategii – Wójt Gminy Reńska Wieś przy współpracy struktur Urzędu Gminy w uzgodnieniu z Radą Gminy (zmiany zapisów

w dokumencie także w oparciu o uzasadnione wnioski organizacji społecznych, mieszkańców).

Propozycje zapisów Strategii poddane zostaną szerokim konsultacjom społecznym.

- Wybór zadań do realizacji w ramach Strategii – Wójt przy współpracy struktur Urzędu Gminy i instytucji samorządowych.
- Nawiązywanie współpracy z partnerami dla realizacji działań i projektów wymagających zaangażowania innych organizacji i instytucji (administracji różnego szczebla, organizacji społecznych, sektora biznesu itp.) oraz działania lobbingowe na rzecz strategicznych kierunków rozwoju w wymiarze ponadlokalnym – Wójt Gminy Reńska Wieś.
- Opracowanie rocznych i wieloletnich programów branżowych, w ramach których będą realizowane cele strategiczne i operacyjne programu rozwoju – wyspecjalizowane komórki Urzędu Gminy, inne instytucje samorządowe (jednostki organizacyjne).
- Zatwierdzanie i zapewnienie finansowania dla rocznych oraz wieloletnich programów branżowych, w ramach których będą realizowane cele strategiczne i operacyjne programu rozwoju – merytoryczne komórki Urzędu Gminy, Rada Gminy Reńska Wieś.
- Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadań wynikających z celów operacyjnych poprzez umieszczenie konkretnych zadań w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej – Skarbnik Gminy, Wójt Gminy, Rada Gminy.
- Przygotowanie wniosków o uzyskanie finansowania zewnętrznego dla projektów wynikających z założeń strategii – Wójt przy zaangażowaniu struktur Urzędu Gminy, jednostki organizacyjne.
- Monitoring realizacji strategii w systemie rocznym – Referat Budownictwa i Ochrony Środowiska przy współpracy innych komórek organizacyjnych.
- Realizacja przeglądu strategicznego – Wójt przy zaangażowaniu struktur Urzędu Gminy (Referat Budownictwa i Ochrony Środowiska przy współpracy innych komórek organizacyjnych).
- Nadzór nad realizacją projektów, rozliczenia, raporty – merytoryczne komórki Urzędu Gminy, w tym Referat Finansowy.
- Ewaluacja osiągania poszczególnych celów operacyjnych – Urząd Gminy, Wójt Gminy, Rada Gminy, kierująca jednostkami podległymi w ramach struktury samorządu Gminy Reńska Wieś.

Należy przyjąć, że w procesy na poziomie wdrażania Strategii w sensie operacyjnym (tj. zadań, projektów lub programów, które wynikają z celów strategicznych), w zależności od specyfiki przedsięwzięć, będą zaangażowane różne organy, jednostki i instytucje samorządowe Gminy Reńska Wieś. Urząd dysponuje personelem z odpowiednimi kwalifikacjami do wykonania tego zadania, a to dzięki wszechstronnej specjalizacji pracowników, zatrudnionych w poszczególnych referatach i jednostkach. Biorąc pod uwagę fakt, iż działania przewidziane w strategii dotyczą różnych obszarów, a co za tym idzie składa się na nie bardzo wiele odmiennych procesów, skupienie aż tylu kompetencji

u jednej osoby nie byłoby możliwe. Lokalna władza, dzięki swej rozbudowanej strukturze (w tym podlegających jej jednostek organizacyjnych) będzie zaś miała możliwość skorzystania z odpowiedniego wsparcia przy realizacji rozległych tematycznie zadań. Urząd Gminy nie będzie zastępował właściwych kompetencyjnie jednostek w ich obowiązkach – odpowiedzialne jednostki będą jednak współpracować z Urzędem, a ten koordynować wzajemne działania.

Zaangażowanie struktur administracyjnych gminy Reńska Wieś uwzględnia również aspekt zaufania mieszkańców – odbiorców działań podejmowanych w ciągu najbliższych 10 lat na obszarze gminy, do ich wykonawcy. Pracownicy samorządowi, zaangażowani we wdrażanie Strategii, poprzez wykonywanie swoich zadań pełnią służbę publiczną, zaś Urząd stanowi instytucję zaufania publicznego. Mieszkańcy za naturalny stan rzeczy uznają, iż to władza samorządowa realizuje zadania mające na celu rozwój i poprawę otoczenia lokalnego, a w przypadku zauważonych tu problemów, to do Urzędu zgłaszają swoje wnioski i uwagi. Wybrano więc operatora, którego zdolność do nawiązania kontaktu z interesariuszami obszaru jest największa.

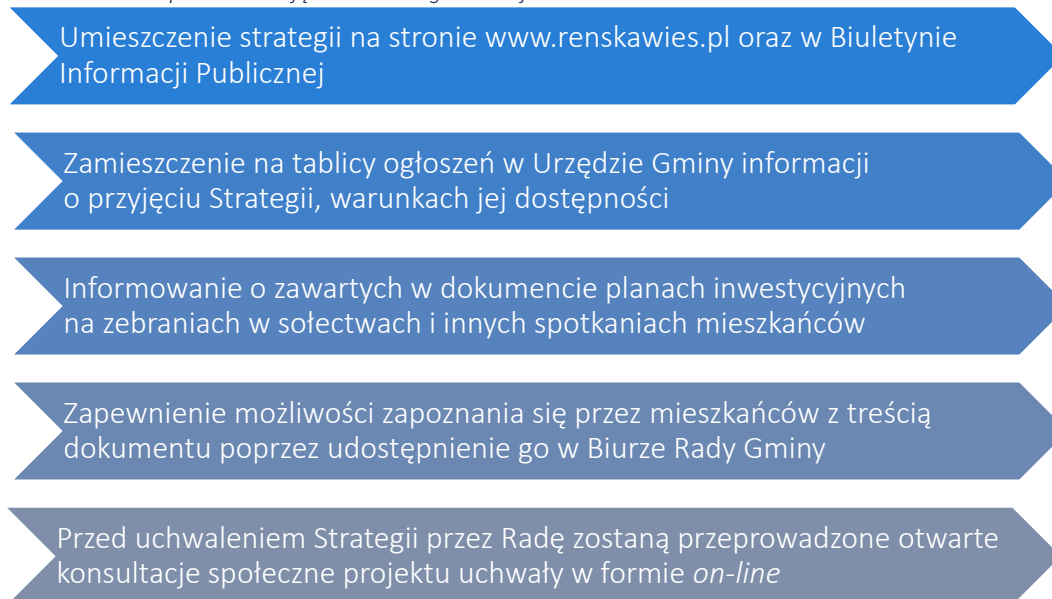
System wdrażania Strategii będzie realizowany w oparciu o schemat wdrażania pomocy Unii Europejskiej. Konkretnie zadania będą implementowane zgodnie z zasadami wydatkowania środków według źródeł ich pochodzenia, co w niektórych sytuacjach może oznaczać konieczność sprostania wielu wymaganiom formalnym przez podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania (dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystywania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących ze źródeł unijnych). Główną rolę w przygotowaniu odpowiednich wniosków aplikacyjnych na projekty realizujące cele wyznaczone w Strategii odegrają podmioty będące bezpośrednio ich beneficjentami we współpracy ze stanowiskami pracy: ds. ochrony środowiska, rolnictwa i pozyskiwania środków z funduszy Unii Europejskiej oraz ds. pozyskiwania funduszy zewnętrznych. Przygotowanie wniosków oraz odpowiedzialność za pełen nadzór nad realizacją zadań leżała będzie w gestii pracowników Urzędu Gminy w Reńskiej Wsi.

9.2 Komunikacja społeczna Strategii

Skuteczność realizacji Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016-2025 zostanie zapewniona dzięki szerokiej partycypacji społecznej w jej wdrażaniu. Urząd Gminy w Reńskiej Wsi chce uzyskać zaangażowanie społeczności lokalnej w tym procesie, jej aktywny udział w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu, poprzez dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów działań podejmowanych w ramach Strategii.

W ramach upowszechniania Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016-2025 podjęte zostaną następujące działania:

Rysunek 8 Działania upowszechniające dla Strategii Rozwoju

Źródło: opracowanie własne

Wszystkie zmiany Strategii będą publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej. Samorząd Gminy Reńska Wieś będzie w sposób otwarty podchodził do projektów zgłaszanych przez mieszkańców, podmioty prywatne oraz organizacje pozarządowe, fundacje, stowarzyszenia, kościoły i związki wyznaniowe, mogące pozytywnie wpłynąć na osiągnięcie celów rozwojowych gminy.

Propozycje wspólnej realizacji przedsięwzięć mogą być kierowane do samorządu w trybie ciągłym, zarówno poprzez zwrócenie się na piśmie, jak i w czasie spotkań z władzami gminy. Władza samorządowa chce zaangażować w proces rozwoju instytucje mogące być partnerami w realizacji przedsięwzięć zapisanych w Strategii, ale także zachęcić mieszkańców do podejmowania inicjatyw służących realizacji celów zawartych w dokumencie. Będzie się to odbywało głównie poprzez bezpośrednie spotkania, które stanowią niezbędny element dialogu społecznego, prowadząc do wymiany opinii, czasem nawet do weryfikacji planów lub ich uzupełniania.

Warunkiem skutecznego wdrażania Strategii jest informowanie na bieżąco wszystkich lokalnie działających grup oraz mieszkańców gminy Reńska Wieś o zawartości opracowanej Strategii, a także o sposobach realizacji poszczególnych projektów (prowadzenie działań promocyjnych i informacyjnych) oraz zaproszenie do aktywnego udziału w pracach na rzecz realizacji zamierzonych celów.

9.3 Monitorowanie, ewaluacja i system aktualizacji

W ramach monitorowania realizacji założeń Strategii działalność Urzędu Gminy w Reńskiej Wsi będzie poddawana kontroli Rady Gminy. Rada, jako organ przyjmujący dokument, będzie nadzorowała prawidłowość wypełniania celów i odpowiadała przed wspólnotą lokalną za efekty jego realizacji.

Procedura monitorowania ewaluacji Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016-2025 obejmuje następujące elementy:

- *Monitoring bieżący w okresach rocznych.* Celem tej procedury jest uzyskanie kompletnej informacji nt. zadań, które zostały przyjęte do realizacji (zarówno na poziomie przygotowania koncepcyjnego i projektowego, jak i na poziomie wdrożeniowym). Koncepcja zarządzania strategicznego zakłada, że działania rozwojowe podejmowane przez gminę Reńska Wieś w latach 2016-2025 będą każdorazowo przyporządkowane do zdefiniowanych celów strategicznych. Stąd wynikiem monitoringu prowadzonego w systemie rocznym będzie zestawienie zadań (zarówno infrastrukturalnych, jak i nie inwestycyjnych), których realizacja została podjęta w ramach każdego z celów strategicznych. Wymagane jest zatem, aby na etapie podejmowania przez samorząd Reńskiej Wsi konkretnych zadań, były one przyporządkowane do celów strategicznych i operacyjnych. Najprostszą formą jest opatrzenie każdorazowo danego zadania symbolem wiążącym zadanie z danym celem strategicznym oraz celem operacyjnym.

Tabela 49 System przyporządkowania zadań do celów strategicznych

	Cel strategiczny	Symbol
1	Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz zachowanie jakości lokalnego dziedzictwa przyrodniczego	CS 1
2	Rozbudowa sieci drogowej, infrastruktury sieciowej oraz przeciwpowodziowej na rzecz wzrostu atrakcyjności osiedleńczej, turystycznej i inwestycyjnej	CS 2
3	Rozwój systemu usług społecznych poprzez poprawę jakości infrastruktury oraz wzmacnianie lokalnego kapitału społecznego	CS 3
4	Wzrost gospodarczy w oparciu o stymulowanie atrakcyjności inwestycyjnej, wspieranie rozwoju biznesu oraz tworzenie stref inwestycyjnych	CS 4
5	Zwiększenie uczestnictwa organizacji pozarządowych w kreowaniu rozwoju lokalnych wspólnot i aktywizacja mieszkańców	CS 5
6	Rozwój społeczeństwa informacyjnego obejmujący dostępność usług teleinformatycznych jak i kompetencje mieszkańców	CS 6

Źródło: opracowanie własne

Zestawienie zadań, oznaczonych odpowiednim symbolem, sporządzone zostanie przez stanowiska merytoryczne Urzędu Gminy, przy czym obejmować ono będzie również zadania realizowane przez jednostki organizacyjne nadzorowane przez te wydziały. Zestawienie będzie przedkładane do Referatu Budownictwa i Ochrony Środowiska w terminie do końca pierwszego kwartału każdego kolejnego roku. Rekomenduje się powołanie pracownika ds. monitorowania strategii rozwoju, który odpowiedzialny będzie za nadzorowanie działań związanych z bieżącym monitoringiem postępu realizacji Strategii oraz sporządzanie zbiorczych zestawień.

Wójt przedkłada Radzie Gminy informację w zakresie monitoringu w systemie rocznym.

- *Przeglądy strategiczne – ewaluacja.* Rekomenduje się przeprowadzenie jednego przeglądu strategicznego w okresie obowiązywania strategii – w połowie 2020 roku. Wynikiem przeprowadzenia przeglądu będzie szczegółowe sprawozdanie zawierające podsumowanie zestawień wyników uzyskanych w ramach monitoringu (informacje roczne) wraz z oceną poziomu realizacji poszczególnych celów operacyjnych i strategicznych. Przegląd strategiczny spełni *de facto* warunki tzw. ewaluacji *mid-term*, której celem jest obiektywna krytyka pierwszych wyników wdrażania strategii, co pozwala ocenić również jakość samego systemu wdrażania i monitorowania. Przeglądy strategiczne mają na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób założenia i cele przekładane są na działania oraz wskazanie konieczności dokonania korekt (aktualizacji). W ramach przeglądów strategicznych dokonywana jest także aktualizacja danych zawartych w analizie źródeł wtórnych stanowiącej jeden z elementów strategii*.

Raporty z przeglądów strategicznych są prezentowane Radzie Gminy przez Wójta Gminy Reńska Wieś wraz z rekomendacjami korekt, aktualizacji, uzupełnienia zawartości Strategii rozwoju.

Zmiany w Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś dokonywane będą uchwałą Rady Gminy na wniosek Wójta Gminy. Przed podjęciem uchwały wymagane jest wydanie stosownej opinii przez właściwe komisje.

Ocena realizacji Strategii na podstawie danych zawartych w przeglądach strategicznych zostanie dokonana w połowie 2020 roku. Jej celem będzie porównanie założonych w Strategii oddziaływań i efektów jej wdrażania z faktycznie osiągniętymi rezultatami. Na tej podstawie formułowane będą zalecenia na kolejne lata wdrażania Strategii. Ocena dokonywana będzie przez Wójta Gminy we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy, które przedstawią ją do przyjęcia Radzie Gminy.

Ocena końcowa zostanie przeprowadzona po zakończeniu całego okresu, w jakim realizowane mają być zadania ujęte w Strategii. Wnioski z oceny (przy wykorzystaniu narzędzi stosowanych w ramach przeglądów strategicznych) posłużą jako rekomendacje dla planowania rozwoju w następnych okresach planowania strategicznego. System wdrażania Strategii jest procesem, który wymaga czasu oraz wyboru metody wprowadzania kontekstowych korekt. W przypadku Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś, system wdrażania będzie można uznać za właściwy, jeżeli:

- kolejne projekty strategiczne będą realizowane z właściwą konsekwencją,

* Na podstawie: www.ewaluacja.gov.pl/slownik/Strony/slownik_ewaluacja_mid_term.aspx

- w każdym momencie wdrażania będzie dostępna pełna informacja zarówno o działaniach strategicznych, jak i o zmianach w uwarunkowaniach rozwoju gminy,
- liczba podmiotów oraz ich aktywność skoncentrowana wokół celów strategicznych będzie rosła,
- Strategia będzie stanowiła oś zarządzania gminą, a równocześnie będzie narzędziem pozyskiwania środków z otoczenia.

10. Uspołecznienie Strategii

Metodologia opracowania Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016–2025 w sposób szczególny uwzględniała partycypację społeczną podczas prac nad zawartością opracowania (poprzez m.in. uwzględnienie wyników badań sondażowych, warsztatów, konsultacji z pracownikami samorządowymi), a gotowy projekt Strategii podlega konsultacjom społecznym (możliwość zgłaszania uwag i wniosków).

Konsultacje przeprowadzono na podstawie Zarządzenia nr 109/2015 Wójta Gminy Reńska Wieś z dnia 03 grudnia 2015 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016 - 2025. Celem konsultacji było poznanie opinii, uwag i propozycji mieszkańców Gminy Reńska Wieś do projektu Strategii. Termin przeprowadzenia konsultacji społecznych ustalono na okres od 07.12.2015 r. do dnia 18.12.2015 r. Konsultacje prowadzone zostały w formie imiennego wyrażenia opinii lub złożenia uwag.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016-2025 opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu Gminy w Reńskiej Wsi www.renskawies.pl/bip oraz na stronie www.renskawies.pl (w zakładce aktualności) pod hasłem Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś 2016-2025. Projekt Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2016 - 2025 oraz formularz zgłaszania propozycji zmian był dostępny w wersji papierowej u każdego Sołtysa oraz w Urzędzie Gminy w Reńskiej Wsi. Formularze były przyjmowane w wersji papierowej oraz elektronicznej.

W czasie konsultacji wpłynęło 11 formularzy zgłoszeniowych – wszystkie przesłane w wersji elektronicznej. Zgłoszono łącznie 50 propozycji uwag, propozycji, komentarzy. Dnia 7 stycznia 2016 roku w Urzędzie Gminy Reńska Wieś odbyło się spotkanie z udziałem samorządowców, radnych, przedstawicieli środowisk lokalnych dotyczącego sposobu odniesienia się do zgłoszonych uwag. Wszystkie uwagi zostały wspólnie rozpatrzone, a całość została przedstawiona w protokole z konsultacji społecznych.

Założona forma prowadzenia konsultacji społecznych przyczyniła się w sposób znaczący do możliwości wyrażenia przez mieszkańców opinii na temat przygotowanego opracowania.

Spis wykresów

Wykres 1 Dochody gminy Reńska Wieś w latach 2010-2014 [w tys. zł]	14
Wykres 2 Wydatki budżetowe gminy Reńska Wieś w l. 2010-2014 [tys. zł]	16
Wykres 3 Struktura ludności wg ekonomicznych grup wieku [%] w gminie Reńska Wieś w l. 2005-2014.....	29
Wykres 4 Liczba podmiotów gospodarki narodowej w Reńskiej Wsi w latach 2000-2014.....	31
Wykres 5 Struktura gospodarki w gminie Reńska Wieś wg sekcji PKD – 2013 r.	34
Wykres 6 Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Reńska Wieś w l. 2010-2014.....	37
Wykres 7 Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Reńska Wieś w l.2010-2014 [%]	38
Wykres 8 Udział wydatków na drogi publiczne w wydatkach ogółem [%] w latach 2010-2014.....	41
Wykres 9 Liczba budynków mieszkalnych w gminie Reńska Wieś w latach 2010-2014	45
Wykres 10 Mieszkania oddane do użytkowania w Reńskiej Wsi w latach 2000-2014.....	46
Wykres 11 Liczba dzieci w wieku żłobkowym z terenu gminy Reńska Wieś latach 2009-2014	49
Wykres 12 Noclegi udzielone turystom w turystycznych obiektach noclegowych znajdujących się na terenie gminy Reńska Wieś w l. 2013-2014 [os.].....	63
Wykres 13 Spółdzielnie i organizacje pozarządowe w Reńskiej Wsi w latach 1997-2014	65
Wykres 14 Wiek respondentów (N=96)	71
Wykres 15 Wykształcenie respondentów (N=96).....	72
Wykres 16 Status na rynku pracy ankietowanych (N=90)	72
Wykres 17 Ocena jakości życia w gminie Reńska Wieś (N=96)	74
Wykres 18 Najwyżej oceniane aspekty życia w gminie Reńska Wieś (N=96)	75
Wykres 19 Najslabiej ocenione aspekty życia w gminie Reńska Wieś (N=96)	76
Wykres 20 Mocne strony gminy Reńska Wieś wg respondentów (N=72).....	77
Wykres 21 Słabe strony gminy Reńska Wieś wg respondentów (N=75)	78
Wykres 22 Stosunek respondentów do gminy Reńska Wieś (N=94)	78
Wykres 23 Przywiązanie ankietowanych do gminy Reńska Wieś (N=92)	79
Wykres 24 Kierunki interwencji w gminie Reńska Wieś wg respondentów (N=79).....	80
Wykres 25 Hierarchia ważności działań w gminie Reńska Wieś wg respondentów (N=96)	80
Wykres 26 Cele strategiczne w odniesieniu do domen strategicznych	90

Spis tabel

Tabela 1 Powierzchnia geodezyjna Reńskiej Wsi według kierunków wykorzystania	10
Tabela 2 Dochody na mieszkańca – porównanie Reńskiej Wsi i średniej dla gmin wiejskich powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego [zł]	14
Tabela 3 Wydatki na inwestycje w podziale na sołectwa gminy Reńska Wieś w latach 1991-2014.....	15
Tabela 4 Wydatki na jednego mieszkańca w l. 2010-2014 [zł]	16
Tabela 5 Wydatki ogółem wg działów klasyfikacji budżetowej Reńskiej Wsi w 2014 roku	17
Tabela 6 Wartości wskaźników w gminach wiejskich powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego za lata 2011-2013	19
Tabela 7 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w gminie Reńska Wieś	21
Tabela 8 Liczba mieszkańców Reńskiej Wsi w latach 1995-2014 – faktyczne miejsce zamieszkania [os.].....	26
Tabela 9 Wskaźnik gęstości zaludnienia w l. 2005-2014 [osoby na km ²] – porównanie samorządów	26
Tabela 10 Sołectwa i liczba ludności w gminie Reńska Wieś, 2015 r.	27
Tabela 11 Zameldowania i wymeldowania na terenie gminy Reńska Wieś w l. 2005-2014 [os.]	27
Tabela 12 Liczba urodzeń w podziale na sołectwa Gminy Reńska Wieś w latach 2008-2014 [osoby]	28
Tabela 13 Wskaźniki obciążenia demograficznego w 2014 r. – porównanie	29
Tabela 14 Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytkowników rolnych.....	30
Tabela 15 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON w 2014 roku w gminie Reńska Wieś	32
Tabela 16 Podmioty gospodarki narodowej, według klas wielkości, działające na terenie gminy Reńska Wieś, w latach 2010 -2014 [szt.].....	32
Tabela 17 Wskaźniki przedsiębiorczości w l. 2010-2014	35
Tabela 18 Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w województwie opolskim i powiecie kędzierzyńsko-kozielskim w l. 2010-2014.	38
Tabela 19 Drogi publiczne przebiegające przez tereny gminne Reńska Wieś	40
Tabela 20 Dane dotyczące infrastruktury technicznej na terenie gminy Reńska Wieś w latach 2010-2014	42

Tabela 21	Udział korzystających z instalacji w liczbie ludności ogółem w 2014 r. [%]	43
Tabela 22	Działania realizowane w ramach programu ochrony środowiska w gminie Reńska Wieś w l. 2013-2015	44
Tabela 23	Nowe budynki oddane do użytkowania w Reńskiej Wsi w latach 2004-2014	46
Tabela 24	Dane dotyczące pomocy społecznej w gminie Reńska Wieś w l. 2009-2013	48
Tabela 25	Łóżka w szpitalach ogólnych, apteki ogólnodostępne i punkty apteczne w 2013 r.	50
Tabela 26	Liczba placówek przedszkolnych i dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2013 r.	50
Tabela 27	Placówki szkolne w gminie Reńska Wieś	51
Tabela 28	Współczynnik skolaryzacji (netto i brutto) – szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne 2009-2013	52
Tabela 29	Dane szczegółowe dotyczące placówek oświatowych w Reńskiej Wsi w latach 2010-2014	53
Tabela 30	Wyniki egzaminu końcowego dla klas III gimnazjum w 2014 r w Reńskiej Wsi	55
Tabela 31	Skala staninowa średnich wyników z egzaminu gimnazjalnego w 2014 roku	55
Tabela 32	Wyniki końcowego sprawdzianu klas VI szkół podstawowych w gminie Reńska Wieś w latach 2011-2014	56
Tabela 33	Poziom czytelnictwa w gminie Reńska Wieś w 2013 r.	58
Tabela 34	Obszary prawnie chronione znajdujące się na terenie gminy Reńska Wieś	59
Tabela 35	Gospodarstwa agroturystyczne mieszczące się na terenie gminy Reńska Wieś	60
Tabela 36	Zabytki kultury materialnej gminy Reńska Wieś	61
Tabela 37	Dane dotyczące klubów sportowych i kadry instruktorsko-trenerskiej działających na terenie gminy Reńska Wieś w l. 2008-2014.	64
Tabela 38	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2010 roku – porównanie	66
Tabela 39	Frekwencja w wyborach samorządowych w 2014 roku – porównanie	67
Tabela 40	Podział respondentów ze względu na płeć N=92	71
Tabela 41	Analiza SWOT	82
Tabela 42	Cel strategiczny 1	96
Tabela 43	Cel strategiczny 2	97
Tabela 44	Cel strategiczny 3	99
Tabela 45	Cel strategiczny 4	101
Tabela 46	Cel strategiczny 5	102
Tabela 47	Cel strategiczny 6	103
Tabela 48	Zintegrowany wymiar Strategii	105
Tabela 49	System przyporządkowania zadań do celów strategicznych	113

Spis rysunków

Rysunek 1	Elementy Strategii, jako narzędzia planowania i zarządzania	6
Rysunek 2	Struktura Strategii Rozwoju gminy Reńska Wieś	8
Rysunek 3	Mapa Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego	12
Rysunek 4	Uwarunkowania rozwoju gminy Reńska Wieś wynikające z ładu przestrzennego	24
Rysunek 5	Łęg Zdieszowicki – mapa poglądowa	25
Rysunek 6	Domeny planowania strategicznego	89
Rysunek 7	Poziomy zarządzania Strategią	109
Rysunek 8	Działania upowszechniające dla Strategii Rozwoju	112

Wykaz osób biorących udział w pracach nad Strategią

L.p.	Imię i nazwisko	Instytucja/stanowisko
1.	Anna Ludwig-Konieczny	TSKN na Śląsku Opolskim, Zarząd Główny Reńska Wieś
2.	Jan Greinert	Radny Gminy Reńska Wieś
3.	Irena Badzin	Sołtys Wsi Kamionka
4.	Kludia Gabor	Sołtys Wsi Mechnica
5.	Hubert Jenderek	Firma Handlowo - Usługowa Jenderek S.C.
6.	Jan Plesch	Sołtys Wsi Łężce
7.	Józef Moszek	Firma WEMA
8.	Krzysztof Pogodzik	Wiceprzewodniczący Rady Gminy Reńska Wieś
9.	Marek Matuszewski	Sołtys Wsi Większyce
10.	Joachim Sekler	F.H.U. Martyna Sekler
11.	Krzysztof Flegel	Przewodniczący Rady Gminy Reńska Wieś
12.	Marian Wojciechowski	Wójt Gminy Reńska Wieś
13.	Urszula Szczypińska	Kierownik Referatu Budownictwa i Ochrony Środowiska w Urzędzie Gminy w Reńskiej Wsi
14.	Justyna Urbiczek	Inspektor ds. gospodarki mieniem komunalnym
15.	Marek Damboń	Firma MDM INTERNATIONAL CAR SERVICE
16.	Tomasz H. Kandziora	Radny Powiatowy